องค์การสุรา
กรมสรรพสามิต
LIQUOR DISTILLERY
ORGANIZATION

แผนแม่บทด้านดิจิทัล

องค์การสุรา กรมสรรพสามิต
ปีงบประมาณ 2566 – 2570

ประจำปีงบประมาณ 2566

สารบัญ

หน้า

บทที่ 1:บทนำ 2

1. หลักการและเหตุผล 2
2. วัตถุประสงค์ 2
3. กรอบแนวคิด 4

บทที่ 2: การสำรวจและวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง 5

1. การสำรวจและวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกด้านเทคโนโลยีดิจิทัล 5
2. การสำรวจและวิเคราะห์ปัจจัยภายใน 42

บทที่ 3 : การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค และออกแบบสถาปัตยกรรมองค์กร 73

1. การศึกษา วิเคราะห์ สถาปัตยกรรมองค์กร ณ ปัจจุบัน (As-Is EnterpriseArchitecture) 73
2. การออกแบบสถาปัตยกรรมองค์กรที่ต้องการในอนาคต (To-be EnterpriseArchitecture) 74
3. การศึกษาขอบเขตความต้องการและความคาดหวังการใช้งานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ 75
4. การวิเคราะห์ จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาสและอุปสรรค ปัจจัยภายใน ภายนอก (SWOT Analysis) 76
5. การวิเคราะห์โดยใช้หลักการ TOWS Matrix 79

บทที่ 4 : วิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์การพัฒนาดิจิทัล องค์การสุรา กรมสรรพสามิต 85

กรอบทิศทางการพัฒนาดิจิทัล องค์การสุรา กรมสรรพสามิต 85

ยุทธศาสตร์และกลยุทธ์การพัฒนาดิจิทัล องค์การสุรา กรมสรรพสามิต 86

บทที่ 5: การติดตาม ทบทวน และประเมินผล 89

1.การพัฒนาผู้บริหาร บุคลากร และการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัลในองค์การสุรา กรมสรรพสามิต 89

2. การทบทวนและจัดทำเป็นแผนปฏิบัติการ/โครงการประจำปี การจัดสรรทรัพยากร และการติดตามประเมินผล 90

ภาคผนวก ก) การจัดลำดับความสำคัญโครงการ

ภาคผนวก ข) ตารางสรุปแผนงาน/โครงการ ตามยุทธศาสตร์

บทที่ 1: บทนำ

1. หลักการและเหตุผล

จากนโยบายรัฐบาลที่มุ่งเน้นการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมเพื่อมาใช้เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาประเทศ โดยการใช้ประโยชน์สูงสุดจากเทคโนโลยีดิจิทัลในการขับเคลื่อนประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน รวมทั้งเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันกับนานาประเทศประกอบกับตามมติคณะรัฐมนตรีได้กำหนดให้ทุกกระทรวง กรม รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานของรัฐ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องจัดทำแผนปฏิบัติการด้านดิจิทัลของหน่วยงานแทนแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเดิม

องค์การสุราฯ ตระหนักและให้ความสำคัญต่อการจัดทำแผนแม่บทด้านดิจิทัล องค์การสุรา กรมสรรพสามิต ปีงบประมาณ 2566 – 2570 โดยมุ่งเน้นที่จะนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนการดำเนินธุรกิจขององค์กรเพื่อให้องค์การสุราฯ มีกรอบแนวทางในการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเต็มศักยภาพในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน นวัตกรรม ข้อมูล บุคลากรและการให้บริการภาคประชาชนในการขับเคลื่อนการดำเนินงานขององค์กรให้สอดคล้องเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งองค์กรและเป็นไปตามวิสัยทัศน์และพันธกิจขององค์กรจึงจำเป็นต้องจัดทำแผนแม่บทด้านดิจิทัล องค์การสุรา กรมสรรพสามิต ปีงบประมาณ 2566 – 2570 ให้มีความสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานขององค์กรตามแผนยุทธศาสตร์องค์การสุราฯ แผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย (พ.ศ.2566-2570)

ดังนั้น องค์การสุราฯ จึงได้ดำเนินการจัดทำแผนแม่บทด้านดิจิทัล องค์การสุรา กรมสรรพสามิต ปีงบประมาณ 2566 – 2570 เพื่อเป็นกรอบและแนวทางในการขับเคลื่อนองค์กรโดยนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาสนับสนุนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการดำเนินงานที่ชัดเจนให้เป็นไปตามวิสัยทัศน์ ภารกิจ ขององค์กรและมีการขับเคลื่อนการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไปในทิศทางเดียวกันทั้งองค์กร

2. วัตถุประสงค์

2.1. เพื่อกำหนดแผนแม่บทด้านดิจิทัล องค์การสุรา กรมสรรพสามิต ประจำปีงบประมาณ 2566 – 2570 ที่มีความสอดคล้องกับปัจจัยทั้งภายในและภายนอกที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

ปัจจัยภายนอกด้านเทคโนโลยีดิจิทัลที่เกี่ยวข้องได้แก่

1) ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579)
2) (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 (พ.ศ.2566 – 2570)
3) (ร่าง) แผนพัฒนารัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2566-2570
4) แผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
5) (ร่าง) แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย พ.ศ.2566 – 2570
6) แผนยุทธศาสตร์รัฐวิสาหกิจ
7) กฎหมายด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่เกี่ยวข้องกับกับการดำเนินธุรกิจขององค์กร ได้แก่
   6.1) พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์
   6.2) พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์
   6.3) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ.2562-2565)
   6.4) พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562
   6.5) พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ.2562
   6.6) ประกาศคณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลเรื่องธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ (Data governance)
8) แนวโน้มนวัตกรรมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

9) มาตรฐาน/เกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

8.1) กรอบแนวทางการเชื่อมโยงรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ หรือ “Thailand e-Government Interoperability Framework” (TH e-GIF)

8.2) มาตรฐานเว็บไซต์ภาครัฐ

8.3) มาตรฐาน Application ภาครัฐสำหรับอุปกรณ์เคลื่อนที่

ปัจจัยภายในด้านเทคโนโลยีดิจิทัลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

10) ยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมนวัตกรรมตลอดห่วงโซ่มูลค่า ของสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (สนช.) และปัจจัยภายในด้านเทคโนโลยีดิจิทัลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

11) แผนวิสาหกิจประจำปี 2566 – 2570 องค์การสุรา กรมสรรพสามิต

12) ผลการดำเนินงานและขีดความสามารถในการให้บริการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่ผ่านมาขององค์การสุราฯ

13) ระบบสารสนเทศที่เกี่ยวข้องและสนับสนุนการดำเนินธุรกิจตามภารกิจหลักขององค์การสุราฯ

14) โครงสร้างและกระบวนการการกำกับดูแลและการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศขององค์การสุราฯ

15) ทักษะความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรที่เกี่ยวข้องในองค์การสุราฯ

16) ข้อเสนอแนะจากผลการประเมินบทบาทของคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจ ประจำปี 2564

ทั้งสองกลุ่มปัจจัยถูกแสดงในภาพต่อไปนี้

รูปที่ 1-1 ปัจจัยที่ใช้ประกอบการกำหนดแผนแม่บทด้านดิจิทัล องค์การสุรา กรมสรรพสามิต ปีงบประมาณ 2566 – 2570

2.2. เพื่อให้องค์การสุรา กรมสรรพสามิต สามารถดำเนินแผนงาน/โครงการด้านดิจิทัล ตามกรอบระยะเวลาของแผนแม่บทด้านดิจิทัล องค์การสุรา กรมสรรพสามิต ปีงบประมาณ 2566 – 2570 นำไปสู่การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ นวัตกรรม และการจัดการความรู้ เพื่อสร้างเสริมธุรกิจหลักขององค์การสุราฯ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. กรอบแนวคิด

การกำหนดแผนแม่บทด้านดิจิทัล องค์การสุรา กรมสรรพสามิต ปีงบประมาณ 2566 – 2570 มีหลักคิดหรือกระบวนการเป็นไปตามภาพกรอบแนวคิดต่อไปนี้โดยเริ่มจากการนำปัจจัยภายในและภายนอกที่เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์ในมิติทางดิจิทัลเพื่อสรุปรายการความต้องการเพื่อสนองตอบปัจจัยในรูปแบบของสถาปัตยกรรมองค์กร จากนั้นจึงนำไปพิจารณาร่วมกับวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์การพัฒนาดิจิทัล องค์การสุรา กรมสรรพสามิตและการประเมินผลการดำเนินงานรัฐวิสาหกิจตามระบบประเมินผลใหม่เพื่อกำหนดแผนแม่บทด้านดิจิทัล องค์การสุรา กรมสรรพสามิต ปีงบประมาณ 2566 – 2570 ฉบับสมบูรณ์

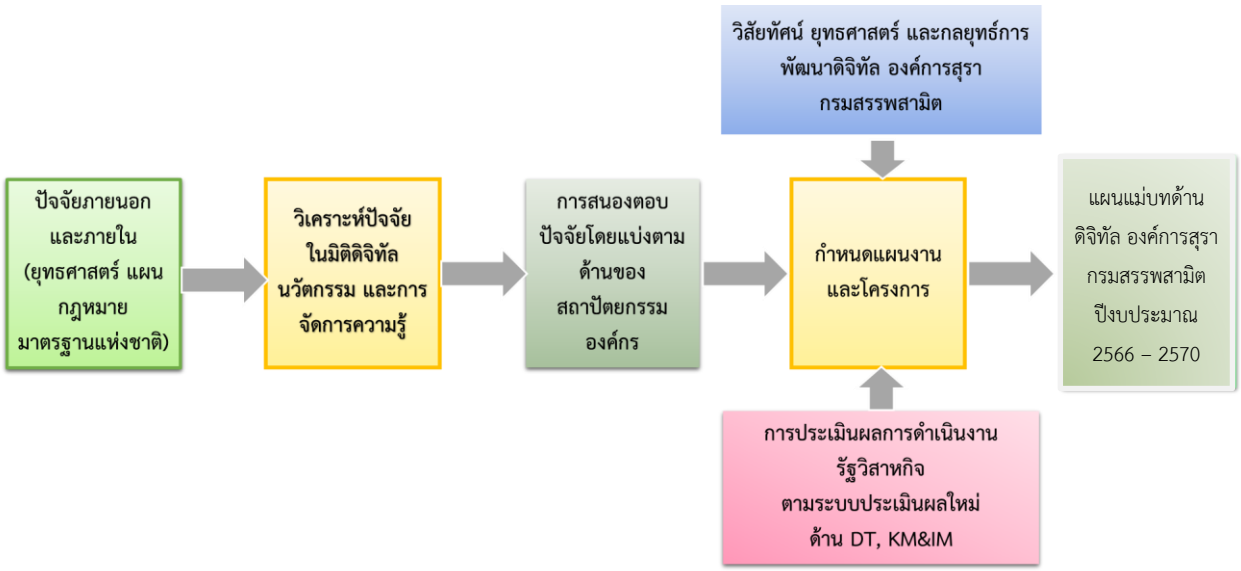

รูปที่ 1-2 กรอบแนวคิดในการกำหนดแผนแม่บทด้านดิจิทัล องค์การสุรา กรมสรรพสามิต ปีงบประมาณ 2566 – 2570

บทที่ 2: การสำรวจและวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง

1. การสำรวจและวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกด้านเทคโนโลยีดิจิทัล

1.1 ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579)

สรุปสาระสำคัญ

วิสัยทัศน์

"ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง" หรือเป็นคติพจน์ประจำชาติว่า "มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน" ทั้งนี้วิสัยทัศน์ดังกล่าวจะต้องสนองตอบต่อผลประโยชน์แห่งชาติ อันได้แก่ การมีเอกราช อธิปไตย และบูรณภาพแห่งเขตอำนาจรัฐ การดำรงอยู่อย่างมั่นคง ยั่งยืนของสถาบันหลักของชาติ การดำรงอยู่อย่างมั่นคงของชาติและปราศจากจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ การอยู่ร่วมกันในชาติอย่างสันติสุขเป็นปึกแผ่นมีความมั่นคงทางสังคม ท่ามกลางพหุสังคมและการมีเกียรติและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ความเจริญเติบโตของชาติความเป็นธรรมและความอยู่ดีมีสุขของประชาชน ความยั่งยืนของฐานทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ความมั่นคงทางพลังงานและอาหารความสามารถในการรักษาผลประโยชน์ของชาติภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสภาวะแวดล้อมระหว่างประเทศและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติประสานสอดคล้องกัน ด้านความมั่นคงในประชาคมอาเซียนและประชาคมโลกอย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรีไม่เป็นภาระของโลก และสามารถเกื้อกูลประเทศที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจที่ด้อยกว่า

ยุทธศาสตร์ชาติ

ในการที่จะบรรลุวิสัยทัศน์และทำให้ประเทศไทยพัฒนาไปสู่อนาคตที่พึงประสงค์นั้น จำเป็นจะต้องมีการวางแผนและกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาในระยะยาว และกำหนดแนวทางการพัฒนาของทุกภาคส่วนให้ขับเคลื่อนไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้น จึงจำเป็นจะต้องกำหนดยุทธศาสตร์ชาติในระยะยาวเพื่อถ่ายทอดแนวทางการพัฒนาสู่การปฏิบัติในแต่ละช่วงเวลาอย่างต่อเนื่องและมีการบูรณาการ และสร้างความเข้าใจถึงอนาคตของประเทศไทยร่วมกัน และเกิดการรวมพลังของทุกภาคส่วนในสังคมทั้งประชาชน เอกชน ประชาสังคมในการขับเคลื่อนการพัฒนาเพื่อการสร้างและรักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติ และบรรลุวิสัยทัศน์ "ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืนเป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง" หรือคติพจน์ประจำชาติ "มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน" เพื่อให้ประเทศมีขีดความสามารถในการแข่งขัน มีรายได้สูงอยู่ในกลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว คนไทยมีความสุข อยู่ดี กินดี สังคมมีความมั่นคงเสมอภาคและเป็นธรรม ซึ่งยุทธศาสตร์ชาติที่จะใช้เป็นกรอบแนวทางการพัฒนาในระยะ 20 ปีต่อจากนี้ไป จะประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ซึ่งเฉพาะยุทธศาสตร์ที่ 1 และ 6 ดังต่อไปนี้ที่มีความเกี่ยวข้องกับองค์การสุราฯ

(1) ยุทธศาสตร์ที่ 1 ด้านความมั่นคง มีเป้าหมายทั้งในการสร้างเสถียรภาพภายในประเทศและช่วยลดและป้องกันภัยคุกคามจากภายนอก รวมทั้งสร้างความเชื่อมั่นในกลุ่มประเทศอาเซียนและประชาคมโลกที่มีต่อประเทศไทย กรอบแนวทางที่ต้องให้ความสำคัญ อาทิ

- การเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- การปฏิรูปกลไกการบริหารประเทศและพัฒนาความมั่นคงทางการเมือง ขจัดคอร์รัปชั่น สร้างความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม
- การรักษาความมั่นคงภายในและความสงบเรียบร้อยภายใน ตลอดจนการบริหารจัดการความมั่นคงชายแดนและชายฝั่งทะเล

- การพัฒนาระบบ กลไก มาตรการและความร่วมมือระหว่างประเทศทุกระดับ และรักษาดุลยภาพความสัมพันธ์กับประเทศมหาอำนาจ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงรูปแบบใหม่
- การพัฒนาเสริมสร้างศักยภาพการผนึกกำลังป้องกันประเทศ การรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ สร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านและมิตรประเทศ
- การพัฒนาระบบการเตรียมพร้อมแห่งชาติและระบบบริหารจัดการภัยพิบัติ รักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม
- การปรับกระบวนการทางานของกลไกที่เกี่ยวข้องจากแนวดิ่งสู่แนวระนาบมากขึ้น
- มุ่งเน้นการพัฒนาคนเครื่องมือ เทคโนโลยีและระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ให้มีความพร้อมสามารถรับมือกับภัยคุกคามและภัยพิบัติได้ทุกรูปแบบ

(2) ยุทธศาสตร์ที่ 6 ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีขนาดที่เหมาะสมกับบทบาทภารกิจ มีสมรรถนะสูง มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลกระจายบทบาทภารกิจไปสู่ท้องถิ่นอย่างเหมาะสม มีธรรมาภิบาลกรอบแนวทางที่ต้องให้ความสำคัญ อาทิ

- การปรับปรุงโครงสร้าง บทบาท ภารกิจของหน่วยงานภาครัฐ ให้มีขนาดที่เหมาะสม
- การวางระบบบริหารราชการแบบบูรณาการ
- การพัฒนาระบบบริหารจัดการกำลังคนและพัฒนาบุคลากรภาครัฐ
- การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ
- การปรับปรุงกฎหมายและระเบียบต่าง ๆให้ทันสมัย เป็นธรรมและเป็นสากล
- การพัฒนาระบบการให้บริการประชาชนของหน่วยงานภาครัฐ
- การปรับปรุงการบริหารจัดการรายได้และรายจ่ายของภาครัฐ
- การนำนวัตกรรมเทคโนโลยีข้อมูลขนาดใหญ่ระบบการทำงานที่เป็นดิจิทัลเข้ามาประยุกต์ใช้อย่างคุ้มค่าและปฏิบัติงานเทียบได้กับมาตรฐานสากล

1.2 (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 (พ.ศ.2566-2570)

สรุปสาระสำคัญ

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 มีจุดมุ่งหมายสูงสุดเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศให้สามารถบรรลุผลตามเป้าหมายการพัฒนาระยะยาวที่กาหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ โดยมุ่งหวังให้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) ทำหน้าที่เป็นกลไกในการชี้ประเด็นที่มีลำดับความสำคัญสูงต่อการพัฒนาประเทศในระยะ 5 ปี และเพื่อผลักดันให้ประเทศสามารถก้าวข้ามความท้าทายต่าง ๆ เพื่อขับเคลื่อนสู่ความเจริญเติบโตที่ทุกภาคส่วนได้รับประโยชน์อย่างเท่าเทียมกัน โดย (ร่าง) แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ได้กำหนดทิศทางและเป้าหมายของการพัฒนาบนพื้นฐานของหลักการและแนวคิดที่สำคัญ 4 ประการ ได้แก่

1. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. แนวคิด Resilience
3. เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนของสหประชาชาติ
4. โมเดลเศรษฐกิจ BCG

<u>วัตถุประสงค์และเป้าหมายการพัฒนา</u>

การวางกรอบการพัฒนาประเทศในระยะ 5 ปี ภายใต้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 มีความมุ่งหมายที่จะเร่งเพิ่มศักยภาพของประเทศในการรับมือกับความเสี่ยงที่อาจส่งผลกระทบที่รุนแรงและเสริมสร้างความสามารถในการสร้างสรรค์ประโยชน์จากโอกาสที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสมและทันท่วงที การกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศในระยะของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13

จึง***มีวัตถุประสงค์เพื่อ พลิกโฉมประเทศไทยสู่ “สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน”*** ซึ่งหมายถึงการสร้างการเปลี่ยนแปลงที่ครอบคลุมตั้งแต่ระดับโครงสร้าง นโยบาย และกลไก เพื่อมุ่งเสริมสร้างสังคมที่ก้าวทันพลวัตของโลก และเกื้อหนุนให้คนไทยมีโอกาสที่จะพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ พร้อมกับการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่การขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถในการสร้างมูลค่าเพิ่มที่สูง และคำนึงถึงความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม

เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ข้างต้น แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ได้กำหนดเป้าหมายหลักจำนวน 5 ประการ ประกอบด้วย

1. การปรับโครงสร้างการผลิตสู่เศรษฐกิจฐานนวัตกรรม
2. การพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่
3. การมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม
4. การเปลี่ยนผ่านไปสู่ความยั่งยืน
5. การเสริมสร้างความสามารถของประเทศในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและความเสี่ยงภายใต้บริบทโลกใหม่

<u>หมุดหมายการพัฒนา</u>

เพื่อถ่ายทอดเป้าหมายหลักไปสู่ภาพของการขับเคลื่อนที่ชัดเจนในลักษณะของวาระการพัฒนา (Agenda) ที่เอื้อให้เกิดการทำงานร่วมกันของหลายหน่วยงานและหลายภาคส่วนในการผลักดันการพัฒนาในเรื่องใดเรื่องหนึ่งให้เกิดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 จึงได้กำหนดหมุดหมายการพัฒนา จำนวน 13 ประการ ซึ่งเป็นการบ่งบอกถึงสิ่งที่ประเทศไทยปรารถนาจะ ‘เป็น’ มุ่งหวังจะ ‘มี’ หรือต้องการจะ ‘ขจัด’ เพื่อสะท้อนประเด็นการพัฒนาที่มีลำดับความสำคัญสูงต่อการพลิกโฉมประเทศไทยสู่ “สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน” และการบรรลุเป้าหมายหลักในช่วงระยะเวลา 5 ปีของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 โดยหมุดหมายการพัฒนาทั้ง 13 ประการมีที่มาจากการประเมินโอกาสและความเสี่ยงของไทยในการพัฒนาประเทศภายใต้กรอบของยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งได้มีการพิจารณาถึงแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงระดับโลก สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 รวมถึงผลการพัฒนาในประเทศในระยะเวลาที่ผ่านมา

ทั้งนี้ หมุดหมายการพัฒนาที่กำหนดขึ้นเป็นประเด็นที่มีลักษณะเชิงบูรณาการ ซึ่งสามารถนำไปสู่การพัฒนาทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไปพร้อม ๆ กัน ทำให้หมุดหมายแต่ละประการสามารถสนับสนุนเป้าหมายหลักได้มากกว่าหนึ่งข้อ โดยหมุดหมายทั้ง 13 ประการ แบ่งออกได้เป็น 4 มิติ ดังนี้

1. **มิติภาคการผลิตและบริการเป้าหมาย**
   - หมุดหมายที่ 1 ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง
   - หมุดหมายที่ 2 ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน
   - หมุดหมายที่ 3 ไทยเป็นฐานการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าที่สำคัญของโลก
   - หมุดหมายที่ 4 ไทยเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์และสุขภาพมูลค่าสูง
   - หมุดหมายที่ 5 ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนและยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญ ของภูมิภาค
   - หมุดหมายที่ 6 ไทยเป็นฐานการผลิตอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะที่สำคัญของโลก
2. **มิติโอกาสและความเสมอภาคทางเศรษฐกิจและสังคม**
   - หมุดหมายที่ 7 ไทยมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูง และสามารถแข่งขันได้
   - หมุดหมายที่ 8 ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เติบโตได้อย่างยั่งยืน
   - หมุดหมายที่ 9 ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และคนไทยทุกคนมีความคุ้มครองทางสังคม ที่เพียงพอเหมาะสม
3. **มิติความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม**
   - หมุดหมายที่ 10 ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ
   - หมุดหมายที่ 11 ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

4. มิติปัจจัยผลักดันการพลิกโฉมประเทศ

หมุดหมายที่ 12 ไทยมีกาลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนา แห่งอนาคต

หมุดหมายที่ 13 ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน

รูปที่ 2-1 ความเชื่อมโยงระหว่างหมุดหมายการพัฒนากับเป้าหมายหลัก

ที่มา : (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13

1.3 (ร่าง) แผนพัฒนารัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2566-2570

สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ กำหนดกรอบการจัดทำแผนพัฒนารัฐวิสาหกิจ สาขาอุตสาหกรรมและพาณิชยกรรม ดังนี้

1. บทบาทของสาขาอุตสาหกรรมและพาณิชยกรรม

บทบาท	สำนักงานสลากฯ	ยสท.	โรงงานไพ่ฯ	องค์การสุราฯ	สรท.	บอท.	โรงพิมพ์ฯ	อต.
โครงสร้างพื้นฐาน								
บริการสาธารณะขั้นพื้นฐาน								
กิจการที่ไม่มีเอกชนดำเนินการได้อย่างเพียงพอ					✓*	✓*	✓*	
กิจการที่รัฐต้องควบคุม	✓	✓	✓	✓				
ภารกิจเชิงส่งเสริม								✓

หมายเหตุ : * เป็นบทบาทตามการจัดตั้ง แต่ปัจจุบันอาจมีการพิจารณาทบทวนบทบาท

2. กรอบภารกิจของสาขาอุตสาหกรรมและพาณิชยกรรม

การพิจารณาภารกิจขององค์กรให้เหมาะสมกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไปเพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์ของประเทศและบริหารจัดการองค์กรด้วยหลักธรรมาภิบาลและเทคโนโลยีที่ทันสมัย

3. ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580)

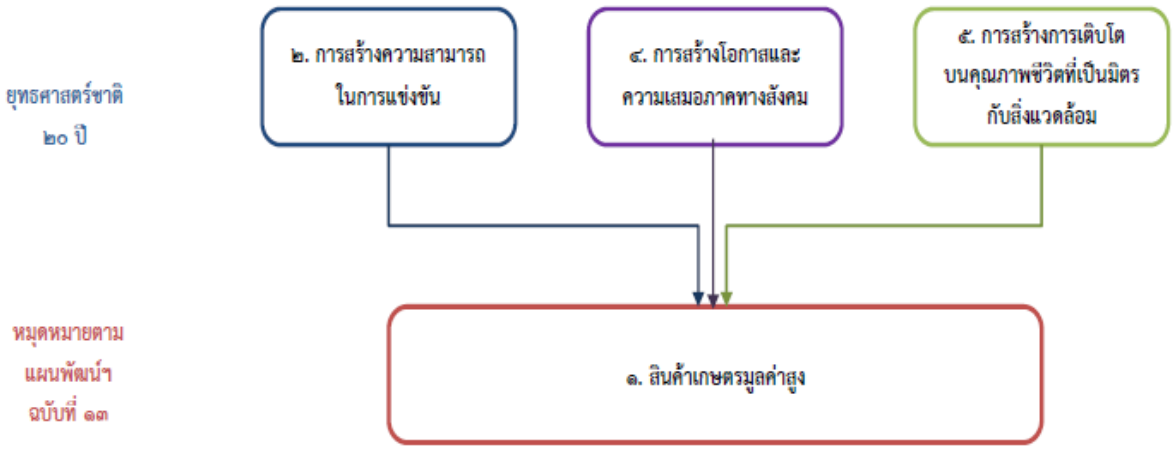

รูปที่ 2-2 ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580)

ที่มา : (ร่าง) แผนพัฒนารัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2566-2570

รสพ.	๑ สินค้าเกษตรมูลค่าสูง	๒ การท่องเที่ยว	๓ ยานยนต์ไฟฟ้า	๔ การแพทย์/สุขภาพ	๕ การค้าการลงทุนโลจิสติกส์	๖ อิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ	๗ SME	๘ พื้นที่/เมืองอัจฉริยะ	๙ ความยากจนข้ามรุ่น	๑๐ เศรษฐกิจหมุนเวียน/carbon ต่ำ	๑๑ ภัยธรรมชาติ	๑๒ กำลังคนสมรรถนะสูง	๑๓ ภาครัฐทันสมัย
สำนักงานสรรพสามิตภาค									สนับสนุนผู้ด้อยโอกาส/ผู้มีรายได้น้อย				
ยสท.	หลักนโยบายช่วยเหลือเกษตรกร												
โรงงานไพ่ฯ													
องค์การสุราฯ	หลักธุรกิจเอทานอล									สนับสนุนผลิตแอลกอฮอล์			
สรท.													
บอท.													
โรงพิมพ์ฯ													
อค.*	หลักการบริหารจัดการสินค้าเกษตร												

หมายเหตุ : * นำไปพิจารณาร่วมกับรัฐวิสาหกิจสาขาเกษตร

รูปที่ 2-3 หมุดหมายตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13

ที่มา : (ร่าง) แผนพัฒนารัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2566-2570

4. แนวทางการพัฒนารัฐวิสาหกิจ

4.1 หมุดหมายที่ ๑ ไทยเป็นประเทศชั้นนาด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูงส่งเสริมเกษตรกรในการพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรและการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์

รัฐวิสาหกิจ	เป้าหมายหลัก	โครงการและเป้าหมาย
ยสท./องค์การสุราฯ	การพัฒนา/วิจัย เพื่อเพิ่มคุณภาพของวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตผลิตภัณฑ์ เช่น ใบยาสูบ อ้อย เป็นต้น	- โครงการสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนของธุรกิจแอลกอฮอล์ประเทศไทยด้วยระบบการผลิตแอลกอฮอล์คุณภาพสูง 99.99 ดีกรี : การก่อสร้างโรงงานและติดตั้งระบบการผลิตแอลกอฮอล์คุณภาพสูง 99.99 ดีกรี แล้วเสร็จ ในปี 2570 (องค์การสุราฯ) (1,500 ลบ.) - โครงการพัฒนากระบวนการผลิตเพื่อผลิตภัณฑ์คุณภาพสูง : การก่อสร้างห้องสะอาดเพื่อพัฒนากระบวนการผลิตคุณภาพสูงแล้วเสร็จ ในปี 2567 (องค์การสุราฯ) (27 ลบ.)

4.2 การสนับสนุนหมุดหมายอื่น ๆ

รัฐวิสาหกิจ	หมุดหมายสนับสนุน	โครงการ
องค์การสุราฯ	หมุดหมายที่ 10 ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ	- โครงการสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนของธุรกิจแอลกอฮอล์ประเทศไทยด้วยระบบการผลิตแอลกอฮอล์คุณภาพสูง 99.99 ดีกรี : การก่อสร้างโรงงานและติดตั้งระบบการผลิตแอลกอฮอล์คุณภาพสูง 99.99 ดีกรี แล้วเสร็จ ในปี 2570

1.4 แผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

สรุปสาระสำคัญ

ปัจจุบัน โลกเริ่มเข้าสู่ยุคระบบเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัลที่เทคโนโลยีดิจิทัลจะไม่ได้เป็นเพียงเครื่องมือ สนับสนุนการทำงานเฉกเช่นที่ผ่านมาอีกต่อไป หากแต่จะหลอมรวมเข้ากับชีวิตคนอย่างแท้จริง และจะเปลี่ยนโครงสร้าง รูปแบบกิจกรรมทางเศรษฐกิจ กระบวนการการผลิต การค้า การบริการ และกระบวนการทางสังคมอื่น ๆ รวมถึงการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลไปอย่างสิ้นเชิง ประเทศไทยจึงให้ความสำคัญต่อการขับเคลื่อนการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนพัฒนาประเทศ โดยในบริบทของประเทศไทย เทคโนโลยีดิจิทัลสามารถตอบปัญหาความท้าทายที่ประเทศกำลังเผชิญอยู่ หรือเพิ่มโอกาสในการพัฒนาทาง เศรษฐกิจและสังคม

ด้วยตระหนักถึงความท้าทายและโอกาสดังกล่าว รัฐบาลไทย โดยกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการ สื่อสาร จึงได้จัดทำแผนปฏิบัติการด้านดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมขึ้นมา เพื่อใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ซึ่งรวมถึงการเปลี่ยนกระบวนทัศน์ทางความคิดในทุกภาคส่วน การปฏิรูปกระบวนการทางธุรกิจ ซึ่งรวมถึงการผลิต การค้า การบริการ การปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหาร ราชการแผ่นดิน และการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน อันจะนำไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนของประเทศ โดยกำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนาดิจิทัลไว้ คือ ปฏิรูปประเทศไทยสู่ Digital Thailand

ทั้งนี้ ได้มีการขยายความคำว่า “ดิจิทัลไทยแลนด์ (Digital Thailand)” ไว้ว่า หมายถึง ประเทศไทยที่สามารถสร้างสรรค์และใช้ประโยชน์ จากเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเต็มศักยภาพในการพัฒนา โครงสร้างพื้นฐาน นวัตกรรม ข้อมูล ทุนมนุษย์ และทรัพยากรอื่นใด เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ ไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และ ยั่งยืนโดยแผนปฏิบัติการด้านดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมจะ มีเป้าหมายในภาพรวม 4 ประการดังต่อไปนี้

- เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทาง เศรษฐกิจของประเทศ ด้วยการใช้นวัตกรรมและ เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือหลักในการสร้างสรรค์ นวัตกรรมการผลิต การบริการ
- สร้างโอกาสทางสังคมอย่างเท่าเทียม ด้วย ข้อมูลข่าวสารและบริการต่าง ๆ ผ่านสื่อดิจิทัลเพื่อ ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน
- เตรียมความพร้อมให้บุคลากรทุกกลุ่ม มี ความรู้และทักษะที่เหมาะสมต่อการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพในยุคดิจิทัล
- ปฏิรูปกระบวนทัศน์การทำงานและการให้บริการของภาครัฐ ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล

แผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ได้ระบุถึงทิศทางการพัฒนาและเป้าหมาย ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ระยะ ได้แก่

- ระยะที่ 1 (1 ปี 6 เดือน): Digital Foundation ประเทศไทยลงทุนและสร้างฐานรากในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล
- ระยะที่ 2 (5 ปี): Digital Thailand Inclusion ทุกภาคส่วนของประเทศไทยมีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัลตามแนวประชารัฐ
- ระยะที่ 3 (10 ปี): Full Transformation ประเทศไทยก้าวสู่การเป็น Digital Thailand ที่ ขับเคลื่อนและใช้ประโยชน์จากนวัตกรรมดิจิทัลได้อย่างเต็มศักยภาพ
- ระยะที่ 4 (10-20 ปี): Global Digital Leadership ประเทศไทยอยู่ในกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้ว สามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจและคุณค่าทางสังคมอย่างยั่งยืน

	ระยะที่ ๑ Digital Foundation ประเทศไทยลงทุน และสร้างฐานรากในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล	ระยะที่ ๒ Digital Thailand I: Inclusion ทุกภาคส่วนของประเทศไทยมีส่วนร่วมในเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัลตามแนวทางประชารัฐ	ระยะที่ ๓ Digital Thailand II: Full Transformation ประเทศไทยก้าวสู่การเป็น Digital Thailand ที่ขับเคลื่อนและใช้ประโยชน์จากนวัตกรรมดิจิทัลได้อย่างเต็มศักยภาพ	ระยะที่ ๔ Global Digital Leadership ประเทศไทยอยู่ในกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้ว สามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัล สร้างมูลค่าในทางเศรษฐกิจและคุณค่าทางสังคมอย่างยั่งยืน
โครงสร้างพื้นฐาน	บรอดแบนด์ถึงทุกหมู่บ้านทั่วประเทศ เป็นฐานของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมอื่นๆ	บรอดแบนด์ระบบสายถึงทุกหมู่บ้าน และเชื่อมกับประเทศในภูมิภาคอื่น	บรอดแบนด์ถึงทุกบ้านและรองรับการหลอมรวมและการเชื่อมต่อทุกอุปกรณ์	อินเทอร์เน็ตเชื่อมต่อทุกที่ ทุกเวลา ทุกอุปกรณ์ อย่างไร้รอยต่อ
เศรษฐกิจ สังคม	การทำธุรกิจผ่านระบบดิจิทัลคล่องตัว และติดอาวุธดิจิทัลให้ SMEs วิสาหกิจชุมชน เกษตรกร ให้มาอยู่บนระบบ online พร้อมทั้งวางรากฐานให้เกิดการลงทุนในคลัสเตอร์ดิจิทัล ประชาชนทุกกลุ่มเข้าถึงบรอดแบนด์และบริการพื้นฐานของรัฐอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม	ภาคเกษตร การผลิต และบริการเปลี่ยนมาทำธุรกิจด้วยดิจิทัลและข้อมูล digital technology startup และคลัสเตอร์ดิจิทัลเริ่มมีบทบาทในระบบเศรษฐกิจไทย ประชาชนเชื่อมั่นในการใช้ดิจิทัล และเข้าถึงบริการการศึกษา คุณภาพ ข้อมูล และการเรียนรู้ตลอดชีวิตผ่านระบบดิจิทัล	ภาคเกษตร การผลิต และบริการ แข่งขันได้ด้วยนวัตกรรมดิจิทัล และเชื่อมโยงไทยสู่การค้าในระดับภูมิภาคและระดับโลก ประชาชนใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี/ ข้อมูล ทุกกิจกรรมในชีวิตประจำวัน	กิจกรรมทางเศรษฐกิจทุกกิจกรรมเชื่อมต่อภายในและระหว่างประเทศด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล นำประเทศไทยสู่ความมั่งคั่ง เป็นประเทศที่ไม่มีความเหลื่อมล้ำด้านดิจิทัล และชุมชนใช้ดิจิทัลเพื่อพัฒนาท้องถิ่นตนเอง
รัฐบาล	หน่วยงานรัฐมีการทำงานที่เชื่อมโยงและบูรณาการข้อมูลข้ามหน่วยงาน	การทำงานระหว่างภาครัฐจะเชื่อมโยงและบูรณาการเหมือนเป็นองค์กรเดียว	บริการรัฐเป็นดิจิทัลที่ประชาชนเป็นศูนย์กลาง เปิดเผยข้อมูล และให้ประชาชนมีส่วนร่วม	เป็นประเทศผู้นำในภูมิภาคด้านรัฐบาลดิจิทัล ทั้งการบริหารจัดการรัฐและบริการประชาชน
ทุนมนุษย์	กำลังคน (ทุกสาขา) มีทักษะดิจิทัลเป็นที่ยอมรับในตลาดแรงงานทั้งในและต่างประเทศ	กำลังคนสามารถทำงานผ่านระบบดิจิทัลแบบไร้พรมแดน ผู้เชี่ยวชาญต่างประเทศเข้ามาไทย	ประเทศไทยเกิดงานคุณค่าสูง และมีกำลังคนที่มีความเชี่ยวชาญดิจิทัลเฉพาะด้านเพียงพอ	เป็นหนึ่งในศูนย์กลางด้านกำลังคนดิจิทัลของภูมิภาค ทั้งในรายสาขาและผู้เชี่ยวชาญดิจิทัล
สภาพแวดล้อม	รัฐบาลออกชุดกฎหมายดิจิทัลที่ครอบคลุม และปฏิรูปองค์กรที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนงาน	ไทยมีสภาพแวดล้อมเอื้อต่อการทำธุรกรรม มีระบบอำนวยความสะดวกและมีมาตรฐาน	ประเทศไทยไม่มีกฎหมาย/ ระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการค้า การทำธุรกรรมดิจิทัล	เป็นประเทศต้นแบบที่มีการพัฒนา ทบทวน กฎระเบียบ กติกาด้านดิจิทัลอย่างต่อเนื่องจริงจัง
	๑ ปี ๖ เดือน	๕ ปี	๑๐ ปี	๒๐ ปี

รูปที่ 2-4 ตารางแสดงทิศทางการพัฒนาและเป้าหมายการพัฒนา 4 ระยะ
ที่มา : นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

ทั้งนี้ เพื่อให้วิสัยทัศน์และเป้าหมายในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลบรรลุผล แผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมจึงได้กำหนดกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนา 6 ด้าน ดังต่อไปนี้

รูปที่ 2-5 แผนภาพแสดงยุทธศาสตร์การพัฒนาฯ ทั้ง 6 ด้าน
ที่มา : https://www.onde.go.th

ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลประสิทธิภาพสูงให้ครอบคลุมทั่วประเทศ

มุ่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลประสิทธิภาพสูง ที่ประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึง และใช้ประโยชน์ได้แบบทุกที่ทุกเวลา โดยกำหนดให้เทคโนโลยีที่ใช้มีความเร็วพอเพียงกับความต้องการ และ ให้มีราคาค่าบริการที่ไม่ได้เป็นอุปสรรคในการเข้าถึงบริการของประชาชนอีกต่อไป นอกจากนี้ ในระยะยาว โครงสร้างพื้นฐานอินเทอร์เน็ตบรอดแบนด์จะกลายเป็นสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน เช่นเดียวกับ ถนน ไฟฟ้า น้ำประปา ที่สามารถรองรับการเชื่อมต่อของทุกคน และทุกสรรพสิ่ง โดยยุทธศาสตร์นี้ประกอบด้วยแผนงานเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ 4 ด้านคือ

(1) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานบรอดแบนด์ให้ครอบคลุมทั่วประเทศ มีความทันสมัย มีเสถียรภาพ ตอบสนองความต้องการใช้งานของทุกภาคส่วน ด้วยราคาที่เหมาะสมและเป็นธรรม

(2) ผลักดันให้ประเทศไทยเป็นหนึ่งในศูนย์กลางการเชื่อมต่อและแลกเปลี่ยนข้อมูลของอาเซียน โดยเป็น เส้นทางผ่านการจราจรของข้อมูลในภูมิภาค และเป็นที่ตั้งของผู้ประกอบการเนื้อหารายใหญ่ของโลก

(3) จัดให้มีนโยบายและแผนบริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐาน คลื่นความถี่ และการหลอมรวมของเทคโนโลยีใน อนาคต เพื่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรของประเทศอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

(4) ปรับรัฐวิสาหกิจโทรคมนาคมให้เหมาะสมกับสถานการณ์และความก้าวหน้าของอุตสาหกรรมดิจิทัลให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

ยุทธศาสตร์ที่ 2. ขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล

กระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศโดยผลักดันให้ภาคธุรกิจไทยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการ ลดต้นทุนการผลิตสินค้าและบริการ เพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจ ตลอดจนพัฒนาไปสู่การแข่งขันเชิง ธุรกิจรูปแบบใหม่ในระยะยาว นอกจากนี้ ยุทธศาสตร์ยังมุ่งเน้นการสร้างระบบนิเวศสำหรับธุรกิจดิจิทัล เพื่อเสริมความสามารถในการแข่งขันของภาคธุรกิจไทย ที่จะส่งผลต่อการขยายฐานเศรษฐกิจและอัตราการจ้างงานของไทยอย่างยั่งยืนในอนาคต โดยยุทธศาสตร์นี้ประกอบด้วยแผนงานเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ 4 ด้าน คือ

(1) เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคธุรกิจตลอดห่วงโซ่คุณค่า โดยผลักดันธุรกิจให้เข้าสู่ระบบ การค้าดิจิทัลสู่สากล และให้เกิดการใช้เทคโนโลยีและข้อมูลเพื่อปฏิรูปการผลิตสินค้าและบริการ

(2) เร่งสร้างธุรกิจเทคโนโลยีดิจิทัล (digital technology startup) ให้เป็นฟันเฟืองสำคัญในการขับเคลื่อน เศรษฐกิจดิจิทัล

(3) พัฒนาอุตสาหกรรมเทคโนโลยีดิจิทัลของไทยให้มีความเข้มแข็งและสามารถแข่งขันเชิงนวัตกรรมได้ใน อนาคต โดยเฉพาะอย่างยิ่งอุตสาหกรรมที่ไทยมีศักยภาพและเป็นอุตสาหกรรมแห่งอนาคต

(4) เพิ่มโอกาสทางอาชีพเกษตรและการค้าขายสินค้าของชุมชนผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล โดยดำเนินการร่วมกัน ระหว่างหน่วยงานจากทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน

ยุทธศาสตร์ที่ 3 สร้างสังคมคุณภาพด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล

มุ่งสร้างประเทศไทยที่ประชาชนทุกกลุ่ม โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มเกษตรกร ผู้ที่อยู่ใน ชุมชนห่างไกล ผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาส และคนพิการ สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากบริการต่าง ๆ ของรัฐผ่าน เทคโนโลยีดิจิทัล มีข้อมูล องค์ความรู้ทั้งระดับประเทศและระดับท้องถิ่นในรูปแบบดิจิทัลที่ประชาชนสามารถ เข้าถึงและนำไปใช้ประโยชน์ได้โดยง่ายและสะดวก และมีประชาชนที่รู้เท่าทันข้อมูลข่าวสาร และมีทักษะในการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม โดยยุทธศาสตร์นี้ประกอบด้วยแผนงาน เพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ 5 ด้านคือ

(1) สร้างโอกาสและความเท่าเทียมในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มผู้พิการ กลุ่มผู้ที่อยู่อาศัยในพื้นที่ห่างไกล

(2) พัฒนาศักยภาพของประชาชนในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิดประโยชน์และสร้างสรรค์ รวมถึง ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และแยกแยะข้อมูลข่าวสารในสังคมดิจิทัลที่เปิดกว้างและเสรี

(3) สร้างสื่อ คลังสื่อ และแหล่งเรียนรู้ดิจิทัล เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต ที่ประชาชนเข้าถึงได้อย่างสะดวก ผ่าน ทั้งระบบโทรคมนาคม ระบบแพร่ภาพกระจายเสียง และสื่อหลอมรวม

(4) เพิ่มโอกาสการได้รับการศึกษาที่มีมาตรฐานของนักเรียนและประชาชน แบบทุกวัย ทุกที่ ทุกเวลา ด้วย เทคโนโลยีดิจิทัล

(5) เพิ่มโอกาสการได้รับบริการทางการแพทย์และสุขภาพที่ทันสมัย ทั่วถึง และเท่าเทียม สู่สังคมสูงวัย ด้วย เทคโนโลยีดิจิทัล

ยุทธศาสตร์ที่ 4 ปรับเปลี่ยนภาครัฐสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัล

มุ่งใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารจัดการของหน่วยงาน รัฐทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ให้เกิดบริการภาครัฐในรูปแบบดิจิทัลที่ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการได้โดยไม่มี ข้อจำกัดทางกายภาพ พื้นที่ และภาษา นำไปสู่การหลอมรวมการทำงานของภาครัฐเสมือนเป็นองค์กรเดียว นอกจากนี้ รัฐบาลดิจิทัลในอนาคตจะเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจ การบริหารบ้านเมือง และเสนอความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของภาครัฐ โดยยุทธศาสตร์นี้ ประกอบด้วยแผนงานเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ 4 ด้านคือ

(1) จัดให้มีบริการอัจฉริยะที่ขับเคลื่อนโดยความต้องการของประชาชนหรือผู้ใช้บริการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริการที่อำนวยความสะดวกต่อประชาชน นักธุรกิจ และนักท่องเที่ยว

(2) ปรับเปลี่ยนการทำงานภาครัฐด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล ให้มีประสิทธิภาพ และธรรมาภิบาล โดยเน้นบูรณาการการลงทุนในทรัพยากร การเชื่อมโยงข้อมูล และการทำงานของหน่วยงานรัฐเข้าด้วยกัน

(3) สนับสนุนให้มีการเปิดเผยข้อมูลที่เป็นประโยชน์ตามมาตรฐาน open data และส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนและภาคธุรกิจในกระบวนการทำงานของรัฐ

(4) พัฒนาแพลตฟอร์มบริการพื้นฐานภาครัฐ (government service platform) เพื่อรองรับการพัฒนาต่อยอดแอปพลิเคชั่นหรือบริการรูปแบบใหม่

ยุทธศาสตร์ที่ 5 พัฒนากำลังคนให้พร้อมเข้าสู่ยุคเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล

ให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากรวัยทำงานทุกสาขาอาชีพ ทั้งในบุคลากรภาครัฐ และภาคเอกชน ให้มีความสามารถในการสร้างสรรค์และใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างชาญฉลาดในการประกอบอาชีพ และการพัฒนาบุคลากรในสาขาเทคโนโลยีดิจิทัลโดยตรง ให้มีความรู้ความสามารถและความเชี่ยวชาญเฉพาะ ด้านในระดับมาตรฐานสากล เพื่อนำไปสู่การสร้างและจ้างงานที่มีคุณค่าสูงในยุคเศรษฐกิจและสังคมที่ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นปัจจัยหลักในการขับเคลื่อน โดยยุทธศาสตร์นี้ประกอบด้วยแผนงานเพื่อขับเคลื่อน ยุทธศาสตร์ 3 ด้านคือ

(1) พัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลให้แก่บุคลากรในตลาดแรงงาน ที่รวมถึงบุคลากรภาครัฐ ภาคเอกชน บุคลากรทุกสาขาอาชีพ และบุคลากรทุกช่วงวัย

(2) ส่งเสริมการพัฒนาทักษะ ความเชี่ยวชาญเทคโนโลยีเฉพาะด้าน ให้กับบุคลากรในสายวิชาชีพด้าน เทคโนโลยีดิจิทัลที่ปฏิบัติงานในภาครัฐและเอกชน เพื่อรองรับความต้องการในอนาคต

(3) พัฒนาผู้บริหารเทคโนโลยีสารสนเทศให้สามารถวางแผนการนำเทคโนโลยีดิจิทัลไปพัฒนาภารกิจ ตลอดจนสามารถสร้างคุณค่าจากข้อมูลขององค์กร

ยุทธศาสตร์ที่ 6 สร้างความเชื่อมั่นในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

มุ่งเน้นการมีกฎหมาย กฎ ระเบียบ กติกา และมาตรฐานที่มีประสิทธิภาพ ทันสมัย และสอดคล้องกับหลักเกณฑ์สากล เพื่ออำนวยความสะดวก ลดอุปสรรค เพิ่มประสิทธิภาพในการประกอบ กิจกรรมและทำธุรกรรมออนไลน์ต่าง ๆ รวมถึงสร้างความมั่นคงปลอดภัยและความเชื่อมั่น และคุ้มครองสิทธิให้แก่ ผู้ใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลในทุกภาคส่วน เพื่อรองรับการเติบโตของเทคโนโลยีดิจิทัลและการใช้งานที่เพิ่มขึ้นใน อนาคต โดยยุทธศาสตร์นี้ประกอบด้วยแผนงานเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ 3 ด้าน คือ

(1) กำหนดมาตรฐาน กฎ ระเบียบ และกติกาด้านดิจิทัล ให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะ อย่างยิ่งเพื่ออำนวยความสะดวกด้านการค้าและการใช้ประโยชน์ในภาคเศรษฐกิจและสังคม

(2) ปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัลให้มีความทันสมัย สอดคล้องต่อพลวัตของ เทคโนโลยีดิจิทัลและบริบทของสังคม

(3) สร้างความเชื่อมั่นในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและการทำธุรกรรมออนไลน์ ด้วยการสร้างความมั่นคง ปลอดภัยของระบบสารสนเทศและการสื่อสาร การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล การคุ้มครองผู้บริโภค

1.4 (ร่าง) แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย พ.ศ. 2566 – 2570

สรุปสาระสำคัญ

วิสัยทัศน์การพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย “บริการภาครัฐสะดวก โปร่งใส ทันสมัย ตอบโจทย์ประชาชน”

ในการพัฒนาสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัลโดยสมบูรณ์นั้น ต้องอาศัยการพัฒนาองค์ประกอบต่าง ๆ อย่างครอบคลุม แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัล พ.ศ. 2566-2570 จึงได้กำหนดกรอบการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล เพื่อระบุองค์ประกอบสำคัญที่ต้องได้รับการพัฒนา รวมถึงภาคีร่วมดำเนินการ โดยมีรายละเอียดดังนี้

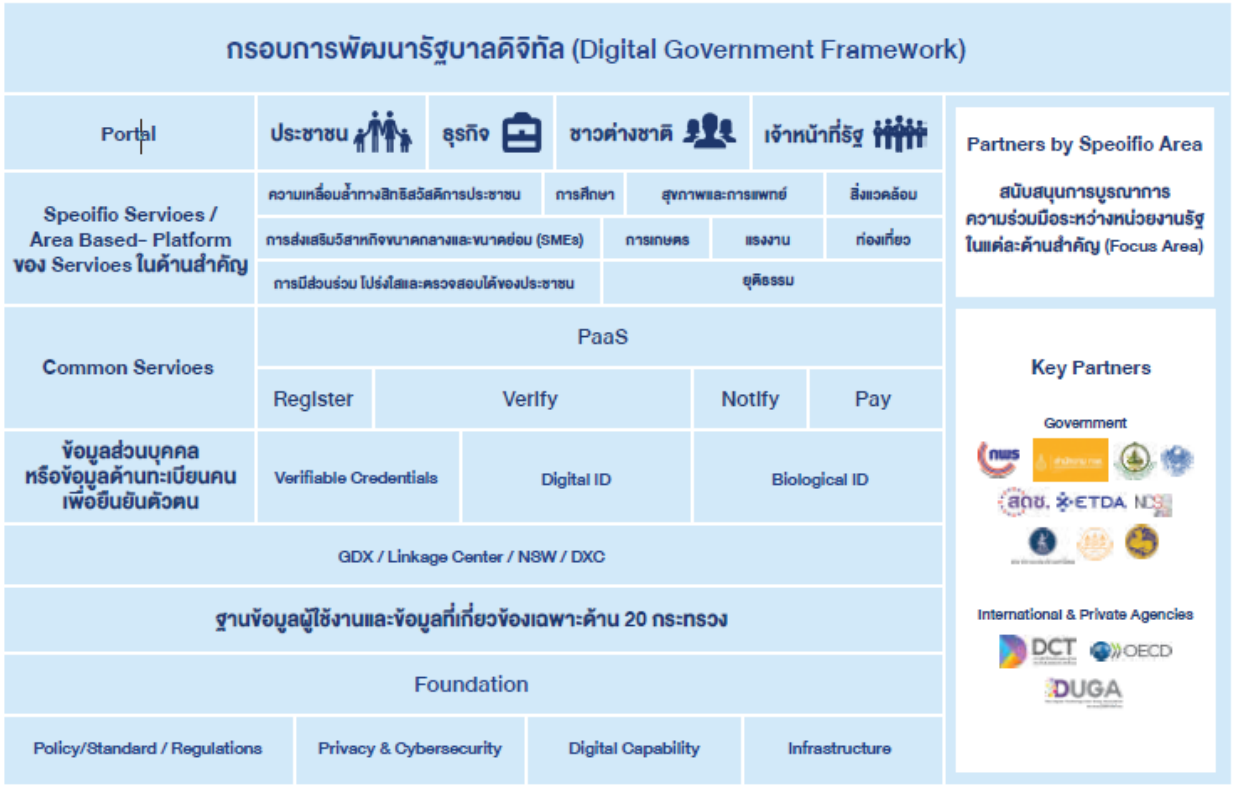

รูปที่ 2-6 กรอบการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (Digital Government FrameWork)

ที่มา : (ร่าง) แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย พ.ศ. 2566 – 2570

องค์ประกอบพื้นฐาน (Foundation)

รัฐบาลดิจิทัลจะต้องมีองค์ประกอบพื้นฐาน ได้แก่ 1) กฎระเบียบและนโยบาย (Policy and Regulation) ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล อาทิเช่น พ.ร.บ. การบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. 2562 ที่กำหนดกระบวนการบริหารงานและให้บริการของรัฐให้มีความสะดวก ทันสมัย เป็นดิจิทัลมากขึ้น รวมทั้ง มาตรฐาน (Standard) ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านรัฐบาลดิจิทัล 2) ความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ (Cybersecurity) รวมถึงความเป็นส่วนตัวของข้อมูล (Privacy) ผ่านกฎระเบียบควบคุมดูแลข้อมูลส่วนบุคคล การเฝ้าระวังและเตือนภัยคุกคามไซเบอร์ 3) ทักษะและสมรรถนะด้านดิจิทัล (Digital Capability) ของบุคลากรรัฐ ผ่านศูนย์ฝึกอบรมทักษะดิจิทัลในทุกระดับ การรับรองคุณภาพหลักสูตรสมรรถนะดิจิทัลของรัฐ 4) โครงสร้างพื้นฐานด้านกายภาพ (Infrastructure) อาทิ ระบบคลาวด์กลางที่มีความมั่นคง โครงข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงที่ครอบคลุมและปลอดภัย

ข้อมูล (Data)

ฐานข้อมูลผู้ใช้งานและข้อมูลที่เกี่ยวข้องเฉพาะด้าน มาจากฐานข้อมูลของหน่วยงานรัฐในแต่ละด้านทั้ง 20 กระทรวงที่จะต้องมีการปรับปรุงข้อมูลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการประชาชนให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัล (Digitize Data) ที่มีมาตรฐานและธรรมาภิบาลข้อมูลเพื่อให้สามารถเชื่อมโยงและเรียกใช้งานระหว่างกันได้อย่างไร้รอยต่อ ทั้งนี้ ยังมีข้อมูลกลางที่สำคัญ ได้แก่ ข้อมูลส่วนบุคคล หรือข้อมูลด้านทะเบียนคนเพื่อยืนยันตัวตน จากกระทรวงมหาดไทย หรือหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ยืนยันตัวตนในการเข้าถึงบริการเพียงครั้งเดียว (Once Only Principle) เช่น ข้อมูลประจำตัวที่ตรวจสอบได้ (เช่น บัตรประจำตัวประชาชน หนังสือเดินทาง ใบอนุญาตขับที่ ข้อมูล Digital ID และข้อมูล Biological ID เป็นต้น

โดยข้อมูลต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น จะถูกเรียกดูหรือนำไปใช้ประโยชน์เพื่อให้บริการประชาชน ผ่านศูนย์กลางแลกเปลี่ยนข้อมูลภาครัฐ (Government Data Exchange หรือ GDX) เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนและภาคเอกชนเมื่อใช้บริการช่วยให้หน่วยงานภาครัฐไม่ต้องเรียกสำเนาเอกสารจากผู้รับบริการ และ Linkage Center เป็นระบบการเชื่อมโยงฐานข้อมูลประชาชนของทุกส่วนราชการกับฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร์เพื่อให้เป็นระบบเดียวกัน สามารถใช้ตรวจสอบยืนยันตัวตนและคุณสมบัติของผู้รับบริการแทนการเรียกสำเนา

บริการพื้นฐาน (Common Services)

โดยรัฐบาลดิจิทัลจะต้องมีการให้บริการพื้นฐาน (Common Services) ในลักษณะที่เป็นแพลตฟอร์ม (Platform as a Service: PaaS) ให้บริการสำคัญที่เป็นแกนในการทำงานให้แก่รัฐบาล และให้บริการอย่างน้อยเป็นขั้นพื้นฐานให้ประชาชน (Core Services for Government & Basic Services for Citizen) โดยบริการดิจิทัลพื้นฐานสำคัญที่หน่วยงานรัฐสามารถใช้งานร่วมกันในรูปแบบบริการกลาง ได้แก่

- การจัดทำแบบคำขอและยื่นคำขอ (Register) ที่เป็นบริการตรวจสอบความถูกต้องกับการกรอกแบบคำขอที่ครบถ้วนตามมาตรฐานที่สอดคล้องกับแนวปฏิบัติของหน่วยงานรัฐ

- การแจ้งเตือน (Notify) เพื่อแจ้งเตือนผู้รับบริการให้สามารถติดตามสถานะคำขอการตรวจสอบการพิจารณาคำขอ การอนุมัติคำขอ และการออกใบอนุญาตต่าง ๆ

- การพิสูจน์และยืนยันตัวตน (Verify) เช่น ระบบ Digital ID เป็นระบบพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัล (Digital ID) ทำหน้าที่ในการตรวจสอบการเข้าใช้งานระบบต่าง ๆ รวมถึงเทคโนโลยี OpenID ที่จะทำให้ผู้ใช้งานสามารถเข้าใช้งานระบบต่าง ๆ ได้ พร้อมทั้งมีการเข้าใช้งานระบบต่าง ๆ แบบ Single Sign-On ที่รองรับการลงชื่อเข้าใช้งานระบบครั้งเดียวโดยสามารถเข้าใช้งานหลายระบบได้ แบบไม่ต้องลงชื่อเข้าใช้งานซ้ำอีก

- การชำระค่าธรรมเนียม (Pay) เช่น ระบU National e-payment เป็นระบบการชำระเงินของประเทศ ที่พัฒนามาตั้งแต่ ปี 2558 ซึ่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์หรือระบบพร้อมเพย์ที่เอื้อให้การโอนเงินและชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ทำได้ "ถูก ง่าย สะดวก ปลอดภัย และได้มาตรฐาน"

บริการแบบเฉพาะเจาะจง (Specific Services)

การให้บริการแบบเฉพาะเจาะจง (Specific Services) จะมุ่งเน้นไปที่การให้บริการที่ตอบสนองต่อบทบาทหน้าที่ (Functions) ของรัฐบาลดิจิทัล และด้านที่เน้นความสำคัญ (Focus Area) 10 ด้าน ได้แก่ 1) การศึกษา 2) สุขภาพและการแพทย์ 3) การเกษตร 4) ความเหลื่อมล้ำทางสิทธิสวัสดิการประชาชน 5) การมีส่วนร่วม โปร่งใสและตรวจสอบได้ของประชาชน 6) การส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) 7) สิ่งแวดล้อม 8) แรงงาน 9) ท่องเที่ยว และ 10) ยุติธรรม

พอร์ทัลกลาง (Portal)

การพัฒนาระบบกลางของประเทศที่รวบรวมงานบริการภาครัฐ โดยมีจุดประสงค์สำคัญคือสนับสนุนการเชื่อมโยงบริการดิจิทัลของหน่วยงานภาครัฐให้เกิดบริการแบบเบ็ดเสร็จ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้รับบริการกลุ่มต่าง ๆ โดยแบ่งออกเป็น 4 กลุ่มสำคัญ ได้แก่ ประชาชน ภาคธุรกิจ ชาวต่างชาติ และภาครัฐ ซึ่งแต่ละกลุ่มมีความต้องการในการเข้าถึงการบริการข้อมูล และติดตามการทำงานของภาครัฐที่แตกต่างกัน

ภาคีร่วมดำเนินการ (Partners/Owners)

กลุ่มภาคีหลัก (Key Partner:) กลุ่มหน่วยงานที่มีบทบาทในการร่วมพัฒนาการให้บริการรัฐบาลดิจิทัลในภาพรวมของทั้งรัฐบาล ได้แก่ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (ดศ.) สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) กรมบัญชีกลาง (บก.) กรมการปกครอง (ปค) สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สดช) สำนักงานคณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ (สกมช.) สำนักงบประมาณ (สงป.) และสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (สพรอ.)

เป้าหมายและตัวชี้วัดความสำเร็จของแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย พ.ศ. 2566-2570

เป้าหมาย

- ให้บริการที่ตอบสนองประชาชน และลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงบริการ
- เพิ่มความสามารถและศักยภาพในการแข่งขันของภาคธุรกิจ
- โปร่งใส เปิดเผยข้อมูล ประชาชนเชื่อถือและมีส่วนร่วม
- ภาครัฐที่ปรับตัวทันการณ์

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

- ระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการใช้บริการออนไลน์ภาครัฐ
- อันดับดัชนีรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (EGDI) ของไทย

ค่าเป้าหมาย

- ภายในปี 2570 ระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการใช้บริการออนไลน์ภาครัฐไม่น้อยกว่าร้อยละ 85
- ภายในปี 2570 อันดับดัชนีรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (EGDI) ของไทย ไม่ต่ำกว่าอันดับที่ 40 ของโลก

ยุทธศาสตร์การพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย

ภายใต้แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย พ.ศ. 2566-2570 ประกอบด้วยประเด็นยุทธศาสตร์ 4 ยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับแผนแม่บทด้านดิจิทัล องค์การสุรา กรมสรรพสามิต ปีงบประมาณ 2566-2570

รูปที่ 2-7 แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย พ.ศ. 2566-2570

ที่มา : (ร่าง) แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย พ.ศ. 2566 – 2570

ยุทธศาสตร์ที่ 1: พัฒนาบริการที่สะดวกและเข้าถึงง่าย

<u>เป้าหมาย</u>

1. ประชาชนได้รับความสะดวกรวดเร็วในการใช้บริการต่างๆ ของหน่วยงานภาครัฐ ได้อย่างครบถ้วน ณ จุดเดียว (One-Stop Service)

2. ประชาชนทุกกลุ่มทั่วประเทศสามารถข้าถึงและใช้บริการดิจิทัลภาครัฐได้

<u>ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย</u>

1. ภายในปี 2570 ระดับความสำเร็จในการพัฒนาแพลตฟอร์มบริการประชาชนแบบเบ็ดเสร็จ ในด้านสำคัญคิดเป็นร้อยละ 100

2. ภายในปี 2570 สัดส่วนบริการของรัฐสำหรับประชาชนสามารถให้บริการแบบออนไลน์คิดเป็นร้อยละ 90

3. ภายในปี 2570 ระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการใช้บริการออนไลน์ภาครัฐในด้านที่สำคัญ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 85

<u>โดยยุทธศาสตร์ที่ 1 มีด้านที่เน้นความสำคัญ (Focus Area) 4 ด้าน ได้แก่</u>

1) **ความเหลื่อมล้ำทางสิทธิสวัสดิการประชาชน** มุ่งเน้นให้ประชาชนเข้าถึงสิทธิสวัสดิการที่บูรณาการบนแพลตฟอร์มเดียวและแบบเฉพาะเจาะจง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการให้ความช่วยเหลือและติดตามผล

2) **การศึกษา** มุ่งเน้นการเพิ่มโอกาสการเข้าถึงการศึกษาผ่านแพลตฟอร์ม และการยกระดับการบริการด้านการศึกษาผ่านบูรณาการข้อมูลผู้เรียนและผู้สอน

3) **สุขภาพและการแพทย์** มุ่งเน้นการเพิ่มโอกาสการข้าถึงการบริการ และเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของผู้ให้บริการด้านสาธารณสุขผ่านการเชื่อมโยงข้อมูลที่มีมาตรฐานที่แลกเปลี่ยนกันได้

4) **สิ่งแวดล้อม** มุ่งเน้นให้ประชาชนข้าถึงข้อมูล รวมถึงการเตือนภัยด้านสิ่งแวดล้อม ได้สะดวกและรวดเร็วผ่านแพลตฟอร์มศูนย์กลางบริการแบบครบวงจร

ยุทธศาสตร์ที่ 2: สร้างมูลค่าเพิ่มและอำนวยความสะดวกแก่ภาคธุรกิจ

เป้าหมาย

1. ผู้ประกอบการได้รับความสะดวกรวดเร็วในการใช้บริการดิจิทัลของภาครัฐ

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

1. ภายในปี 2570 ระดับความสำเร็จในการพัฒนาแพลตฟอร์มบริการภาคธุรกิจแบบเบ็ดเสร็จ ในด้านสำคัญคิดเป็นร้อยละ 100

2. ภายในปี 2570 สัดส่วนบริการของรัฐสำหรับภาคธุรกิจสามารถให้บริการแบบออนไลน์ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90

3. ภายในปี 2570 ระดับความพึงพอใจของภาคธุรกิจต่อการใช้บริการออนไลน์ภาครัฐในด้านสำคัญไม่น้อยกว่าร้อยละ 85

โดยยุทธศาสตร์ที่ 2 มีด้านที่เน้นความสำคัญ (Focus Area) 4 ด้าน ได้แก่

1) **การส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME)** มุ่งเน้นให้ภาคธุรกิจเข้าถึงการทำธุรกรรมกับภาครัฐและเข้าถึงข้อมูลการส่งเสริมศักยภาพการแผ่ขัน ผ่านแพลตฟอร์มได้อย่างครบถ้วนทั้งห่วงโซ่มูลค่า

2) **การเกษตร** มุ่งเน้นให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงข้อมูลทุกมิติผ่านแพลตฟอร์มกลางข้อมูลเกษตรกรรมของประเทศเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจในการผลิตให้เหมาะสมกับศักยภาพพื้นที่

3) **แรงงาน** มุ่งเน้นให้ภาคแรงงานได้รับการพัฒนาทักษะ และยกระดับการคุ้มครองสวัสดิภาพ รวมถึงปรับสมดุลตลาดแรงงานไทยสู่ความยั่งยืนด้วยระบบบริการด้านแรงงานแบบครบวงจร และระบบวิเคราะห์ข้อมูลอัจฉริยะ

4) **การท่องเที่ยว** มุ่งเน้นให้ธุรกิจท่องเที่ยวข้าถึงข้อมูลทุกมิติผ่านระบบวิเคราะห์ข้อมูลท่องเที่ยวแบบครบวงจร และใช้ประยชน์จากบริการดิจิทัล เพื่อยกระดับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์ที่ 3: ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน และเปิดเผยข้อมูลเดภาครัฐ

เป้าหมาย

1. ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานภาครัฐ ที่มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ผ่านช่องทางที่หลากหลาย

2. การเปิดเผยข้อมูลแก่สาธารณะโดยประชาชนไม่ต้องร้องขอ และประชาชนสามารถนำไปใช้ประโยชน์และมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

1. ภายในปี 2568 ร้อยละความสำเร็จของการเชื่อมโยงข้อมูลในระบบหลักด้านการบริหารจัดการงบประมาณคิดเป็นร้อยละ 100

2. ภายในปี 2568 ร้อยละความสำเร็จของการจัดให้มีช่องทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านสำคัญ คิดเป็นร้อยละ 100

3. ภายในปี 2569 ร้อยละความสำเร็จในการพัฒนาแพลตฟอร์มกลางที่บูรณาการข้อร้องเรียนร้องทุกข์ของประชาชน เพื่อการบริหารจัดการติดตามและแจ้งผลอย่างเป็นระบบ คิดเป็นร้อยละ 100

4. ภายในปี 257 ร้อยละของหน่วยงานรัฐที่มีการให้บริการข้อมูลเปิดภาครัฐบนศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐในรูปแบบที่ถูกต้องตามมาตรฐานข้อมูลเปิดภาครัฐคิดเป็นร้อยละ 100

5. ภายในปี 2570 จำนวนโครงการ/กิจกรรมที่มีการนำข้อมูลเปิดภาครัฐที่ได้รับการเปิดเผยผ่านศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐได้รับการนำไปวิเคราะห์เพื่อพัฒนานวัตกรรมและบริการโดยภาคเอกชน หรือประชาชน อย่างน้อย 10 กิจกรรม/โครงการ

โดยยุทธศาสตร์ที่ 3 มีด้านที่เน้นความสำคัญ (Focus Area) 2 ด้าน ได้แก่

1) **การมีส่วนร่วม โปร่งใส และตรวจสอบได้ของประชาชน** มุ่งส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานภาครัฐ ให้เกิดความโปร่งใสและตรวจสอบได้ ด้วยระบบกลางที่ให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลและมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น

2) **การยุติธรรม** มุ่งเน้นการยกระดับการข้าถึงกระบวนการยุติธรรมด้วยการบูรณาการข้อมูลและช่องทางการสื่อสาร เพื่ออำนวยความยุติธรรมที่มีความโปร่งใส สะดวก รวดเร็ว และเท่าเทียม

ยุทธศาสตร์ที่ 4: ยกระดับการเปลี่ยนผ่านดิจิทัลภาครัฐ เพื่อการบริหารงานที่ยืดหยุ่น คล่องตัว และขยายสู่หน่วยงานภาครัฐระดับท้องถิ่น

เป้าหมาย

1. ภาครัฐดำเนินการจัดทำข้อมูล ตามกรอบธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ

2. ภาครัฐดำเนินการเชื่อมโยง และแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน ผ่านศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกลาง

3. ภาครัฐมีกระบวนการทำงานที่เป็นดิจิทัลอย่างเต็มรูปแบบ

4. มีชุดเทคโนโลยี และบริการกลางที่มีมาตรฐาน สำหรับการให้บริการของรัฐ

5.บุคลากรรัฐได้รับการอบรมและมีทักษะด้านดิจิทัลอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

1. ภายในปี 2570 ร้อยละของหน่วยงานรัฐที่จัดทำข้อมูลตามกรอบธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ คิดเป็นร้อยละ 100

2. ภายในปี 2570 ร้อยละความสำเร็จของการแลกเปลี่ยน เชื่อมโยงข้อมูลในด้านสำคัญ คิดเป็นร้อยละ 100

3. ภายในปี 2570 ร้อยละของหน่วยงานที่ดำเนินการตามวิธีปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ คิดเป็นร้อยละ 100

4. ภายในปี 2567 ร้อยละความสำเร็จของระบบกลางหรือแอปพลิเคชั่นสนับสนุนกลาง (Shared Application Enabling Services) คิดเป็นร้อยละ 100

5. ภายในปี 2570 ร้อยละของบุคลากรภาครัฐด้านไอที่หรือปฏิบัติงานด้านดิจิทัลของทุกหน่วยงานมีความรู้และทักษะดิจิทัลรองรับการเปลี่ยนผ่านองค์กรสู่รัฐบาลดิจิทัล ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90

โดยยุทธศาสตร์ที่ 4 มีด้านที่เน้นความสำคัญ (Focus Aree) 2 ด้าน ได้แก่ บริการพื้นฐาน (Common Services) และโครงสร้างพื้นฐาน (Foundation) ที่มุ่งส่งเสริมการข้าถึงข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นในการทำงานของแต่ละหน่วยงานได้อย่างไร้รอยต่อ ยกระดับบุคลากรภาครัฐให้มีทักษะการทำงนดิจิทัลที่สอดคล้องกับบริบทโลกในการปฏิบัติงาน และให้บริการประชาชนที่สะดวกรวดเร็ว และแม่นยำ

1.5 แผนยุทธศาสตร์รัฐวิสาหกิจ

สรุปสาระสำคัญ

แผนยุทธศาสตร์รัฐวิสาหกิจมีความสอดคล้องกับกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปีตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 (กรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (แผนพัฒนาฯ) ฉบับที่ 12 หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) ยุทธศาสตร์ประเทศไทย 4.0 และแผนดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมเพื่อใช้เป็นเป้าหมายและแนวทาง (Roadmap) ในการกำหนดทิศทางการดำเนินงานและพัฒนารัฐวิสาหกิจ องค์การสุราฯ จำเป็นต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์รัฐวิสาหกิจภาพรวม และเป้าหมายการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับแผนแม่บทด้านดิจิทัล องค์การสุรา กรมสรรพสามิต ได้แก่

ยุทธศาสตร์ที่ 1 กำหนดบทบาทรัฐวิสาหกิจให้ชัดเจนเพื่อเป็นพลังขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 บริหารแผนการลงทุนให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 เสริมสร้างความแข็งแกร่งทางการเงินเพื่อความยั่งยืนในระยะยาว

ยุทธศาสตร์ที่ 4 สนับสนุนการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ประเทศไทย 4.0 และแผน DE

- รัฐวิสาหกิจมีนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการให้บริการและดำเนินงาน
- รัฐวิสาหกิจมีกระบวนการทางานที่มีประสิทธิภาพ
- รัฐวิสาหกิจมีบทบาทที่ทำให้เกิดนวัตกรรมและเทคโนโลยีต่อสังคม

ยุทธศาสตร์ที่ 5 ส่งเสริมระบบธรรมาภิบาลให้มีความโปร่งใสและมีคุณธรรม

- รัฐวิสาหกิจมีบุคลากรที่มีศักยภาพ และต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์รัฐวิสาหกิจ สาขาอุตสาหกรรมและพาณิชยกรรมดังภาพ

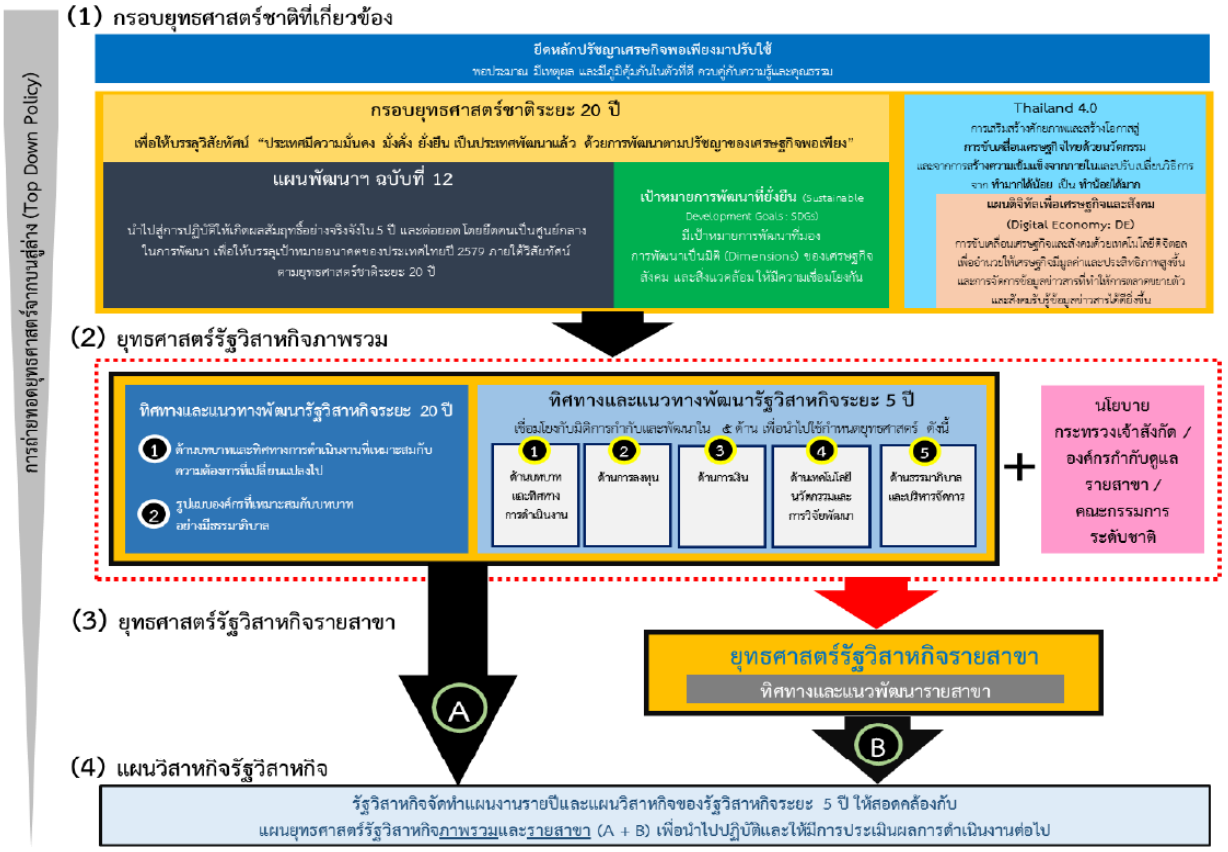

ที่มา: เอกสารประกอบการนำเสนอการสัมมนายุทธศาสตร์รัฐวิสาหกิจรายสาขาของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ

รูปที่ 2-8 ยุทธศาสตร์รัฐวิสาหกิจ และยุทธศาสตร์รัฐวิสาหกิจ สาขาอุตสาหกรรมและพาณิชยกรรม

ที่มา : กองพัฒนารัฐวิสาหกิจ 1 สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ

1.6 กฎหมายด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่เกี่ยวข้องกับกับการดำเนินธุรกิจขององค์กร

1.6.1 พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์

ประกอบไปด้วยพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 และ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2560

สรุปสาระสำคัญ

ความเป็นมาหลักการและเหตุผล

คณะรัฐมนตรีได้เสนอร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์พ.ศ.... ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติในการประชุมครั้งที่ 6/2549 เมื่อวันพุธที่ 15 พฤศจิกายน 2549 โดยมีหลักการคือ “ให้มีกฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์”

เหตุผล “เนื่องจากในปัจจุบันระบบคอมพิวเตอร์ได้เป็นส่วนสำคัญของการประกอบกิจการและการดำรงชีวิตของมนุษย์ หากมีผู้กระทำด้วยประการใด ๆ ให้ระบบคอมพิวเตอร์ไม่สามารถทำงานตามคำสั่งที่กำหนดไว้หรือทำให้การทำงานผิดพลาดไปจากคำสั่งที่กำหนดไว้หรือวิธีการใด ๆ เข้าล่วงรู้ข้อมูล แก้ไข หรือทำลายข้อมูลของบุคคลอื่นในระบบคอมพิวเตอร์โดยมิชอบ หรือใช้ระบบคอมพิวเตอร์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จหรือมีลักษณะอันลามกอนาจาร ย่อมก่อให้เกิดความเสียหาย กระทบกระเทือนต่อเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของรัฐ รวมทั้งความสงบสุขและศีลธรรมอันดีของประชาชน สมควรกำหนดมาตรการเพื่อป้องกันและปราบปรามการกระทำดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตามพระราชบัญญัตินี้”

ที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้ลงมติรับหลักการร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไว้พิจารณา และตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งประกอบด้วยสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติและผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับวิชาการคอมพิวเตอร์และกฎหมายเพื่อพิจารณา คณะกรรมาธิการได้ประชุมพิจารณารวมทั้งสิ้น 27 ครั้ง และได้เสนอต่อสภานิติบัญญัติเพื่อพิจารณาในวาระที่ 2 และวาระที่ 3 เมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม 2550 และได้มีมติให้ผ่านร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เพื่อให้มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมายต่อไป ซึ่งต่อมาได้มีการประกาศในราชกิจจานุเบกษาเล่ม 128 ตอน 27 ก. ลงวันที่ 18 มิถุนายน 2550 และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 19 กรกฎาคม 2550 ส่วนพรบ.ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2560 ประกาศใช้เมื่อ 24 มกราคม 2560

- ฐานความผิดและบทลงโทษสำหรับการกระทำโดยมิชอบ ได้แก่
    - มาตรา 5 การเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์
    - มาตรา 6 การล่วงรู้มาตรการป้องกันการเข้าถึง
    - มาตรา 7 การเข้าถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์
    - มาตรา 8 การดักข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยมิชอบ
    - มาตรา 9 การรบกวนข้อมูลคอมพิวเตอร์
    - มาตรา 10 การรบกวนระบบคอมพิวเตอร์
    - มาตรา 11 สแปมเมล์ (Spam Mail)
    - มาตรา 12 การกระทำความผิดต่อความมั่นคง
    - มาตรา 13 การจำหน่าย/เผยแพร่ชุดคำสั่งเพื่อใช้กระทำความผิด
    - มาตรา 14 การปลอมแปลงข้อมูลคอมพิวเตอร์/เผยแพร่เนื้อหาอันไม่เหมาะสม
    - มาตรา 15 ความรับผิดของผู้ให้บริการ
    - มาตรา 16 การเผยแพร่ภาพจากการตัดต่อ/ดัดแปลง

- การเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์โดยมิชอบ ได้แก่
  - มาตรา 5 ผู้ใดเข้าถึงโดยมิชอบซึ่งระบบคอมพิวเตอร์ที่มีมาตรการป้องกันการเข้าถึงโดยเฉพาะและมาตรการนั้นมิได้มีไว้สำหรับตน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
- การเปิดเผยมาตรการป้องกันการเข้าถึง
  - มาตรา 6 ผู้ใดล่วงรู้มาตรการป้องกันการเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ที่ผู้อื่นจัดทำขึ้นเป็นการเฉพาะถ้านำมาตรการดังกล่าวไปเปิดเผยโดยมิชอบในประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
- การเข้าถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยมิชอบ
  - มาตรา 7 ผู้ใดเข้าถึงโดยมิชอบซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีมาตรการป้องกันการเข้าถึงโดยเฉพาะและมาตรการนั้นมิได้มีไว้สำหรับตน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
- การดักข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยมิชอบ
  - มาตรา 8 ผู้ใดกระทำด้วยประการใดโดยมิชอบด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อดักรับไว้ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นที่อยู่ระหว่างการส่งในระบบคอมพิวเตอร์ และข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นมิได้มีไว้เพื่อประโยชน์สาธารณะหรือเพื่อให้บุคคลทั่วไปใช้ประโยชน์ได้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
- การรบกวนข้อมูลคอมพิวเตอร์
  - มาตรา 9 ผู้ใดทำให้เสียหาย ทำลาย แก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือเพิ่มเติมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นโดยมิชอบ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
- การรบกวนระบบคอมพิวเตอร์
  - มาตรา 10 ผู้ใดกระทำด้วยประการใดโดยมิชอบ เพื่อให้การทำงานของระบบคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นถูกระงับ ชะลอ ขัดขวาง หรือรบกวนจนไม่สามารถทำงานตามปกติได้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
- สแปมเมล์ (Spam Mail)
  - มาตรา 11 ผู้ใดส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์แก่บุคคลอื่นโดยปกปิดหรือปลอมแปลงแหล่งที่มาของการส่งข้อมูลดังกล่าว อันเป็นการรบกวนการใช้ระบบคอมพิวเตอร์ของบุคคลอื่นโดยปกติสุข ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท
- การกระทำซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบต่อความมั่นคง
  - มาตรา 12 ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 5 มาตรา 6 มาตรา 7 มาตรา 8 หรือมาตรา 11 เป็นการกระทำต่อข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศหรือโครงสร้างพื้นฐานอันเป็นประโยชน์สาธารณะ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนสี่หมื่นบาทถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายต่อข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ดังกล่าว ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับ

ตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาทถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 9 หรือมาตรา 10 เป็นการกระทำต่อข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์ตามวรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสามแสนบาทถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสามโดยมิได้มีเจตนาฆ่า แต่เป็นเหตุให้บุคคลอื่นถึงแก่ความตาย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท

- การใช้อุปกรณ์/ชุดคำสั่งในทางมิชอบ
  - มาตรา 13 ผู้ใดจำหน่ายหรือเผยแพร่ชุดคำสั่งที่จัดทำขึ้นโดยเฉพาะเพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดตามมาตรา 5 มาตรา 6 มาตรา 7 มาตรา 8 มาตรา 9 มาตรา 10 หรือมาตรา 11 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
- การนำเข้า/เผยแพร่เนื้อหาอันไม่เหมาะสม
  - มาตรา 14 ผู้ใดกระทำความผิดที่ระบุไว้ดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

    (1) โดยทุจริต หรือโดยหลอกลวง นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่บิดเบือนหรือปลอมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ประชาชน อันมิใช่การกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาทตามประมวลกฎหมายอาญา

    (2) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายต่อการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือโครงสร้างพื้นฐานอันเป็นประโยชน์สาธารณะของประเทศ หรือก่อให้เกิดความตื่นตระหนกแก่ประชาชน

    (3) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ อันเป็นความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรหรือความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา

    (4) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ ที่มีลักษณะอันลามกและข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้ (5) เผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยรู้อยู่แล้วว่าเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ตาม (1) (2) (3) หรือ (4) ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง (1) มิได้กระทำต่อประชาชน แต่เป็นการกระทำต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ผู้กระทำ ผู้เผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ดังกล่าวต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้เป็นความผิดอันยอมความได้

    “ผู้ให้บริการ” หมายความว่า

    (1) ผู้ให้บริการแก่บุคคลอื่นในการเข้าสู่อินเทอร์เน็ต หรือให้สามารถติดต่อถึงกันโดยประการอื่น โดยผ่านทางระบบคอมพิวเตอร์ ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นการให้บริการในนามของตนเอง หรือในนามหรือเพื่อประโยชน์ของบุคคลอื่น

    (2) ผู้ให้บริการเก็บรักษาข้อมูลคอมพิวเตอร์เพื่อประโยชน์ของบุคคลอื่น
- การกำหนดบทลงโทษผู้ให้บริการ
  - มาตรา 15 ผู้ให้บริการผู้ใดให้ความร่วมมือ ยินยอม หรือรู้เห็นเป็นใจให้มีการกระทำความผิดตามมาตรา 14 ในระบบคอมพิวเตอร์ที่อยู่ในความควบคุมของตน ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้กระทำความผิดตามมาตรา 14

- การเผยแพร่ภาพซึ่งตัดต่อในลักษณะหมิ่นประมาท
    - มาตรา 16 ผู้ใดนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ที่ประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ปรากฏเป็นภาพของผู้อื่น และภาพนั้นเป็นภาพที่เกิดจากการสร้างขึ้น ตัดต่อ เติม หรือดัดแปลงด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือวิธีการอื่นใด โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นนั้นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่นถูกเกลียดชัง หรือได้รับความอับอาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี และปรับไม่เกินสองแสนบาทถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำต่อภาพของผู้ตาย และการกระทำนั้นน่าจะทำให้บิดามารดา คู่สมรส หรือบุตรของผู้ตายเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น หรือถูกเกลียดชัง หรือได้รับความอับอายผู้กระทำต้องระวางโทษดังที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่งถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง เป็นการนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์โดยสุจริตอันเป็นการติชมด้วยความเป็นธรรม ซึ่งบุคคลหรือสิ่งใดอันเป็นวิสัยของประชาชนย่อมกระทำ ผู้กระทำไม่มีความผิดความผิดตามวรรคหนึ่งและวรรคสองเป็นความผิดอันยอมความได้ถ้าผู้เสียหายในความผิดตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองตายเสียก่อนร้องทุกข์ ให้บิดา มารดา คู่สมรสหรือบุตรของผู้เสียหายร้องทุกข์ได้ และให้ถือว่าเป็นผู้เสียหาย

1.6.2 พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์

ประกอบไปด้วยพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.2544, (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2551, (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2555 และ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2562

สรุปสาระสำคัญ

มาตรา 4

“ธุรกรรม” หมายความว่า การกระทำใด ๆ ที่เกี่ยวกับกิจกรรมในทางแพ่งและพาณิชย์ หรือในการดำเนินงานของรัฐตามที่กำหนดในหมวด 4

“อิเล็กทรอนิกส์” หมายความว่า การประยุกต์ใช้วิธีการทางอิเล็กตรอน ไฟฟ้า คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า หรือวิธีอื่นใดในลักษณะคล้ายกัน และให้หมายความรวมถึงการประยุกต์ใช้วิธีการทางแสง วิธีการทางแม่เหล็ก หรืออุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ใช้วิธีต่าง ๆ เช่นว่านั้น

“ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์” หมายความว่า ธุรกรรมที่กระทำขึ้นโดยใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ทั้งหมดหรือแต่บางส่วน

“ข้อความ” หมายความว่า เรื่องราว หรือข้อเท็จจริง ไม่ว่าจะปรากฏในรูปแบบของตัวอักษร ตัวเลข เสียง ภาพ หรือรูปแบบอื่นใดที่สื่อความหมายได้โดยสภาพของสิ่งนั้นเองหรือโดยผ่านวิธีการใด ๆ

“ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์” หมายความว่า ข้อความที่ได้สร้าง ส่ง รับ เก็บรักษา หรือประมวลผลด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ เช่น วิธีการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ โทรเลข โทรพิมพ์ หรือโทรสาร

“ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์” หมายความว่า อักษร อักขระ ตัวเลข เสียงหรือสัญลักษณ์อื่นใดที่สร้างขึ้นให้อยู่ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งนำมาใช้ประกอบกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อระบุตัวบุคคลผู้เป็นเจ้าของลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้น และเพื่อแสดงว่าบุคคลดังกล่าวยอมรับข้อความในข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้น

“ระบบข้อมูล” หมายความว่า กระบวนการประมวลผลด้วยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์สำหรับสร้าง ส่ง รับ เก็บรักษา หรือประมวลผลข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

“การแลกเปลี่ยนข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์” หมายความว่า การส่งหรือรับข้อความด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ระหว่างเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้มาตรฐานที่กำหนดไว้ล่วงหน้า

“ผู้ส่งข้อมูล” หมายความว่า บุคคลซึ่งเป็นผู้ส่งหรือสร้างข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ก่อนจะมีการเก็บรักษาข้อมูลเพื่อส่งไปตามวิธีการที่ผู้นั้นกำหนด โดยบุคคลนั้นอาจจะส่งหรือสร้างข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ด้วยตนเอง หรือมีการส่งหรือสร้างข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ในนามหรือแทนบุคคลนั้นก็ได้ ทั้งนี้ ไม่รวมถึงบุคคลที่เป็นสื่อกลางสำหรับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้น

“ผู้รับข้อมูล” หมายความว่า บุคคลซึ่งผู้ส่งข้อมูลประสงค์จะส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ให้ และได้รับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้น ทั้งนี้ ไม่รวมถึงบุคคลที่เป็นสื่อกลางสำหรับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้น

“บุคคลที่เป็นสื่อกลาง” หมายความว่า บุคคลซึ่งกระทำการในนามผู้อื่นในการส่ง รับ หรือเก็บรักษาข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์อันใดอันหนึ่งโดยเฉพาะ รวมถึงให้บริการอื่นที่เกี่ยวกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้น

“ใบรับรอง” หมายความว่า ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์หรือการบันทึกอื่นใด ซึ่งยืนยันความเชื่อมโยงระหว่างเจ้าของลายมือชื่อกับข้อมูลสำหรับใช้สร้างลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์

“เจ้าของลายมือชื่อ” หมายความว่า ผู้ซึ่งถือข้อมูลสำหรับใช้สร้างลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์และสร้างลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์นั้นในนามตนเองหรือแทนบุคคลอื่น

“คู่กรณีที่เกี่ยวข้อง” หมายความว่า ผู้ซึ่งอาจกระทำการใด ๆ โดยขึ้นอยู่กับใบรับรองหรือลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม ส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจที่ตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา และให้หมายความรวมถึงนิติบุคคล คณะบุคคล หรือบุคคล ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ดำเนินงานของรัฐไม่ว่าในการใด ๆ

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์

ใช้บังคับกับธุรกรรมทางแพ่งและพาณิชย์ที่ดำเนินการโดยใช้ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์และให้ใช้บังคับแก่ธุรกรรมในการดำเนินงานของรัฐ เช่น คำขอ การอนุญาต การจดทะเบียน คำสั่งทางปกครอง การชำระเงิน การประกาศหรือการดำเนินการใด ๆ ตามกฎหมายกับหน่วยงานของรัฐหรือโดยหน่วยงานของรัฐ ถ้าได้กระทำในรูปของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา ให้นำพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับและให้ถือว่ามีผลโดยชอบด้วยกฎหมายเช่นเดียวกับการดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายในเรื่องนั้นกำหนด ทั้งนี้ ในพระราชกฤษฎีกาอาจกำหนดให้บุคคลที่เกี่ยวข้องต้องกระทำหรืองดเว้นกระทำการใด ๆ หรือให้หน่วยงานของรัฐออกระเบียบเพื่อกำหนดรายละเอียดในบางกรณีด้วยก็ได้ ซึ่งพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวอาจกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ต้องแจ้งให้ทราบ ต้องขึ้นทะเบียน หรือต้องได้รับใบอนุญาต แล้วแต่กรณี ก่อนประกอบกิจการก็ได้เว้นแต่ธุรกรรมที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดมิให้นำพระราชบัญญัตินี้ทั้งหมดหรือแต่บางส่วนมาใช้บังคับ และไม่มีผลกระทบกระเทือนถึงกฎหมายหรือกฎใดที่กำหนดขึ้นเพื่อคุ้มครองผู้บริโภค (มาตรา 3, 35)

หมวด 1 ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์(มาตรา 7-25)

- ห้ามมิให้ปฏิเสธความมีผลผูกพันและการบังคับใช้ทางกฎหมายของข้อความใด คำเสนอคำสนอง หรือปฏิเสธการรับฟังข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เป็นพยานหลักฐานในกระบวนการพิจารณาตามกฎหมาย เพียงเพราะเหตุที่ข้อความนั้นอยู่ในรูปของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ กรณีที่กฎหมายกำหนดให้การใดต้องทำเป็นหนังสือ มีหลักฐานเป็นหนังสือ หรือมีเอกสารมาแสดง ถ้าได้มีการจัดทำข้อความขึ้นเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถเข้าถึงและนำกลับมาใช้ได้โดยความหมายไม่เปลี่ยนแปลง ให้ถือว่าข้อความนั้นได้ทำเป็นหนังสือ มีหลักฐานเป็นหนังสือ หรือมีเอกสารมาแสดงแล้ว กรณีที่บุคคลพึงลงลายมือชื่อในหนังสือ ให้ถือว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นมีการลงลายมือชื่อแล้ว ถ้าได้ใช้วิธีการที่สามารถระบุตัวเจ้าของลายมือชื่อ และสามารถแสดงได้ว่าเจ้าของลายมือชื่อรับรองข้อความในข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นว่าเป็นของตน และวิธีการดังกล่าวเป็นวิธีการที่เชื่อถือได้โดยเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของการสร้างหรือส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ โดยคำนึงถึงพฤติการณ์แวดล้อมหรือข้อตกลงของคู่กรณี

- กรณีที่กฎหมายกำหนดให้นำเสนอหรือเก็บรักษาข้อความใดในสภาพที่เป็นมาแต่เดิมอย่างเอกสารต้นฉบับ ถ้าได้นำเสนอหรือเก็บรักษาในรูปข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามหลักเกณฑ์ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ได้ใช้วิธีการที่เชื่อถือได้ในการรักษาความถูกต้องของข้อความตั้งแต่การสร้างข้อความเสร็จสมบูรณ์ และสามารถแสดงข้อความนั้นในภายหลังได้ให้ถือว่าได้มีการนำเสนอหรือเก็บรักษาเป็นเอกสารต้นฉบับตามกฎหมายแล้วโดยพิจารณาถึงความครบถ้วนและไม่มีการเปลี่ยนแปลงใดของข้อความ เว้นแต่การรับรองหรือบันทึกเพิ่มเติม หรือการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นได้ตามปกติในการติดต่อสื่อสาร การเก็บรักษา หรือการแสดงข้อความซึ่งไม่มีผลต่อความถูกต้องของข้อความนั้น รวมทั้งพิเคราะห์ถึงพฤติการณ์ที่เกี่ยวข้องทั้งปวง รวมทั้งวัตถุประสงค์ของการสร้างข้อความนั้น
- กรณีที่กฎหมายกำหนดให้เก็บรักษาเอกสารหรือข้อความใด ถ้าได้เก็บรักษาในรูปข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าได้มีการเก็บรักษาเอกสารหรือข้อความตามที่กฎหมายต้องการแล้ว
  - ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นสามารถเข้าถึงและนำกลับมาใช้ได้โดยความหมายไม่เปลี่ยนแปลง
  - ได้เก็บรักษาข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นให้อยู่ในรูปแบบที่เป็นอยู่ในขณะที่สร้าง ส่ง หรือได้รับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้น หรืออยู่ในรูปแบบที่สามารถแสดงข้อความที่สร้าง ส่ง หรือได้รับให้ปรากฏอย่างถูกต้องได้ และ
  - ได้เก็บรักษาข้อความส่วนที่ระบุถึงแหล่งกำเนิด ต้นทาง และปลายทางของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ตลอดจนวันและเวลาที่ส่งหรือได้รับข้อความดังกล่าว ถ้ามีทั้งนี้ ไม่ให้ใช้บังคับกับข้อความที่ใช้เพียงเพื่อวัตถุประสงค์ในการส่งหรือรับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์
- บุคคลใดเป็นผู้ส่งข้อมูลไม่ว่าจะเป็นการส่งโดยวิธีใด ให้ถือว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เป็นของผู้นั้นทั้งนี้ในระหว่างผู้ส่งข้อมูลและผู้รับข้อมูล ให้ถือว่าเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ของผู้ส่งข้อมูล หากข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นได้ส่งโดยบุคคล ผู้มีอำนาจกระทำการแทนผู้ส่งข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้น หรือระบบข้อมูลที่ผู้ส่งข้อมูลหรือบุคคลผู้มีอำนาจกระทำการแทนผู้ส่งข้อมูลได้กำหนดไว้ล่วงหน้าให้สามารถทำงานได้โดยอัตโนมัติ
- ผู้รับข้อมูลชอบที่จะถือว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เป็นของผู้ส่งข้อมูลและชอบที่จะดำเนินการไปตามข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นได้ ถ้าผู้รับข้อมูลได้ตรวจสอบโดยสมควรตามวิธีการที่ได้ตกลงกับผู้ส่งข้อมูลว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เป็นของผู้ส่งข้อมูล หรือข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้รับข้อมูลได้รับนั้นเกิดจากการกระทำของบุคคลซึ่งใช้วิธีการที่ผู้ส่งข้อมูลใช้ในการแสดงว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นเป็นของผู้ส่งข้อมูล ซึ่งบุคคลนั้นได้ล่วงรู้โดยอาศัยความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลนั้นกับผู้ส่งข้อมูลหรือผู้มีอำนาจกระทำการแทนผู้ส่งข้อมูลเว้นแต่ในขณะนั้นผู้รับข้อมูลได้รับแจ้งจากผู้ส่งข้อมูลว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้รับข้อมูลได้รับนั้นมิใช่ของผู้ส่งข้อมูล และในขณะเดียวกันผู้รับข้อมูลมีเวลาพอสมควรที่จะตรวจสอบข้อเท็จจริงตามที่ได้รับแจ้งนั้น หรือเมื่อผู้รับข้อมูลได้รู้หรือควรจะได้รู้ว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นไม่ใช่ของผู้ส่งข้อมูล หากผู้รับข้อมูลได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควร หรือดำเนินการตามวิธีการที่ได้ตกลงกันไว้ก่อนแล้ว
- ในระหว่างผู้ส่งข้อมูลและผู้รับข้อมูล ผู้รับข้อมูลมีสิทธิถือว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้รับนั้นถูกต้องตามเจตนาของผู้ส่งข้อมูลและสามารถดำเนินการไปตามข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นได้ เว้นแต่ผู้รับข้อมูลได้รู้หรือควรจะได้รู้ว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้รับนั้นมีข้อผิดพลาดอันเกิดจากการส่ง หากผู้รับข้อมูลได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควรหรือดำเนินการตามวิธีการที่ได้ตกลงกันไว้ก่อนแล้ว
- ผู้รับข้อมูลชอบที่จะถือว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้รับแต่ละชุดเป็นข้อมูลที่แยกจากกัน และสามารถดำเนินการไปตามข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์แต่ละชุดนั้นได้ เว้นแต่ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ชุดนั้นจะซ้ำกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์อีกชุดหนึ่งและผู้รับข้อมูลได้รู้หรือควรจะได้รู้ว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ซ้ำ หากผู้รับข้อมูลได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควรหรือดำเนินการตามวิธีการที่ได้ตกลงกันไว้ก่อนแล้ว

- ในกรณีที่ต้องมีการตอบแจ้งการรับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ไม่ว่าผู้ส่งข้อมูลได้ร้องขอหรือตกลงกับผู้รับข้อมูลไว้ก่อนหรือขณะที่ส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์หรือปรากฏในข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้
    - ในกรณีที่ผู้ส่งข้อมูลมิได้ตกลงให้ตอบแจ้งการรับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบหรือวิธีการใดโดยเฉพาะ การตอบแจ้งการรับอาจทำได้ด้วยการติดต่อสื่อสารจากผู้รับข้อมูล ไม่ว่าโดยระบบข้อมูลที่ทำงานโดยอัตโนมัติหรือโดยวิธีอื่นใด หรือด้วยการกระทำใด ๆ ของผู้รับข้อมูลซึ่งเพียงพอจะแสดงต่อผู้ส่งข้อมูลว่าผู้รับข้อมูลได้รับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นแล้ว
    - ในกรณีที่ผู้ส่งข้อมูลกำหนดเงื่อนไขว่าจะถือว่ามีการส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ต่อเมื่อได้รับการตอบแจ้งการรับจากผู้รับข้อมูล ให้ถือว่ายังไม่มีการส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์จนกว่าผู้ส่งข้อมูลจะได้รับการตอบแจ้งการรับแล้ว
    - ในกรณีที่ผู้ส่งข้อมูลมิได้กำหนดเงื่อนไขตามความใน (2) และผู้ส่งข้อมูลมิได้รับการตอบแจ้งการรับนั้นภายในเวลาที่กำหนดหรือตกลงกัน หรือภายในระยะเวลาอันสมควรในกรณีที่มิได้กำหนดหรือตกลงเวลาไว้
    - ผู้ส่งข้อมูลอาจส่งคำบอกกล่าวไปยังผู้รับข้อมูลว่าตนยังมิได้รับการตอบแจ้งการรับและกำหนดระยะเวลาอันสมควรให้ผู้รับข้อมูลตอบแจ้งการรับ และ
    - หากผู้ส่งข้อมูลมิได้รับการตอบแจ้งการรับภายในระยะเวลาตาม (ก) เมื่อผู้ส่งข้อมูลบอกกล่าวแก่ผู้รับข้อมูลแล้ว ผู้ส่งข้อมูลชอบที่จะถือว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นมิได้มีการส่งเลยหรือผู้ส่งข้อมูลอาจใช้สิทธิอื่นใดที่ผู้ส่งข้อมูลมีอยู่ได้
- กรณีที่ผู้ส่งข้อมูลได้รับการตอบแจ้งการรับจากผู้รับข้อมูล ให้สันนิษฐานว่าผู้รับข้อมูลได้รับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้องแล้ว แต่ข้อสันนิษฐานดังกล่าวมิให้ถือว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้รับข้อมูลได้รับนั้นถูกต้องตรงกันกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้ส่งข้อมูลได้ส่งมา
- กรณีที่ปรากฏในการตอบแจ้งการรับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นเองว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้รับข้อมูลได้รับเป็นไปตามข้อกำหนดทางเทคนิคที่ผู้ส่งข้อมูลและผู้รับข้อมูลได้ตกลงหรือระบุไว้ในมาตรฐานซึ่งใช้บังคับอยู่ ให้สันนิษฐานว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ส่งไปนั้นได้เป็นไปตามข้อกำหนดทางเทคนิคทั้งหมดแล้ว
- การส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ให้ถือว่าได้มีการส่งเมื่อข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นได้เข้าสู่ระบบข้อมู ลที่อยู่นอกเหนือการควบคุมของผู้ส่งข้อมูล และการรับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ให้ถือว่ามีผลนับแต่เวลาที่ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นได้เข้าสู่ระบบข้อมูลของผู้รับข้อมูล หากผู้รับข้อมูลได้กำหนดระบบข้อมูลที่ประสงค์จะใช้ในการรับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ไว้โดยเฉพาะให้ถือว่าการรับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์มีผลนับแต่เวลาที่ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นได้เข้าสู่ระบบข้อมูลที่ผู้รับข้อมูลได้กำหนดไว้นั้น แต่ถ้าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวได้ส่งไปยังระบบข้อมูลอื่นของผู้รับข้อมูลซึ่งมิใช่ระบบข้อมูลที่ผู้รับข้อมูลกำหนดไว้ ให้ถือว่าการรับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์มีผลนับแต่เวลาที่ได้เรียกข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์จากระบบข้อมูลนั้นและให้ใช้บังคับแม้ระบบข้อมูลของผู้รับข้อมูลตั้งอยู่ในสถานที่อีกแห่งหนึ่งต่างหากจากสถานที่ที่ถือว่าผู้รับข้อมูลได้รับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์
- การส่งหรือการรับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ให้ถือว่าได้ส่ง ณ ที่ทำการงานของผู้ส่งข้อมูล หรือได้รับ ณ ที่ทำการงานของผู้รับข้อมูล แล้วแต่กรณี ในกรณีที่ผู้ส่งข้อมูลหรือผู้รับข้อมูลมีที่ทำการงานหลายแห่ง ให้ถือเอาที่ทำการงานที่เกี่ยวข้องมากที่สุดกับธุรกรรมนั้นเป็นที่ทำการงานเพื่อประโยชน์ตามวรรคหนึ่ง แต่ถ้าไม่สามารถกำหนดได้ว่าธุรกรรมนั้นเกี่ยวข้องกับที่ทำการงานแห่งใดมากที่สุด ให้ถือเอาสำนักงานใหญ่เป็นสถานที่ที่ได้รับหรือส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้น ในกรณีที่ไม่ปรากฏที่ทำการงานของผู้ส่งข้อมูลหรือผู้รับข้อมูล ให้ถือเอาถิ่นที่อยู่ปกติเป็นสถานที่ที่

ส่งหรือได้รับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์แต่ไม่ให้ใช้บังคับกับการส่งและการรับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์โดยวิธีการทางโทรเลขและโทรพิมพ์ หรือวิธีการสื่อสารอื่นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

- ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ใดที่ได้กระทำตามวิธีการแบบปลอดภัยที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา ให้สันนิษฐานว่าเป็นวิธีการที่เชื่อถือได้

หมวด 2 ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ (มาตรา 26-31)

- ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ให้ถือว่าเป็นลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เชื่อถือได้
  - ข้อมูลสำหรับใช้สร้างลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์นั้นได้เชื่อมโยงไปยังเจ้าของลายมือชื่อโดยไม่เชื่อมโยงไปยังบุคคลอื่นภายใต้สภาพที่นำมาใช้
  - ในขณะสร้างลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์นั้น ข้อมูลสำหรับใช้สร้างลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์อยู่ภายใต้การควบคุมของเจ้าของลายมือชื่อโดยไม่มีการควบคุมของบุคคลอื่น
  - การเปลี่ยนแปลงใด ๆ ที่เกิดแก่ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ นับแต่เวลาที่ได้สร้างขึ้นสามารถจะตรวจพบได้ และ
  - ในกรณีที่กฎหมายกำหนดให้การลงลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นไปเพื่อรับรองความครบถ้วนและไม่มีการเปลี่ยนแปลงของข้อความ การเปลี่ยนแปลงใดแก่ข้อความนั้นสามารถตรวจพบได้นับแต่เวลาที่ลงลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์
  - ทั้งนี้ ไม่เป็นการจำกัดว่าไม่มีวิธีการอื่นใดที่แสดงได้ว่าเป็นลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เชื่อถือได้ หรือการแสดงพยานหลักฐานใดเกี่ยวกับความไม่น่าเชื่อถือของลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์
- กรณีมีการใช้ข้อมูลสำหรับใช้สร้างลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อสร้างลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่จะมีผลตามกฎหมาย เจ้าของลายมือชื่อต้องดำเนินการดังต่อไปนี้
  - ใช้ความระมัดระวังตามสมควรเพื่อมิให้มีการใช้ข้อมูลสำหรับใช้สร้างลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์โดยไม่ได้รับอนุญาต
  - แจ้งให้บุคคลที่คาดหมายได้โดยมีเหตุอันควรเชื่อว่าจะกระทำการใดโดยขึ้นอยู่กับลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือให้บริการเกี่ยวกับลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ ทราบโดยมิชักช้า เมื่อเจ้าของลายมือชื่อรู้หรือควรได้รู้ว่าข้อมูลสำหรับใช้สร้างลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์นั้นสูญหาย ถูกทำลาย ถูกแก้ไข ถูกเปิดเผยโดยมิชอบ หรือถูกล่วงรู้โดยไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือรู้จากสภาพการณ์ที่ปรากฏว่ากรณีมีความเสี่ยงมากพอที่ข้อมูลสำหรับใช้สร้างลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ สูญหาย ถูกทำลาย ถูกแก้ไข ถูกเปิดเผยโดยมิชอบ หรือถูกล่วงรู้โดยไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์
  - ในกรณีมีการออกใบรับรองสนับสนุนการใช้ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ จะต้องใช้ความระมัดระวังตามสมควรให้แน่ใจในความถูกต้องและสมบูรณ์ของการแสดงสาระสำคัญทั้งหมด ซึ่งกระทำโดยเจ้าของลายมือชื่อเกี่ยวกับใบรับรองนั้นตลอดอายุใบรับรอง หรือตามที่มีการกำหนดในใบรับรอง
- กรณีมีการให้บริการออกใบรับรองเพื่อสนับสนุนลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ให้มีผลทางกฎหมายเสมือนหนึ่งลงลายมือชื่อ ผู้ให้บริการออกใบรับรองต้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้
  - ปฏิบัติตามแนวนโยบายและแนวปฏิบัติที่ตนได้แสดงไว้
  - ใช้ความระมัดระวังตามสมควรให้แน่ใจในความถูกต้องและความสมบูรณ์ของการแสดงสาระสำคัญทั้งหมดที่ตนได้กระทำเกี่ยวกับใบรับรองนั้นตลอดอายุใบรับรอง หรือตามที่มีการกำหนดในใบรับรอง

- จัดให้มีวิธีการในการเข้าถึงโดยสมควร ให้คู่กรณีที่เกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบข้อเท็จจริงในการแสดงสาระสำคัญทั้งหมดจากใบรับรองได้ ในเรื่องดังต่อไปนี้
  a. การระบุผู้ให้บริการออกใบรับรอง
  b. เจ้าของลายมือชื่อซึ่งระบุในใบรับรองได้ควบคุมข้อมูลสำหรับใช้สร้างลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ในขณะมีการออกใบรับรอง
  c. ข้อมูลสำหรับใช้สร้างลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์มีผลใช้ได้ในขณะหรือก่อนที่มีการออกใบรับรอง
- จัดให้มีวิธีการเข้าถึงโดยสมควร ให้คู่กรณีที่เกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบกรณีดังต่อไปนี้จากใบรับรองหรือจากวิธีอื่น
  a. วิธีการที่ใช้ในการระบุตัวเจ้าของลายมือชื่อ
  b. ข้อจำกัดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และคุณค่าที่มีการนำข้อมูลสำหรับใช้สร้างลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือใบรับรอง
  c. ข้อมูลสำหรับใช้สร้างลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์มีผลสมบูรณ์ใช้ได้และไม่สูญหาย ถูกทำลาย ถูกแก้ไข ถูกเปิดเผยโดยมิชอบ หรือถูกล่วงรู้โดยไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์
  d. ข้อจำกัดเกี่ยวกับขอบเขตความรับผิดที่ผู้ให้บริการออกใบรับรองได้ระบุไว้
  e. การมีวิธีการให้เจ้าของลายมือชื่อส่งคำบอกกล่าว
  f. การมีบริการเกี่ยวกับการเพิกถอนใบรับรองที่ทันการ
- ในกรณีที่มีบริการให้เจ้าของลายมือชื่อส่งคำบอกกล่าวเมื่อบริการนั้นต้องมีวิธีการที่ให้เจ้าของลายมือชื่อสามารถแจ้งได้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด และบริการนั้นต้องสามารถเพิกถอนใบรับรองได้ทันการ
- ใช้ระบบ วิธีการ และบุคลากรที่เชื่อถือได้ในการให้บริการโดยให้คำนึงถึงสถานภาพทางการเงิน บุคลากรและสินทรัพย์ที่มีอยู่คุณภาพของระบบฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ วิธีการออกใบรับรอง การขอใบรับรองและการเก็บรักษาข้อมูลการให้บริการนั้นการจัดให้มีข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเจ้าของลายมือชื่อ ที่ระบุในใบรับรองและผู้ที่อาจคาดหมายได้ว่าจะเป็นคู่กรณีที่เกี่ยวข้องความสม่ำเสมอและขอบเขตในการตรวจสอบโดยผู้ตรวจสอบอิสระองค์กรที่ให้การรับรองหรือให้บริการออกใบรับรองเกี่ยวกับการปฏิบัติหรือการมีอยู่ของสิ่งที่กล่าวข้างต้น หรือกรณีใด ๆ ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

- คู่กรณีที่เกี่ยวข้องต้องตามสมควรในการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ ในกรณีลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์มีใบรับรอง ต้องมีการดำเนินการตรวจสอบความสมบูรณ์ของใบรับรอง การพักใช้ หรือการเพิกถอนใบรับรอง และปฏิบัติตามข้อจำกัดใด ๆ ที่เกี่ยวกับใบรับรอง
- ใบรับรองหรือลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ให้ถือว่ามีผลทางกฎหมายโดยไม่ต้องคำนึงถึง สถานที่ออกใบรับรองหรือสถานที่สร้างหรือใช้ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสถานที่ทำการงานของผู้ออกใบรับรองหรือเจ้าของลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ กรณีใบรับรองที่ออกในต่างประเทศให้มีผลตามกฎหมายในประเทศเช่นเดียวกับใบรับรองที่ออกในประเทศ หากการออกใบรับรองดังกล่าวได้ใช้ระบบที่เชื่อถือได้ไม่น้อยกว่าระบบที่เชื่อถือได้ตามพระราชบัญญัตินี้ และลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่สร้างหรือใช้ในต่างประเทศให้ถือว่ามีผลตามกฎหมายในประเทศ เช่นเดียวกับลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่สร้างหรือใช้ในประเทศ หากการสร้างหรือใช้ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวได้ใช้ระบบที่เชื่อถือได้ไม่น้อยกว่าระบบที่เชื่อถือได้ตามพระราชบัญญัตินี้ทั้งนี้ในการพิจารณาว่าใบรับรองหรือลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ใดมีความเชื่อถือได้ตามวรรคสองหรือวรรคสาม ให้คำนึงถึงมาตรฐานระหว่างประเทศและปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย

หมวด 3 ธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (มาตรา 32-34)

- บุคคลย่อมมีสิทธิประกอบธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์แต่ในกรณีที่จำเป็นเพื่อรักษาความมั่นคงทางการเงินและการพาณิชย์ หรือเพื่อประโยชน์ในการเสริมสร้างความเชื่อถือและยอมรับในระบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ หรือเพื่อป้องกันความเสียหายต่อสาธารณชนให้มีการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดให้การประกอบธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ใดเป็นกิจการที่ต้องแจ้งให้ทราบ ต้องขึ้นทะเบียน หรือต้องได้รับใบอนุญาตก่อนก็ได้ โดยการกำหนดให้กรณีใดต้องแจ้งให้ทราบ ต้องขึ้นทะเบียน หรือต้องได้รับใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้กำหนดโดยพิจารณาจากความเหมาะสมในการป้องกันความเสียหายตามระดับความรุนแรงของผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการประกอบธุรกิจนั้นซึ่งในการนี้ จะกำหนดให้หน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่งแห่งใดเป็นผู้รับผิดชอบในการควบคุมดูแลในพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวก็ได้
- กรณีมีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้การประกอบธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ใดเป็นกิจการที่ต้องแจ้งให้ทราบ หรือต้องขึ้นทะเบียน ให้ผู้ที่ประสงค์จะประกอบธุรกิจดังกล่าวต้องแจ้งหรือขึ้นทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาก่อนเริ่มประกอบธุรกิจนั้นโดยหลักเกณฑ์และวิธีการแจ้งหรือขึ้นทะเบียนให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา และเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาได้รับแจ้งหรือรับขึ้นทะเบียนให้ออกใบรับแจ้งหรือใบรับขึ้นทะเบียนเพื่อเป็นหลักฐานการแจ้งหรือการขึ้นทะเบียนในวันที่ได้รับแจ้งหรือรับขึ้นทะเบียน และให้ผู้แจ้งหรือผู้ขึ้นทะเบียนประกอบธุรกิจนั้นได้ตั้งแต่วันที่ได้รับแจ้งหรือรับขึ้นทะเบียน แต่ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาตรวจพบในภายหลังว่าการแจ้งหรือขึ้นทะเบียนไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน ให้มีอำนาจสั่งผู้แจ้งหรือผู้ขึ้นทะเบียนแก้ไขให้ถูกต้องหรือครบถ้วนภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับคำสั่งดังกล่าวซึ่งในการประกอบธุรกิจ ผู้แจ้งหรือผู้ขึ้นทะเบียนต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาและตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนดหากผู้แจ้งหรือผู้ขึ้นทะเบียน ไม่แก้ไขการแจ้งหรือขึ้นทะเบียนให้ถูกต้องหรือครบถ้วน หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจ ให้คณะกรรมการพิจารณามีคำสั่งลงโทษปรับทางปกครองไม่เกินหนึ่งล้านบาท โดยคำนึงถึงความร้ายแรงแห่งพฤติกรรมที่กระทำผิดและในกรณีที่เห็นสมควรคณะกรรมการอาจมีคำสั่งให้ผู้นั้นดำเนินการใด ๆ เพื่อแก้ไขให้ถูกต้องหรือเหมาะสมได้ซึ่งหลักเกณฑ์ในการพิจารณาลงโทษปรับทางปกครองให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด และถ้าผู้ถูกลงโทษปรับทางปกครองไม่ยอมชำระค่าปรับทางปกครอง ให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการบังคับทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับโดยอนุโลม และในกรณีไม่มีเจ้าหน้าที่ดำเนินการบังคับตามคำสั่งให้คณะกรรมการมีอำนาจฟ้องคดีต่อศาลปกครองเพื่อบังคับชำระค่าปรับ ในการนี้ ถ้าศาลปกครองเห็นว่าคำสั่งให้ชำระค่าปรับนั้นชอบด้วยกฎหมายก็ให้ศาลปกครองมีอำนาจพิจารณาพิพากษาและบังคับให้มีการยึดหรืออายัดทรัพย์สินขายทอดตลาดเพื่อชำระค่าปรับได้ทั้งนี้กรณีผู้กระทำผิดไม่ดำเนินการแก้ไขตามคำสั่งของคณะกรรมการหรือกระทำความผิดซ้ำอีก ให้คณะกรรมการมีอำนาจออกคำสั่งห้าม มิให้ผู้นั้นประกอบธุรกิจตามที่ได้แจ้งหรือขึ้นทะเบียนอีกต่อไป

หมวด 4 ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ภาครัฐ (มาตรา 35)

- คำขอ การอนุญาต การจดทะเบียน คำสั่งทางปกครอง การชำระเงิน การประกาศหรือการดำเนินการใด ๆ ตามกฎหมายกับหน่วยงานของรัฐหรือโดยหน่วยงานของรัฐ ถ้าได้กระทำในรูปของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา ให้นำพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับและให้ถือว่ามีผลโดยชอบด้วยกฎหมายเช่นเดียวกับการดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายในเรื่องนั้นกำหนด ทั้งนี้ในพระราชกฤษฎีกาอาจกำหนดให้บุคคลที่เกี่ยวข้องต้องกระทำหรืองดเว้นกระทำการใด ๆ หรือให้หน่วยงานของรัฐออกระเบียบเพื่อกำหนดรายละเอียดในบางกรณีด้วยก็ได้

หมวด 6บทกำหนดโทษ (มาตรา 44-46)

- ผู้ใดประกอบธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์โดยไม่แจ้งหรือขึ้นทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา หรือฝ่าฝืนคำสั่งห้ามการประกอบธุรกิจของคณะกรรมการมีโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
- ผู้ใดประกอบธุรกิจบริการเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์โดยไม่ได้รับใบอนุญาตมีโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
- บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ที่กระทำโดยนิติบุคคล ผู้จัดการหรือผู้แทนนิติบุคคลหรือผู้ซึ่งมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของนิติบุคคลต้องรับผิดในความผิดนั้นด้วย เว้นแต่พิสูจน์ได้ว่าตนมิได้รู้เห็นหรือมีส่วนร่วมในการกระทำความผิดนั้น

1.6.3 นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2558 - 2564)

สรุปสาระสำคัญ

นโยบายความมั่นคงแห่งชาติพ.ศ. 2558 – 2564 เป็นนโยบายระดับชาติของรัฐบาลตามข้อเสนอแนะของสภาความมั่นคงแห่งชาติซึ่งคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบให้ใช้เป็นกรอบทิศทางหลักในการรักษาผลประโยชน์และความมั่นคงของชาติให้สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพเอกภาพและประสานสอดคล้องกันโดยมอบหมายให้ส่วนราชการรวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปเป็นกรอบแนวทางกำหนดยุทธศาสตร์หรือแผนงานโครงการและงบประมาณดำเนินการตามภารกิจที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับนโยบายความมั่นคงแห่งชาติและกำหนดให้สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติเป็นหน่วยงานอำนวยการกำกับติดตามและประเมินผลในระดับนโยบายอย่างต่อเนื่อง

นโยบายความมั่นคงแห่งชาติประกอบด้วย 16 นโยบาย นโยบายที่เกี่ยวข้องกับแผนปฏิบัติการด้านดิจิทัลขององค์การสุราฯ คือ นโยบายที่ 10 เสริมสร้างความมั่นคงทางเทคโนโลยีสารสนเทศและไซเบอร์ซึ่งมีรายละเอียดนโยบายดังนี้

10.1 ปกป้องป้องกันภัยคุกคามด้านไซเบอร์สงครามไซเบอร์และเสริมสร้างความปลอดภัยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศโดยการบูรณาการการจัดการความมั่นคงทางไซเบอร์ระหว่างหน่วยงานภาครัฐการประสานความร่วมมือและเสริมสร้างเครือข่ายกับภาคเอกชนภาควิชาการบุคลากรองค์กรและผู้เชี่ยวชาญทางด้านการรักษาความมั่นคงทางไซเบอร์การเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศการเฝ้าระวังและการพัฒนาระบบป้องกันการโจมตีระบบสารสนเทศการพัฒนาความพร้อมต่อสงครามไซเบอร์การปกป้องโครงสร้างพื้นฐานสำคัญด้านสารสนเทศของประเทศการกู้คืนข้อมูลระบบ/เครือข่ายและการพัฒนามาตรฐานด้านความปลอดภัยในทุกด้าน

10.2 พัฒนาการบังคับใช้กฎหมายโดยการพัฒนาระเบียบและกฎหมายเพื่อความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์และการพัฒนาเทคโนโลยีสำหรับงานสืบสวนและป้องกันอาชญากรรมไซเบอร์ให้สามารถลดภัยคุกคามหรืออันตรายที่ส่งผลกระทบกับบุคคลข้อมูลและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศโดยเฉพาะที่อยู่ในรูปของการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์การละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาการโจรกรรมข้อมูลสารสนเทศการละเมิดสิทธิเสรีภาพของบุคคลการกรรโชกข้อมูลสารสนเทศการกระทำผิดตลอดจนการก่อวินาศกรรมหรือทำลายระบบสารสนเทศรวมถึงการสร้างความตระหนักรู้ให้กับประชาชนเกี่ยวกับภัยคุกคามและอาชญากรรมไซเบอร์

10.3 พัฒนาศักยภาพทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศโดยส่งเสริมการวิจัยพัฒนาและจดสิทธิบัตรเทคโนโลยีสารสนเทศที่ผลิตโดยคนไทยการวิจัยและพัฒนาเพื่อความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์การบูรณาการเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลภาครัฐการพัฒนาระบบรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์แบบบูรณาการรวมถึงการใช้ระบบรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์เครือข่ายสื่อสารข้อมูลเชื่อมโยงหน่วยงานภาครัฐ (GIN) ระบบคลาวด์ภาครัฐ (G-Cloud) ตลอดจนการพัฒนาบุคลากรภาครัฐองค์กรทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ความชำนาญทางด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการรักษาความปลอดภัยทางไซเบอร์เพื่อให้บุคลากรภาครัฐและองค์กร

ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องมีข้อมูลข่าวสารและความรู้ทางด้านเทคโนโลยีที่ทันสมัยและการรักษาความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ รวมถึงการพัฒนาบุคลากรทางด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

1.6.4 พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

สรุปสาระสำคัญ

“ข้อมูลส่วนบุคคล” หมายความว่าข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลซึ่งทำให้สามารถระบุตัวบุคคลนั้นได้ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม แต่ไม่รวมถึงข้อมูลของผู้ถึงแก่กรรมโดยเฉพาะ

มาตรา 5 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่การเก็บรวบรวมใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งอยู่ในราชอาณาจักรไม่ว่าการเก็บรวบรวมใช้หรือเปิดเผยนั้นได้กระทาในหรือนอกราชอาณาจักรก็ตามในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลอยู่นอกราชอาณาจักรพระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่การเก็บรวบรวมใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งอยู่ในราชอาณาจักรโดยการดำเนินกิจกรรมของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวเมื่อเป็นกิจกรรมดังต่อไปนี้

(1) การเสนอสินค้าหรือบริการให้แก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งอยู่ในราชอาณาจักรไม่ว่าจะมีการชำระเงินของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลหรือไม่ก็ตาม

(2) การเฝ้าติดตามพฤติกรรมของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่เกิดขึ้นในราชอาณาจักร

มาตรา 6

“ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล” หมายความว่า บุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตัดสินใจเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล

“ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล” หมายความว่าบุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งดาเนินการเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามคาสั่งหรือในนามของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลทั้งนี้บุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งดำเนินการดังกล่าวไม่เป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

หมวด 2 การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (มาตรา 19 ถึง 26) มีสาระหลักคือผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะกระทำการเก็บรวบรวมใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลไม่ได้หากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไม่ได้ให้ความยินยอม รายละเอียดของการเก็บรวบรวมและการเปิดเผยข้อมูล และข้อยกเว้น

หมวด 3 สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล (เฉพาะมาตรา 30 ถึง 33) มีสาระหลักคือเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิขอเข้าถึงและขอรับสำเนาข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตนซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือขอให้เปิดเผยถึงการได้มาซึ่งข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวที่ตนไม่ได้ให้ความยินยอมสิทธิในการคัดค้านการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตนเมื่อใดก็ได้และสิทธิขอให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดำเนินการลบหรือทำลาย หรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถระบุตัวบุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้

1.6.5 พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. 2562

สรุปสาระสำคัญ

“การรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์” หมายความว่า มาตรการหรือการดาเนินการที่กำหนดขึ้นเพื่อป้องกันรับมือ และลดความเสี่ยงจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ทั้งจากภายในและภายนอกประเทศอันกระทบต่อความมั่นคงของรัฐความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ความมั่นคงทางทหาร และความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ

ในกฎหมายฉบับนี้ยังได้กำหนดความรับผิดชอบของหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศ ซึ่งกรมสรรพสามิตจัดเป็นหน่วยงานสำคัญดังกล่าวด้วยตามประกาศคณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง รายชื่อหน่วยงานหรือองค์กร

หรือส่วนงานของหน่วยงานหรือองค์กรที่ถือเป็นโครงสร้างพื้นฐานสำคัญของประเทศซึ่งต้องกระทำตามวิธีการแบบปลอดภัยในระดับเคร่งครัด พ.ศ. 2559 จึงมีมาตราที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาแผนปฏิบัติการด้านดิจิทัล คือ

มาตรา 57 เมื่อมีเหตุภัยคุกคามทางไซเบอร์เกิดขึ้นอย่างมีนัยสำคัญต่อระบบของหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศให้หน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศรายงานต่อสำนักงานและหน่วยงานควบคุมหรือกำกับดูแลและปฏิบัติการรับมือกับภัยคุกคามทางไซเบอร์ตามที่กำหนดในส่วนที่ 4 ทั้งนี้ กกม. อาจกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการการรายงานด้วยก็ได้

และมาตราที่เกี่ยวข้องกับการรับมือภัยคุกคามทางไซเบอร์ได้แก่

มาตรา 58 ในกรณีที่เกิดหรือคาดว่าจะเกิดภัยคุกคามทางไซเบอร์ต่อระบบสารสนเทศซึ่งอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศใดให้หน่วยงานนั้นดำเนินการตรวจสอบข้อมูลที่เกี่ยวข้องข้อมูลคอมพิวเตอร์และระบบคอมพิวเตอร์ของหน่วยงานนั้นรวมถึงพฤติการณ์แวดล้อมของตนเพื่อประเมินว่ามีภัยคุกคามทางไซเบอร์เกิดขึ้นหรือไม่หากผลการตรวจสอบปรากฏว่าเกิดหรือคาดว่าจะเกิดภัยคุกคามทางไซเบอร์ขึ้นให้ดำเนินการป้องกันรับมือและลดความเสี่ยงจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ตามประมวลแนวทางปฏิบัติและกรอบมาตรฐานด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ของหน่วยงานนั้นและแจ้งไปยังสำนักงานและหน่วยงานควบคุมหรือกำกับดูแลของตนโดยเร็ว

1.6.6 ประกาศคณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล เรื่อง ธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ (Data governance)

สรุปสาระสำคัญ

ประกาศคณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล เรื่องธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ บังคับให้หน่วยงานของรัฐดาเนินการให้เป็นไปตามธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ ต้องประกอบด้วยเนื้อหาอย่างน้อยในเรื่องดังต่อไปนี้

- การกำหนดสิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการข้อมูลของหน่วยงาน
- การวางแผนการดำเนินงานการปฏิบัติตามแผนการดำเนินงานการตรวจสอบและการรายงานผลการดำเนินงานและการปรับปรุงแผนการดาเนินงานอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ระบบบริหารและกระบวนการจัดการข้อมูลมีประสิทธิภาพสามารถเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนและบูรณาการข้อมูลระหว่างกันทั้งภายในและภายนอกหน่วยงานและคุ้มครองข้อมูลให้มีประสิทธิภาพ
- การกำหนดมาตรการควบคุมและพัฒนาคุณภาพข้อมูลเพื่อให้ข้อมูลมีความถูกต้องครบถ้วนเป็นปัจจุบันมั่นคงปลอดภัยและไม่ถูกละเมิดความเป็นส่วนบุคคลรวมทั้งสามารถเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนบูรณาการและใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- การวัดผลการบริหารจัดการข้อมูลโดยอย่างน้อยประกอบด้วยการประเมินความพร้อมของธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐในระดับหน่วยงานการประเมินคุณภาพข้อมูลและการประเมินความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูล
- การจำแนกหมวดหมู่ของข้อมูลเพื่อกำหนดนโยบายข้อมูลหรือกฎเกณฑ์เกี่ยวกับผู้มีสิทธิเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลต่างๆภายในหน่วยงานสาหรับให้ผู้ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามนโยบายหรือกฎเกณฑ์ได้อย่างถูกต้องและสอดคล้องตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องอันจะนาไปสู่การบริหารจัดการข้อมูลภาครัฐอย่างเป็นระบบ
- การจัดทาคำอธิบายชุดข้อมูลดิจิทัลของภาครัฐและบัญชีข้อมูลให้มีความถูกต้องครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน

ธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐเป็นกฎหมายและถือเป็นหัวใจสำคัญในการบริหารจัดการข้อมูล (Data Management) กล่าวคือ ธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐเป็นกลไกในการกำหนดทิศทางควบคุมและทวนสอบการบริหารจัดการข้อมูลเพื่อให้หน่วยงานได้ดำเนินการบริหารจัดการข้อมูลตามนโยบายกฎระเบียบหรือข้อบังคับที่ได้กำหนดไว้ธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐที่ดีก่อให้เกิดการบริหารจัดการข้อมูลที่ดีส่งผลให้ข้อมูลมีความมั่นคงปลอดภัยมีคุณภาพมีคุณค่าทางเศรษฐกิจและสังคมและมีความคุ้มทุนต่อการดำเนินงาน ธรรมาภิบาลข้อมูลเป็นแนวทางให้หน่วยงานภาครัฐทั้งส่วนราชการรัฐวิสาหกิจองค์การมหาชน ในการช่วยกำหนดสิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้มีส่วนได้เสียในการบริหารจัดการข้อมูลโดยประกอบด้วยสภาพแวดล้อมของธรรมาภิบาลข้อมูล

ภาครัฐกฎเกณฑ์หรือนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานกับข้อมูลบทบาทและความรับผิดชอบในธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ กระบวนการธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐและการวัดการดำเนินการและความสำเร็จของธรรมาภิบาล

กฎหมายระเบียบข้อบังคับแนวนโยบายและแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐแบ่งได้ 4 กลุ่ม ได้แก่ การเปิดเผยข้อมูล (เช่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ในมาตราที่ 59) การแลกเปลี่ยนข้อมูล (เช่น พระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ.2562) การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (เช่น พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562) และการรักษาความลับ (เช่น พระราชบัญญัติข่าวกรองแห่งชาติ พ.ศ.2562)

บุคคลที่ได้รับบทบาทในธรรมาภิบาลจะมีหน้าที่ในการกำหนดขอบเขตกฎเกณฑ์และนโยบายข้อมูลที่ใช้ในกระบวนการธรรมาภิบาลเพื่อควบคุมและตรวจสอบการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลตั้งแต่การสร้างการจัดเก็บการประมวลผลการใช้การเผยแพร่จนถึงการทำลายโดยกฎเกณฑ์และนโยบายข้อมูลต้องสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมองค์กรของแต่ละหน่วยงานการวัดผลการดำเนินการช่วยให้เห็นระดับการดำเนินการของธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐซึ่งส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินการหรือคุณภาพของข้อมูล กระบวนการธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐแสดงดังรูปต่อไปนี้

รูปที่ 2-9 กระบวนการธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ
ที่มา: คณะกรรมการธรรมาภิบาลข้อมูล กรมโรงงานอุตสาหกรรม

(1) การวางแผน (Plan) เริ่มตั้งแต่กำหนดวิสัยทัศน์และประเด็นปัญหาซึ่งเป็นส่วนที่สำคัญเนื่องจากเป็นจุดเริ่มต้นที่จะกำหนดกฎระเบียบนโยบายมาตรฐานหรือแนวทางปฏิบัติต่างๆเพื่อใช้ในธรรมาภิบาลข้อมูลและการบริหารจัดการข้อมูลหลังจากที่ได้มีการกำหนดวิสัยทัศน์และประเด็นปัญหาที่ชัดเจนแล้วขั้นตอนถัดไปคือการกำหนดขอบเขตการดำเนินการระยะเวลาดำเนินการบุคคลที่เกี่ยวข้องและต้นทุนที่ใช้ในการดำเนินงานหลังจากนั้นนำแผนงานกฎระเบียบและนโยบายที่เกี่ยวข้องไปประกาศใช้อย่างเป็นทางการ

(2) การปฏิบัติ (Do) ในที่นี้อ้างถึงการดำเนินการใดๆของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการข้อมูลและผู้ที่เกี่ยวข้องอื่นๆเช่นสถาปนิกข้อมูลนักออกแบบข้อมูลนักจัดการฐานข้อมูลวิศวกรข้อมูลนักวิเคราะห์ข้อมูลนักวิทยาการข้อมูลเจ้าของข้อมูลเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลผู้สร้างข้อมูลผู้บริหารผู้ใช้ข้อมูลซึ่งต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับกฎระเบียบนโยบายมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ได้กำหนดไว้ขณะที่บริการข้อมูลจะให้ความรู้และสนับสนุนให้บุคคลที่เกี่ยวข้องสามารถปฏิบัติตามกฎระเบียบเหล่านั้นทั้งนี้รายงานความก้าวหน้าผลการปฏิบัติงานและประเด็นปัญหาที่พบระหว่างปฏิบัติงานจะถูกรายงานไปยังคณะกรรมการธรรมาภิบาลข้อมูล

(3) การตรวจสอบวัดผลและรายงาน (Check, Measure and Report) ในการตรวจสอบบริกรข้อมูลจะดำเนินการตรวจสอบความสอดคล้องกันระหว่างกฎระเบียบนโยบายและมาตรฐานที่กำหนดกับการปฏิบัติงานของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการข้อมูลและผู้ที่เกี่ยวข้องอื่นๆพร้อมทั้งทำการวัดผลด้านคุณภาพข้อมูลหลังจากนั้นรายงานผลความสอดคล้องคุณภาพข้อมูลความมั่นคงปลอดภัยและความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลไปยังคณะกรรมการธรรมาภิบาลข้อมูลและผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ทราบถึงผลการดำเนินงานและประเด็นปัญหาที่พบ

(4) การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง (Continual Improvement) ธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐเป็นสิ่งที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องตลอดระบบบริหารและกระบวนการจัดการข้อมูลหรือวงจรชีวิตของข้อมูลทั้งนี้สภาพแวดล้อมหรือกฎหมายที่เปลี่ยนแปลงรายการความต้องการจากผู้บริหารและผู้มีส่วนได้เสียรวมไปถึงผลการตรวจสอบเช่นรายงานผลการตรวจสอบความสอดคล้องของการดำเนินงานต่อนโยบายข้อมูลรายงานคุณภาพข้อมูลรายงานความมั่นคงปลอดภัยรายงานความเสี่ยงต่อข้อมูลจะถูกใช้สำหรับการปรับปรุงกระบวนการธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐนโยบายกฎระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลเกณฑ์การประเมินความพร้อมของธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐเกณฑ์การวัดระดับคุณภาพข้อมูลและโครงสร้างธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ

1.7 แนวโน้มนวัตกรรมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หรือการเปลี่ยนแปลงที่อาจมีผลกระทบต่อการบริหารขององค์กร และอัตราการสร้างนวัตกรรม รวมถึงภัยคุกคามบนโลกไซเบอร์ (Cyber Threats)

สรุปสาระสำคัญ

จากแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย พ.ศ. 2566-2570 ได้สะท้อนให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นได้ส่งผลต่อบริบทของโลกให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปจากในอดีต เทคโนโลยีต่าง ๆ อาทิ ระบบประมวลผลที่ฉลาดขึ้นและมีความเป็นอัตโนมัติปริมาณข้อมูลในฐานข้อมูลที่มีขนาดใหญ่และสามารถนำไปวิเคราะห์เชิงลึกเพื่อคาดการณ์สถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้น อุปกรณ์คอมพิวเตอร์และโทรศัพท์มีขนาดเล็กลง ซึ่งสามารถพกพาและเคลื่อนที่ไปทุกหนแห่ง ฯลฯ ได้เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในแทบทุกมิติ ไม่เว้นแม้แต่มิติการทำงานของหน่วยงานภาครัฐ

หน่วยงานภาครัฐสามารถนำเอาเทคโนโลยีเหล่านั้นมาปรับใช้กับการให้บริการประชาชน การบริหารจัดการ การกำหนดนโยบายต่าง ๆ รวมไปถึงการแก้ไขปัญหา อุปสรรค หรือความท้าทายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ซึ่งจะทำให้รูปแบบการทำงาน การให้บริการและการดำเนินการต่าง ๆ ของภาครัฐเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม กล่าวคือมีความเป็นรัฐบาลดิจิทัลมากยิ่งขึ้น โดยปัจจุบัน แนวโน้มเทคโนโลยีที่สำคัญต่อการพัฒนาเพื่อมุ่งไปสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัล มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- Virtual Reality / Augmented Reality ใช้ในการจำลองภาพหรือสถานการณ์เหมือนจริง เพื่อบริหารจัดการความปลอดภัยสาธารณะ การขยายพื้นที่การรักษาสุขภาพไปยังพื้นที่ห่างไกล (Telemedicine) รวมถึงการเพิ่มรูปแบบใหม่ๆ ในการเรียนการสอน และการท่องเที่ยว
- Advanced Geographic Information System ใช้ในการบริหารจัดการข้อมูลในเชิงพื้นที่ โดยสามารถประยุกต์ใช้สำหรับการจัดสรรทรัพยากรด้านการเกษตร การบริหารจัดการระบบคมนาคมขนส่ง และด้านอื่น ๆ
- Big Data ใช้เป็นเครื่องมือในการคาดการณ์ และประเมินสภาพธุรกิจการให้บริการ โดยอาศัยเทคโนโลยี IoT และ Smart Machine เพื่อให้การวิเคราะห์และตอบสนองต่อผู้รับบริการเป็นแบบ real-time
- Open Any Data การเปิดเผยข้อมูล (Open Data) ที่เป็นประโยชน์แก่ผู้รับบริการ โดยปรับปรุงเว็บไซต์ และฐานข้อมูล เพื่อสร้างการเข้าถึงจากสาธารณะมากขึ้น และผลักดันให้เกิดการเชื่อมโยงข้อมูลที่เปิดเผยเหล่านั้นกับหน่วยงานทุกภาคส่วน
- Smart Machines / Artificial Intelligence การนำเทคโนโลยี Smart Machine หรือ Artificial Intelligence (AI) มาปรับใช้เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการ และตอบสนองการให้บริการอัตโนมัติ โดยระบบ Smart Machine จะพัฒนาขึ้น และสามารถประเมินปัญหา และจัดการสมดุลตลอดห่วงโซ่การบริการ

- Cloud Computing ใช้ในการเก็บข้อมูล เพื่อลดความยุ่งยากในการติดตั้งระบบ ลดต้นทุนในการดูแลระบบ และต้นทุนสำหรับการสร้างเครือข่ายด้วยตนเอง
- Cyber Security การคำนึงถึงความปลอดภัยทางไซเบอร์ (Cyber Security) โดยจัดทำมาตรฐานความปลอดภัยทางไซเบอร์ ปรับปรุงกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องให้ทันต่อเหตุการณ์ และมีความยืดหยุ่น อีกทั้งปรับเปลี่ยน Mindset ในการจัดการประเด็นด้านความปลอดภัยทางไซเบอร์
- Internet of Things(IoT) การอาศัยเทคโนโลยี Internet of Things (IoT) สร้างสภาพแวดล้อมให้ภาครัฐปรับเปลี่ยนรูปแบบบริการเป็นดิจิทัลมากยิ่งขึ้น ขณะเดียวกัน เทคโนโลยีดังกล่าวยังสนับสนุนภาครัฐในด้านต่าง ๆ อาทิ การสื่อสาร การใช้โมบายเทคโนโลยี การวิเคราะห์ Big Data รวมไปถึงการประสานงานกับภาคธุรกิจและเอกชน
- Block Chain / Distributed Ledger Technology การประยุกต์ใช้เทคโนโลยี Block Chain หรือ Distributed Ledger Technology ในการจัดเก็บข้อมูลและใช้ประโยชน์จากเครือข่ายเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และลดภาระการพึ่งพาคนกลางในการทำธุรกรรม ภายใต้ความปลอดภัยที่มีความน่าเชื่อถือ

รูปที่ 2-10 แนวโน้มเทคโนโลยีสำคัญสำหรับรัฐบาลดิจิทัล
ที่มา : สำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์(องค์การมหาชน) กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

ที่มา: การจัดประชุมเพื่อระดมความคิดเห็นในการจัดทำร่างแผนที่นำทางด้านเทคโนโลยีในการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย (Digital Government Technology Roadmap) ร่วมกับศูนย์คาดการณ์เทคโนโลยีเอเปค หน่วยงานภายใต้กำกับของ สำนักงานคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ (สวทน.) กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

1.8 มาตรฐาน/เกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

1.8.1 กรอบแนวทางการเชื่อมโยงรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ หรือ “Thailand e-Government Interoperability Framework” (TH e-GIF)

สรุปสาระสำคัญ

“กรอบแนวทางการเชื่อมโยงรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ” หรือ “Thailand e-Government Interoperability Framework” (TH e-GIF) ถูกพัฒนาขึ้นตามนโยบายของกระทรวงไอซีที เพื่อ

- ส่งเสริมการเชื่อมโยงข้อมูลและการปฏิบัติการร่วมทางอิเล็กทรอนิกส์ระหว่างระบบสารสนเทศของหน่วยงานภาครัฐหลายหน่วยงานที่แตกต่างกันได้อย่างอัตโนมัติ
- เกิดการสร้างระบบธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถให้บริการร่วมแบบเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียวกันแก่ประชาชน
- บูรณาการเชื่อมโยงระบบข้อมูลของหน่วยงานภาครัฐ

โดยมีแนวทางเพื่อกำหนดให้เป็นมาตรฐานกลางประกอบด้วย

- กรอบนโยบายและแนวทางการเชื่อมโยงบริการและแลกเปลี่ยนข้อมูลภาครัฐเพื่อพัฒนาระบบบริการร่วมทางอิเล็กทรอนิกส์โดยนำกรอบแนวทางการเชื่อมโยงรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติไปประยุกต์ใช้ TH e-GIF ได้กำหนดให้ภาษา XML เป็นมาตรฐานสำหรับกำหนดโครงสร้างเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้แลกเปลี่ยนข้อมูล
- วิธีการพัฒนาระบบบูรณาการเชื่อมโยงข้อมูลภาครัฐ
- แนวทางการปฏิบัติตามวิธีการพัฒนาระบบบูรณาการเชื่อมโยงข้อมูลภาครัฐ
- สถาปัตยกรรมองค์กร (Enterprise Architecture) ที่อธิบายถึงองค์ประกอบของระบบในมุมมองหรือมิติต่าง ๆ พร้อมทั้งมีการแสดงความสัมพันธ์ที่ชัดเจนทั้งในด้านประโยชน์ ทิศทางเชิงยุทธศาสตร์ การดำเนินการตามกระบวนการของธุรกรรม ลักษณะข้อมูลที่ต้องการแลกเปลี่ยน ระบบงานที่รองรับการเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูล และเทคโนโลยีที่นำมาใช้รองรับระบบงาน ข้อมูล และธุรกรรมเหล่านั้น และรวมถึงมาตรฐานกลางด้านข้อมูลต่าง ๆ เช่น วิธีการกำหนดชื่อรายการข้อมูลเพื่อการสร้างความสอดคล้องของเอกสาร วิธีการสร้างแบบจำลองข้อมูลและกติกาการออกแบบโครงสร้างข้อมูลของเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ และมาตรฐานทางเทคนิคเพื่อการปฏิบัติการร่วม โดยจัดทำเป็นสถาปัตยกรรมพร้อมภาพที่อธิบายองค์ประกอบดังกล่าวที่มีการใช้งานจริงในปัจจุบัน และสถาปัตยกรรมที่อธิบายองค์ประกอบที่ต้องการในอนาคตเพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์งานที่ต้องดำเนินการให้ได้ตามเป้าหมายขององค์กร
- การบริหารจัดการให้เป็นไปตามมาตรฐาน
- การบริหารจัดการการปรับปรุงมาตรฐาน

การประยุกต์ใช้แนวทางข้างต้นและยึดถือเป็นกฎกติกาในการพัฒนาระบบสารสนเทศของหน่วยงาน จะช่วยให้

- สร้างความชัดเจนของการพัฒนาระบบเชื่อมโยงบริการและแลกเปลี่ยนข้อมูล
- ขจัดอุปสรรคและลดความเสี่ยงในการเชื่อมโยงบริการหรือการแลกเปลี่ยนข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ โดยวิธีการอธิบายในเชิงสถาปัตยกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศ ทั้งสถาปัตยกรรมด้านธุรกรรม สถาปัตยกรรมด้านข้อมูล สถาปัตยกรรมด้านระบบงาน และสถาปัตยกรรมด้านเทคโนโลยี ซึ่งครอบคลุมการใช้กฎกติการ่วมในการพัฒนาระบบให้สอดคล้องกัน
- ลดปัญหาของโครงสร้างและรูปแบบของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ต้องการแลกเปลี่ยนกันเมื่อได้รับการออกแบบตามหลักการที่แนะนำ รวมทั้งการใช้มาตรฐานทางเทคนิคเพื่อการปฏิบัติการร่วมระหว่างระบบที่ไม่เหมือนกัน

หากหน่วยงานภาครัฐไม่มีมาตรฐานร่วม จะทำให้

- การเชื่อมโยงระบบและการสร้างบริการร่วมแบบเบ็ดเสร็จในเชิงอิเล็กทรอนิกส์เป็นเรื่องยุ่งยากซับซ้อน

- เกิดปัญหาการบูรณาการข้อมูลภาครัฐ
- เกิดการทำงานซ้ำซ้อนต่อประชาชนและภาคธุรกิจที่มาใช้บริการ
- สูญเสียงบประมาณ เวลา และนำไปสู่การสูญเสียโอกาสในการนำผลงานจากโครงการที่ดำเนินการแล้วมาใช้ใหม่หรือใช้งานร่วมกันกับโครงการอื่นอีกด้วย

นอกจากนี้ การประสาน การพัฒนา การกำกับดูแล การรวบรวม และปรับปรุงมาตรฐานการเชื่อมโยงอย่างต่อเนื่องก็เป็นปัจจัยสำคัญในการผลักดันการสร้างพื้นฐานระบบสารสนเทศให้มีความก้าวหน้าและมีความสามารถในการประสานความร่วมมือเชิงอิเล็กทรอนิกส์ (Collaborative e-Services) ในระดับที่สูงขึ้นในอนาคต แนวทางการบริหารการเปลี่ยนแปลง การปรับปรุงและกำกับการใช้มาตรฐานจึงได้รับการประมวลไว้ให้เป็นส่วนหนึ่งของแนวทางการเชื่อมโยงรัฐบาลอิเล็ก ทรอนิกส์เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดขีดความสามารถในการปฏิบัติการร่วมกันระหว่างระบบสารสนเทศที่มาจากต่างหน่วยงานกันได้ดีขึ้นด้วย

ประโยชน์ที่จะได้รับจากกรอบแนวทางการเชื่อมโยงรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติสรุปได้ 2 ประเด็นหลัก คือ

- ประเด็นที่หนึ่ง กระทรวงไอซีทีในฐานะหน่วยงานขับเคลื่อนพัฒนาการของระบบสารสนเทศในองค์กรภาครัฐและภาคเอกชนต่าง ๆ ให้มีการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศที่มีการเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ และมีจำนวนบริการและผู้ใช้ที่เพิ่มมากขึ้น และหน่วยงานราชการต่าง ๆที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือมีธุรกรรมที่มีการเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูล สามารถนำกรอบนโยบายที่จัดทำขึ้นไปกำหนดเป็นวิสัยทัศน์ นโยบายจัดทำโครงการ และจัดสรรหรือของบประมาณสำหรับหน่วยงานภาครัฐนั้นได้
- ประเด็นที่สอง การใช้ประโยชน์จากแนวทางนี้เสมือนเป็นคู่มือพื้นฐานสำหรับทั้งผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติงาน รวมทั้งเจ้าหน้าที่ทางด้านเทคนิคไอซีทีในการเขียนข้อกำหนดทางเทคนิคของโครงการพัฒนาระบบเพื่อการเชื่อมโยงข้อมูลและใช้เป็นคู่มือในการสร้างระบบไอซีทีที่มีความสามารถในการเชื่อมโยงบริการและแลกเปลี่ยนข้อมูล และปฏิบัติการร่วมระหว่างระบบอิเล็กทรอนิกส์ให้เหมาะสมและคุ้มค่าต่อไป

1.8.2 มาตรฐานเว็บไซต์ภาครัฐ

สรุปสาระสำคัญ

ตามมติคณะรัฐมนตรี เรื่อง แนวทางยกระดับการให้บริการประชาชนผ่านบริการอิเล็กทรอนิกส์ภาครัฐ เมื่อวันที่ 23 เมษายน พ.ศ. 2556 เห็นชอบให้หน่วยงานราชการนำ “มาตรฐานเว็บไซต์ภาครัฐ (Government Website Standard)” ที่สำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) (สรอ.) ดำเนินการ ไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงเว็บไซต์ของหน่วยงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อก้าวไปสู่จุดมุ่งหมายของการบูรณาการเชื่อมโยงหน่วยงานภาครัฐ (Connected Government) ที่สมบูรณ์ แบบอย่างแท้จริง

ในปัจจุบันได้มีการผลักดันภาครัฐไทยสู่การเป็น รัฐบาลดิจิทัล (Digital Government) คือการออกแบบ และปรับเปลี่ยนรูปแบบบริการของรัฐ โดยอาศัยข้อมูลดิจิทัลเพื่อสร้างบริการของรัฐในรูปแบบใหม่ ผ่านเทคโนโลยี Mobile Social Cloud Technology ในยุคอินเทอร์เน็ต โดยมีลักษณะ 3 ประการ ได้แก่ 1) Reintegration การบูรณาการการทำงานของหน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ เข้าด้วยกัน เพื่อให้เกิดการกำกับควบคุมการบริหารภาครัฐที่มีประสิทธิภาพ 2) Needs-based holism การปรับปรุงองค์กรภาครัฐเพื่อให้เกิดการให้บริการสาธารณะที่ให้ ความสำคัญต่อการนำความต้องการของพลเมืองมาเป็นศูนย์กลาง 3) Digitalization การใช้ศักยภาพอย่างเต็มที่ใน การนำระบบบริหารสารสนเทศ มาใช้ รวมถึงการให้ความสำคัญต่อการสื่อสารผ่านทางอินเทอร์เน็ตซึ่งจะเข้ามา แทนที่วิธีการทำงานแบบเดิม

ดังนั้น สำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) (สรอ.) ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐมนตรี ว่าการ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม จึงได้ทำการปรับปรุงมาตรฐานเว็บไซต์ภาครัฐ” สู่ “มาตรฐานเว็บไซต์ ภาครัฐ เวอร์ชัน 2.0

(Government Website Standard Version 2.0)” เพื่อการผลักดันภาครัฐไทยสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัล (Digital Government) ได้อย่างมีประสิทธิภาพและสมบูรณ์แบบอย่างแท้จริง

ทั้งนี้ มาตรฐานเว็บไซต์ภาครัฐ เวอร์ชัน 2.0 (Government Website Standard Version 2.0) ในส่วนของเนื้อหามาตรฐานฉบับนี้ จะประกอบไปด้วยองค์ประกอบทั้งหมด 8 ส่วน โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

(1) การตั้งชื่อเว็บไซต์ภาครัฐ
(2) ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับหน่วยงาน
(3) ข้อมูลเปิดภาครัฐ
(4) การให้บริการของหน่วยงาน
(5) การมีส่วนร่วมของประชาชน
(6) คุณลักษณะที่ควรมี
(7) ความมั่นคงปลอดภัยสำหรับเว็บไซต์
(8) การประกาศนโยบาย

1.8.3 มาตรฐาน Application ภาครัฐสำหรับอุปกรณ์เคลื่อนที่

สรุปสาระสำคัญ

กรอบนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ระยะ พ.ศ. 2554 – 2563 ในยุทธศาสตร์ที่ 6 กลยุทธ์ที่ 6.5 “ส่งเสริมให้เกิดชุมชนหรือสังคมเรียนรู้ออนไลน์ และการรวมกลุ่มทางสังคมที่เข้มแข็ง” ได้มีการกล่าวถึงการส่งเสริมและการพัฒนาการจัดทำเว็บท่า (Portal) ในการเข้าถึงแหล่งข้อมูลความรู้ หรือข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่ประชาชน และสังคม โดยใช้ความร่วมมือและการสนับสนุนของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนในการพัฒนาการให้บริการ

สำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) (สรอ.) ได้ให้ความสำคัญในการพัฒนาการให้บริการตามกรอบแนวทางของรัฐบาล จึงได้จัดทำโครงการพัฒนาช่องทางการเข้าถึงข้อมูลและบริการภาครัฐ (Government Access Channels) โดยมุ่งเน้นให้มีระบบการให้บริการในรูปแบบ Mobile Applications แก่ภาครัฐ ด้วยการจัดตั้งศูนย์กลางของโปรแกรมประยุกต์ภาครัฐ (Government Application Center: GAC) ในการรวบรวม Mobile Application ของหน่วยงานภาครัฐเพื่อให้บริการแก่ประชาชนทำให้ประชาชนผู้รับบริการภาครัฐสามารถเข้าถึงได้สะดวก ทุกที่ ทุกเวลา จากอุปกรณ์เคลื่อนที่ (Mobile Devices) ต่าง ๆ ได้ จากที่กล่าวมาข้างต้น สรอ. จึงเห็นความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการจัดทำมาตรฐานโปรแกรมประยุกต์สำหรับอุปกรณ์เคลื่อนที่ เพื่อให้การพัฒนา Mobile Application เป็นไปในทิศทางเดียวกัน รวมถึงการกำหนดมาตรฐานเชิงเทคนิคและข้อกำหนดในด้านต่าง ๆ ประกอบด้วย

- คุณสมบัติด้านการให้บริการ
  - ลักษณะทั่วไปของโปรแกรมประยุกต์ ส่วนติดต่อผู้ใช้งานและการใช้งานโปรแกรมประยุกต์ (User Interface and Usability)
  - การรักษาข้อมูลส่วนบุคคล (Privacy)
  - ส่วนติดต่อเพื่อพัฒนาโปรแกรม (Application Programming Interface; API) และการเปิดข้อมูลเพื่อพัฒนาต่อยอด (Open Data)
  - การทดสอบคุณสมบัติของโปรแกรมประยุกต์ (Functional Testing)
  - สิทธิและข้อตกลงในการใช้เครื่องมือและองค์ประกอบต่าง ๆ จากภายนอก
- คุณสมบัติด้านความมั่นคงปลอดภัย
  - การจัดการข้อมูลที่มีความสำคัญ (Sensitive Information)
  - มาตรการรองรับสำหรับความปลอดภัยเมื่ออุปกรณ์สูญหาย (Security on loss devices)

- การติดต่อกับระบบแม่ข่ายข้อมูล (Networking)
- การระบุตัวตนผู้ใช้งาน (Authentication)

2. การสำรวจและวิเคราะห์ปัจจัยภายใน

2.1 แผนวิสาหกิจองค์การสุราฯ

สรุปสาระสำคัญ

องค์การสุรา กรมสรรพสามิต ได้กำหนดแผนยุทธศาสตร์ โดยมีเป้าหมายเพื่อรองรับ การเปิดเสรีธุรกิจเอทิลแอลกอฮอล์ในอนาคต ได้มีการจัดทำกลยุทธ์เป็นทิศทางในการดำเนินการ และมีการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการที่สำคัญแล้วหลายเรื่อง พร้อมทั้ง ได้กำหนดให้มีการทบทวนบทบาทและภารกิจองค์การสุราในฐานะรัฐวิสาหกิจสาขาอุตสาหกรรม และพาณิชยกรรมให้มีความชัดเจน จึงกำหนดวิสัยทัศน์ใหม่ ดังนี้

“ผู้นำอุตสาหกรรมเอทิลแอลกอฮอล์และผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องมุ่งสู่การสร้างคุณค่าให้กับสังคมเพื่อความยั่งยืนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม”

การจัดทำแผนแม่บทด้านดิจิทัล องค์การสุรา กรมสรรพสามิต ปีงบประมาณ 2566 – 2570 อ้างอิงยุทธศาสตร์ตามแผนวิสาหกิจ ปี 2566 – 2570 มี 5 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

(1) การเพิ่มรายได้และตอบสนองต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทางธุรกิจ
(2) การลดรายจ่ายและเพิ่มประสิทธิภาพจากการดำเนินงาน
(3) สร้างความเข้มแข็งบุคลากรและมุ่งสู่องค์กรสมัยใหม่ที่มีสมรรถนะสูง และมีธรรมาภิบาล
(4) การสร้างความยั่งยืนของธุรกิจแอลกอฮอล์
(5) การสร้างคุณค่าให้สังคมและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ทั้งนี้ สามารถวิเคราะห์ทิศทางการพัฒนาตามแผนวิสาหกิจ ปี 2566 – 2570 ได้ตามแผนภาพ

รูปที่ 2-12 ยุทธศาสตร์องค์การสุราฯ

การเชื่อมโยงแผนวิสาหกิจและแผนแม่บทด้านดิจิทัล องค์การสุรา กรมสรรพสามิต ปีงบประมาณ 2566 – 2570

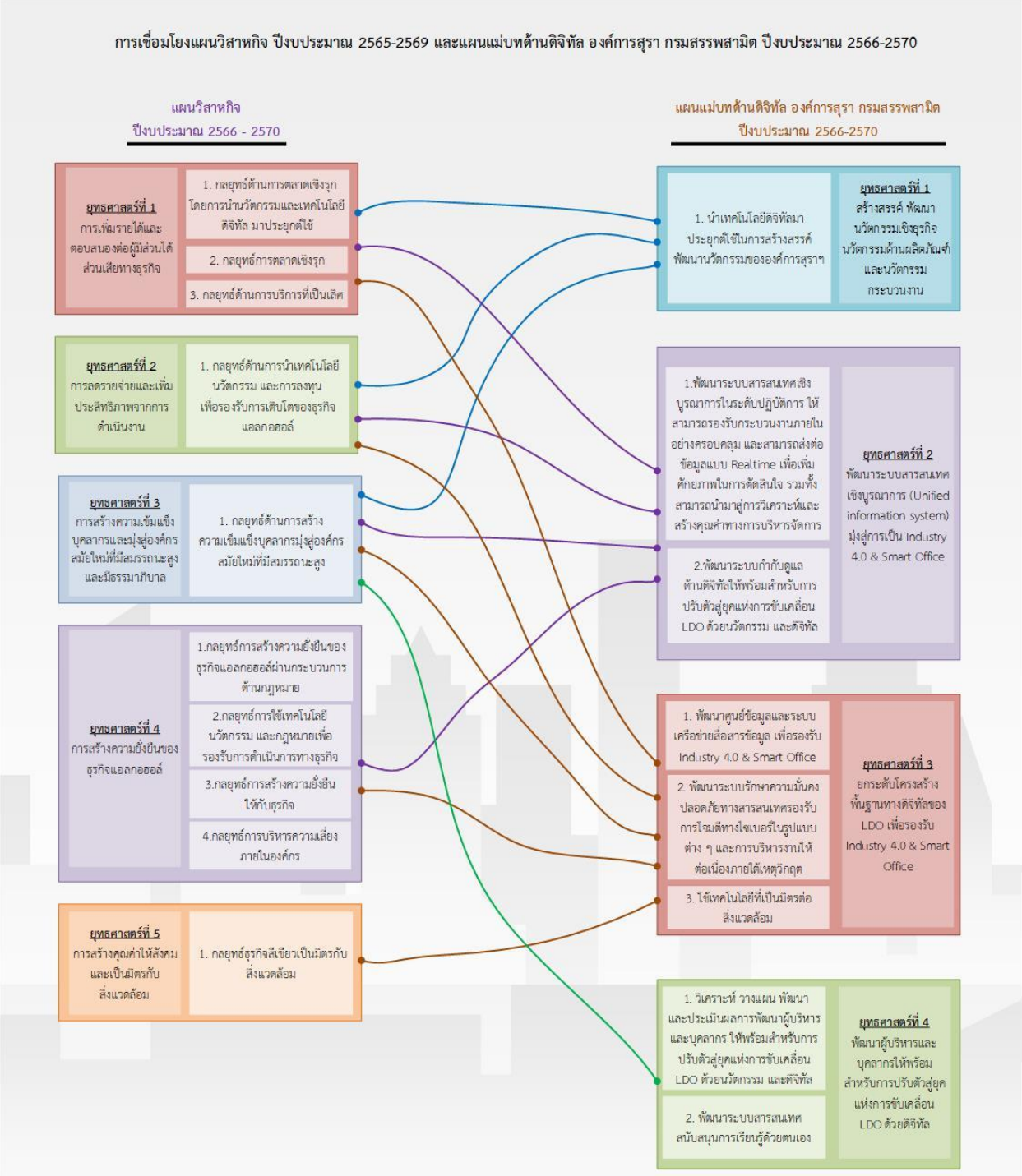

รูปที่ 2-13 การเชื่อมโยงแผนวิสาหกิจและแผนแม่บทด้านดิจิทัล องค์การสุราฯ

2.2 ผลการดำเนินงานและขีดความสามารถในการให้บริการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่ผ่านมาขององค์การสุราฯ

สรุปสาระสำคัญ

ด้านระบบสารสนเทศในการดำเนินงาน

จากการสำรวจพบว่าปัญหาด้านระบบสารสนเทศในการดำเนินงานส่วนใหญ่คือ

- การใช้งาน ไม่สะดวกและขั้นตอนการทำงานซับซ้อน
- อุปกรณ์ไม่ทันสมัย
- ขาดแคลนอุปกรณ์ด้านคอมพิวเตอร์ และระบบเครือข่ายการสื่อสาร
- ไม่สามารถนำโปรแกรมสำเร็จรูปที่มีอยู่มาใช้งานให้เกิดประโยชน์
- เอกสารภายในที่ใช้ในการบริหารงานภายในหน่วยงานองค์การมีลักษณะการจัดเก็บภายในหน่วยงาน เพื่อใช้ร่วมกันในหน่วยงาน และใช้เป็นส่วนตัว
- วิธีการตรวจสอบข้อมูลเพื่อป้องกันความผิดพลาดก่อนใช้งานดำเนินการโดย ส่วนมากจะใช้ เจ้าหน้าที่ตรวจสอบเอกสาร
- มีกรอบงบประมาณด้านสารสนเทศและการสื่อสารที่จำกัด

2.3 ระบบสารสนเทศที่เกี่ยวข้องและสนับสนุนการดำเนินธุรกิจตามภารกิจหลักขององค์การสุราฯ

สรุปสาระสำคัญ

องค์การสุราฯ มีระบบการวางแผนทรัพยากร (ERP) รุ่นล่าสุดที่ใช้งานอยู่ในปัจจุบันประกอบไปด้วยทั้งหมด 15 มอดูล ดังต่อไปนี้

- ระบบทะเบียนทรัพย์สิน (Asset Management System)
  - ข้อมูลพื้นฐาน
  - รับเข้าทะเบียนครุภัณฑ์
  - การโอนครุภัณฑ์
  - ทะเบียนครุภัณฑ์
  - การยืม-คืนครุภัณฑ์
  - เตรียมตรวจนับครุภัณฑ์ประจำปี
  - ตรวจนับครุภัณฑ์ประจำปี
  - การจำหน่ายครุภัณฑ์
  - ประวันติการทำรายการทะเบียนครุภัณฑ์
  - รายงาน
- ระบบจัดซื้อจัดจ้าง (Procurement Management)
  - ข้อมูลพื้นฐาน
  - แผนการจัดซื้อจัดจ้างประจำปี
  - รายงานขอซื้อขอจ้าง
  - วิธีเฉพาะเจาะจง
  - วิธีคัดเลือก

- วิธีประกาศเชิญชวน (e-Bidding)
- วิธีประกาศเชิญชวน (e-Market)
- การบริหารสัญญา/ข้อตกลง/ใบสั่งซื้อ/จ้าง/เช่า (PO)
- การบริหารสัญญา
- แบบฟอร์มประเมินคู่ค้า

- รายงานระบบจัดจำหน่ายและการตลาด (Sales & Distribution Management)
  - ข้อมูลลูกค้า
  - ข้อมูลพื้นฐาน
  - กระบวนการบรรจุ (จำหน่าย)
  - การตลาด
  - การจำหน่าย
  - POS
  - รายงาน
  - ข้อมูลใบขนย้ายสุรา
  - ข้อมูลเข้าพบลูกค้า
- ระบบบัญชี (Accounting Management)
  - ข้อมูลพื้นฐาน
  - เจ้าหนี้
  - ลูกหนี้
  - รอบันทึกสมุดรายวันจ่าย
  - บันทึกรับเงิน
  - บันทึกรับวัสดุ
  - บันทึกจ่ายวัสดุ
  - ค่าเสื่อมประจำเดือน
  - ทะเบียนคุมเช็ค
  - ภาษี
  - สมุดรายวันขั้นต้น
  - สมุดรายวันขั้นปลาย
  - รายงาน
- รายงานระบบการเงิน (Financial Management)
  - ข้อมูลพื้นฐาน
  - บันทึกจ่ายเงิน
  - บันทึกรับเงิน
  - เงินสดย่อย

- ทะเบียนคุมเงินยืมทดรอง
- ทะเบียนหลักประกัน
- ทะเบียนคุมเช็ค
- ธนาคาร
- ภาษี หัก ณ ที่จ่าย
- รายงาน

- รายงานระบบคลังพัสดุ (Warehouse & Inventory Management)
  - ข้อมูลพื้นฐาน
  - ปรับปรุงยอดวัสดุ
  - เบิกวัสดุ
  - จ่ายวัสดุ
  - คืนวัสดุ
  - รับวัสดุ
  - บรรจุรถแท็งค์
  - ตรวจนับวัสดุประจำปี
  - แสดงยอดคงเหลือวัสดุ
  - รายงาน
  - สั่งบรรจุ (เพิ่มเติม)
  - อัพเดตการตัดจ่ายวัสดุประจำเดือน
- การบริหารจัดการความปลอดภัยเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT Security Management) และตรวจสอบภายใน (Audit)
  - จัดการสิทธิการใช้งาน
  - ข้อมูลผู้ใช้งาน
- ระบบยานพาหนะ (Vehicles and Transportation)
  - ข้อมูลพื้นฐาน
  - บันทึกขออนุมัติใช้รถทั่วไป
  - บันทึกจัดตารางรถขนส่งสินค้า
  - บันทึกรายงานปฏิบัติงานของพนักงานขับรถ
  - บันทึกขอเบิกน้ำมันรถยนต์
  - รายงาน
- ระบบงานผลิต (Manufacturing & Production Management)
  - ข้อมูลพื้นฐาน
  - วางแผนการผลิต
  - ใบสั่งผลิต

- เบิกวัสดุ
- การผลิต
- กระบวนการบรรจุ
- ใบสั่งบรรจุ
- คลังบรรจุ
- ปฏิทินแผนการผลิต
- ปฏิทินใบสั่งผลิต
- ปฏิทินแผนการบรรจุ
- เอกสารขอแปลงสภาพ
- ใบสั่งปรุงแต่งและแปลงสภาพ
- บันทึกการปรุงแต่งและแปลงสภาพ
- เอกสารส่งแอลกอฮอล์เข้าคลัง
- บันทึกวัสดุสุญเสียระหว่างบรรจุ
- คืนวัสดุ
- รายงาน
- บันทึกการใช้สารเคมี/วัสดุสิ้นเปลือง

- ระบบวิเคราะห์และควบคุมคุณภาพ (Quality Analysis & Quality Control)
  - ข้อมูลพื้นฐาน
  - การตรวจคุณภาพ
  - การวิเคราะห์ทดสอบ
  - การสอบเทียบอุปกรณ์
  - แบบบันทึกแจ้งปัญหา
  - ระบบสิ่งแวดล้อม
  - บันทึกการใช้งานสารเคมี (QA/QC)
  - รายงาน
- ระบบซ่อมบำรุง (Maintenance Management)
  - ข้อมูลพื้นฐาน
  - บันทึกแจ้งซ่อม
  - การบำรุงรักษาเชิงป้องกัน (Preventive Maintenance)
  - บันทึกการส่งจ่ายกระแสไฟฟ้า
  - รายงาน
- ระบบจัดทำงบประมาณ (Budgeting Planning Management)
  - ข้อมูลพื้นฐาน
  - ข้อมูลพื้นฐานตามปีงบประมาณ

- จัดทำคำของบประมาณ
- ระบบจัดสรรงบประมาณ
- ระบบตัดงบประมาณ
- รายงาน

- ระบบวางแผนและกำกับติดตามงบประมาณ (Budgeting & Control Management)
  - ข้อมูลพื้นฐาน
  - รายงานความก้าวหน้าการดำเนินการโครงการ
- ระบบวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหาร (Business Analytics Management)
  - Dashboard ระบบทะเบียนทรัพย์สิน
  - Dashboard ระบบจัดซื้อจัดจ้าง
  - Dashboard จำหน่ายและการตลาด
  - Dashboard การเงิน
  - Dashboard ระบบคลังพัสดุและอาคารสถานที่
  - Dashboard ระบบยานพาหนะ
  - Dashboard การผลิต
  - Dashboard ระบบวิเคราะห์และควบคุมคุณภาพ
  - Dashboard ระบบซ่อมบำรุง
  - Dashboard ระบบจัดทำงบประมาณ
  - Dashboard ระบบบริหารจัดการทรัพยากรบุคคล
  - Dashboard ภาพรวม
- ระบบบริหารจัดการทรัพยากรบุคคล (Human Resource Management)
  - ระบบทะเบียนประวัติบุคลากร
  - โครงสร้างและอัตรากำลัง
  - ระบบงานการปฏิบัติงานของพนักงาน
  - ระบบงานระบบเงินเดือน/ค่าจ้าง
  - บันทึกคำสั่ง/ประกาศ
  - หนังสือรับรอง
  - การควบคุมเวลาปฏิบัติงาน
  - การลา
  - ตารางกิจกรรม
  - สวัสดิการ
  - การสรรหาบุคลากร
  - ระบบการฝึกอบรม
  - ระบบงานประเมินผลการทดลองงาน

- ระบบงานสวัสดิการ
- ระบบความปลอดภัย สุขภาพและอุบัติเหตุ
- ระบบบริการตนเองของพนักงาน
- การจัดสรรเงินรางวัลประจำปี
- การบริหารผลการปฏิบัติงาน (PMS)

2.4 โครงสร้างและกระบวนการการกำกับดูแลและการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศขององค์การสุราฯ

สรุปสาระสำคัญ

ปัจจุบัน องค์การสุรา กรมสรรพสามิต มีโครงสร้างและกระบวนการการกำกับดูแลและการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ตามแผนภาพ

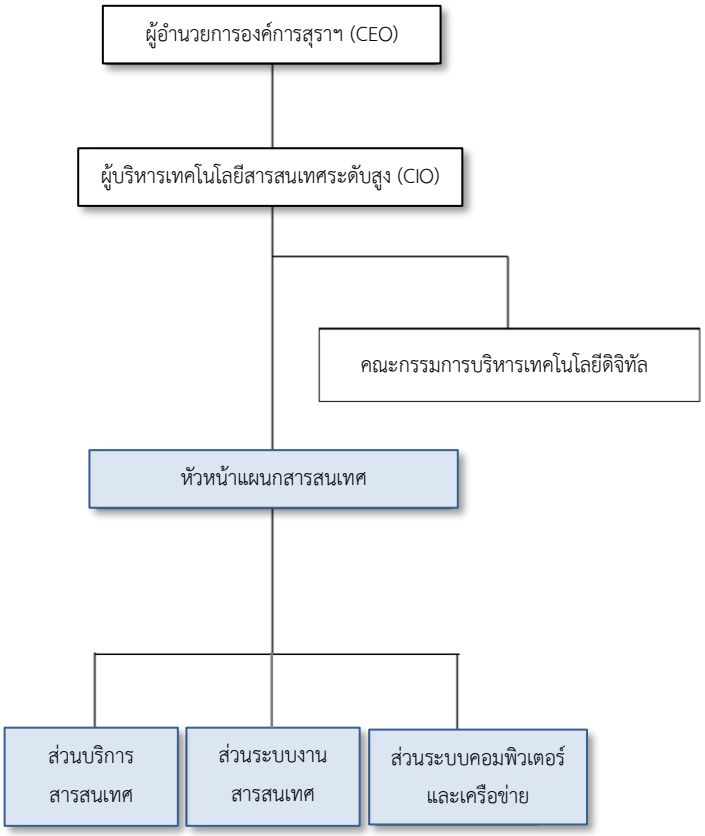

รูปที่ 2-14 โครงสร้างและกระบวนการการกำกับดูแลและการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

2.5 ทักษะความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรที่เกี่ยวข้องในองค์การสุราฯ

สรุปสาระสำคัญ

องค์การสุรา กรมสรรพสามิต ได้จัดให้มีโครงการ ปรับเปลี่ยนพัฒนาบุคลากรสู่องค์กรดิจิทัล เตรียมความพร้อมสู่ไทยแลนด์ 4.0 (Digital Transformation Programmer - Digital Awareness Development) เพื่อส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้มีแนวคิดเปิดรับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี และตื่นตัวในการเรียนรู้การใช้งานเทคโนโลยีในการปฏิบัติงาน หรือใช้ชีวิตประจำวัน (Digital Literacy) โดยการจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติเพื่อสร้างทัศนคติ ความพร้อมสู่ยุคดิจิทัล (Digital Awareness) หลักสูตร 1 วัน และจัดอบรมพร้อมประเมินทักษะเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล พื้นฐาน Digital Skills for Workforce 4.0 - ICDL Workforce Basics (5 วิชา) หลักสูตร 1 วัน รวมถึงเข้ารับการทดสอบประเมินระดับความรู้ดิจิทัล Digital Skills for

Workforce 4.0 - ICDL Workforce Basics (Digital Literacy Assessment) เพื่อเป็นการปรับทัศนคติ ความรู้ และทักษะเกี่ยวกับ การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลพื้นฐานที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการก้าวเข้าสู่องค์กรยุคดิจิทัล 4.0 เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ต่อไป

ทั้งนี้ สามารถสรุปทักษะความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรที่เกี่ยวข้องในองค์กร ในประเด็นที่สำคัญดังนี้

- ระดับความเข้าใจและความคิดเห็นเกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล

ระดับความเข้าใจและความคิดเห็นเกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล	*ก่อน (%)*	*หลัง (%)*
1. ความเข้าใจ		
ความเข้าใจเกี่ยวกับไทยแลนด์ 4.0	46	76
ความรู้เกี่ยวกับโลกยุคดิจิทัล	50	76
ความรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างปลอดภัย	49	76
2. ความคิดเห็น		
คุณคิดว่าเทคโนโลยีมีความสำคัญ	74	81
คุณคิดว่าเทคโนโลยีมีผลต่อการทำงานของคุณในปัจจุบันมาก – น้อยเพียงใด	76	81
คุณคิดว่าการเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ๆ มีความจำเป็นในระดับใด	79	83

ผลการประเมินแบบสอบถาม พบว่า ในส่วนความเข้าใจเกี่ยวกับไทยแลนด์ 4.0 ก่อนการอบรมอยู่ในระดับพอใช้ คิดเป็นอัตราร้อยละ 46 และภายหลังการอบรมอยู่ในระดับดีมากคิด เป็นอัตราร้อยละ 76, ความรู้เกี่ยวกับโลกยุคดิจิทัลก่อนการอบรมอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นอัตราร้อยละ 50 และภายหลังการอบรมอยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นอัตราร้อยละ 76 และความรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างปลอดภัยก่อนการอบรมอยู่ในระดับพอใช้ คิดเป็นอัตราร้อยละ 49 และภายหลังการอบรมอยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นอัตราร้อยละ 76

ในส่วนของความคิดเห็น พบว่าความคิดเห็นที่ว่าเทคโนโลยีมีความสำคัญก่อนการอบรมอยู่ในระดับดี คิดเป็นอัตราร้อยละ 74 และภายหลังการอบรมอยู่ในระดับดีมากคิดเป็นอัตราร้อยละ 81, ความคิดเห็นที่ว่าเทคโนโลยีมีผลต่อการทำงานก่อนการอบรม อยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นอัตราร้อยละ 76 และภายหลังการอบรมอยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นอัตราร้อยละ 81, ความคิดเห็นที่ว่าการเรียนรู้ เทคโนโลยีใหม่ๆ มีความจำเป็นในชีวิตก่อนการอบรม อยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นอัตราร้อยละ 79 และ ภายหลังการอบรมอยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นอัตราร้อยละ 83

- ระดับทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

ระดับทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล	*ก่อน (%)*	*หลัง (%)*
ทักษะการใช้คอมพิวเตอร์	65	75
ทักษะการใช้อินเตอร์เน็ต	66	75
ทักษะการจัดการงานเอกสารในคอมพิวเตอร์ (Word Processing)	64	74
ทักษะการใช้ตารางคำนวณ (Spreadsheet)	60	71
ทักษะการใช้เทคโนโลยีการนำเสนอ (Presentation)	60	72

ผลการประเมินแบบสอบถามก่อนและหลังการอบรม พบว่า ผู้เข้าอบรมประเมินตนเอง เกี่ยวกับทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ดังนี้

- ทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ก่อนรับการอบรมอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นอัตราร้อยละ 65 และภายหลังการอบรมผู้เข้าอบรมประเมินทักษะตนเองว่าอยู่ในระดับดี คิดเป็นอัตราร้อยละ 75
- ทักษะการใช้อินเตอร์เน็ตก่อนการอบรมอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นอัตราร้อยละ 66 และภายหลังการอบรมอยู่ในระดับดี คิดเป็นอัตราร้อยละ 75
- ทักษะการจัดการงานเอกสารในคอมพิวเตอร์ (Word Processing) ก่อนการอบรมอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นอัตราร้อยละ 64 และภายหลังการอบรมอยู่ในระดับดี คิดเป็นอัตราร้อยละ 74
- ทักษะการใช้ตารางคำนวณ (Spreadsheet) ก่อนการอบรมอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นอัตราร้อยละ 60 และภายหลังการอบรมอยู่ในระดับดี คิดเป็นอัตราร้อยละ 71
- ทักษะการใช้เทคโนโลยีการนำเสนอ (Presentation) ก่อนการอบรมอยู่ในระดับพอใช้ คิดเป็นอัตราร้อยละ 60 และภายหลังการอบรมอยู่ในระดับดี คิดเป็นอัตราร้อยละ 72
- กล่าวโดยรวมว่าผู้เข้าอบรมประเมินตนเองว่าทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของตนเองได้ เพิ่มขึ้นเฉลี่ย 10%

- การประเมินสถานะทักษะด้านดิจิทัล จำนวน 79 ท่านจำแนกเป็น 2 ด้าน ได้แก่
  - สิ่งที่ควรรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์และการใช้งานเครื่องมือออนไลน์ (Computer and Online Basics)
  - สิ่งที่ควรรู้เกี่ยวกับการใช้งานโปรแกรมสำนักงาน (Application Basics)

พบว่ามีผู้ผ่านการประเมินต่อจำนวนผู้เข้าประเมินด้าน Computer and Online Basics อยู่ที่ร้อยละ 61 ส่วนด้านคือ Application Basics มีผู้ผ่านการประเมิน ร้อยละ 55 โดยมีการกำหนดเกณฑ์การประเมินอยู่ที่คะแนนร้อยละ 75 ซึ่งสามารถแสดงการกระจายตัวของคะแนนที่ได้จากการประเมิน ดังนี้

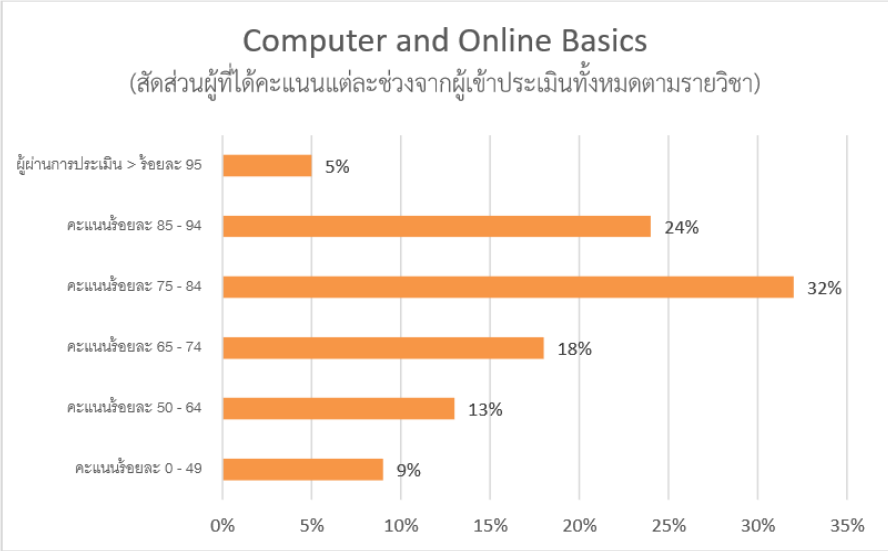

5.4.1หัวข้อย่อย COMPUTER BASICS	คะแนนเฉลี่ย (ร้อยละ)
1. Computers and Devices	79
2. Desktop, Icons, Settings	63
3. File Management	77
4. Networks	65
5. Security and Well-Being	81

5.4.2 หัวข้อย่อย ONLINE BASICS	คะแนนเฉลี่ย (ร้อยละ)
1. Web Browsing	70
2. Web-Based Information	72
3. Communication Concepts	69
4. Using E-mail	73

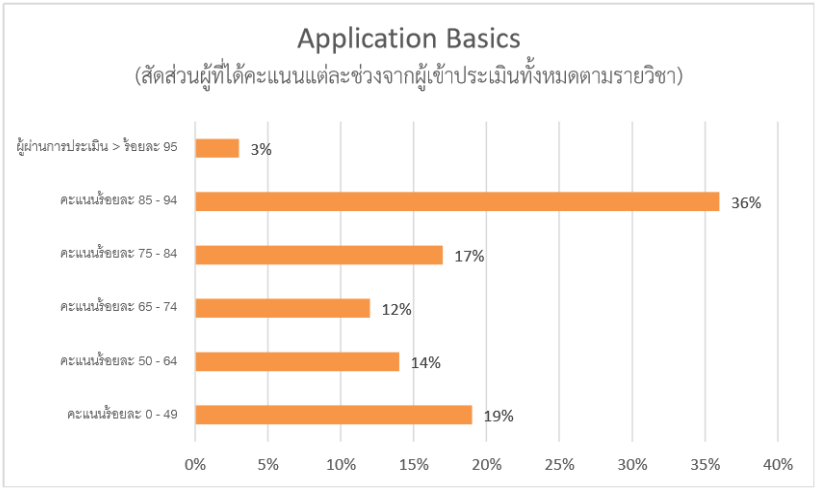

5.4.4 หัวข้อย่อย SPREADSHEETS BASICS	คะแนนเฉลี่ย (ร้อยละ)
1. Using the Application	88
2. Cells	81
3. Managing Worksheets	74
4. Formulas and Functions	40
5. Formatting	78
6. Charts	25
7. Prepare Outputs	55

5.4.5หัวข้อย่อย PRESENTATION BASICS	คะแนนเฉลี่ย (ร้อยละ)
1. Using the Application	68
2. Text	77
3. Graphical Objects	69
4. Prepare Outputs	58

- ระดับทักษะการใช้สมาร์ทโฟน / แท็บเล็ต

ระดับทักษะการใช้สมาร์ทโฟน / แท็บเล็ต	*ก่อน (%)*	*หลัง (%)*
ทักษะการใช้มือถือสมาร์ทโฟน/แท็บเล็ตในชีวิตประจำวัน	55	79
ทักษะการใช้มือถือสมาร์ทโฟน/แท็บเล็ตในการทำงาน	50	73
ทักษะการรักษาความปลอดภัยในการใช้สมาร์ทโฟน/แท็ปเล็ต	50	72
ทักษะการค้นหาข้อมูลด้วยสมาร์ทโฟน/แท็ปเล็ต	55	76
ทักษะการใช้ Application ต่างๆ ที่เป็นประโยชน์กับการทำงานและชีวิตประจำวัน	49	77
ทักษะการจัดเก็บข้อมูล	51	75
ทักษะการจัดการรูปภาพและวิดีโอบนสมาร์ทโฟน	50	76

ผลการวิเคราะห์ เพื่อเชื่อมโยงมาสู่การจัดทำแผนแม่บทด้านดิจิทัล องค์การสุรา กรมสรรพสามิต

จากการวิเคราะห์ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 (พ.ศ.2566 – 2570) แผนปฏิบัติการด้านดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย (ร่าง) แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย พ.ศ. 2566 – 2570 และยุทธศาสตร์รัฐวิสาหกิจ พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ และประเด็นต่าง ๆ พบว่ามีประเด็นสำคัญที่ควรพิจารณา ในกรอบสถาปัตยกรรมองค์กร 6 ด้าน เพื่อเชื่อมโยงมาสู่การจัดทำแผนแม่บทด้านดิจิทัล องค์การสุรา กรมสรรพสามิต ดังนี้

กรอบการพิจารณา	ด้านสถาปัตยกรรมธุรกิจ (Business Architecture) ด้านสถาปัตยกรรมธุรกิจ (Business Architecture)	ด้านสถาปัตยกรรมข้อมูล (Information Architecture)	ด้านสถาปัตยกรรมซอฟต์แวร์ และระบบสารสนเทศ (Application Architecture)	ด้านสถาปัตยกรรมโครงสร้างพื้นฐานทางดิจิทัล (Digital Infrastructure Architecture)	ด้านความมั่นคงปลอดภัยทางสารสนเทศ (IT Security Architecture)	ด้านบุคลากรและการกำกับดูแลเทคโนโลยีสารสนเทศ (Human Capital and IT Governance Architecture)
1. การสำรวจและวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกด้านเทคโนโลยีดิจิทัล						
1.1 ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579)						
ยุทธศาสตร์ที่ 1 ด้านความมั่นคง มีเป้าหมายทั้งในการสร้างเสถียรภาพภายในประเทศและช่วยลดและป้องกันภัยคุกคามจากภายนอก	■ เพิ่มคุณค่าของผลิตภัณฑ์ เพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนประเทศไทย สู่การเป็นประเทศพัฒนาแล้ว ซึ่งจำเป็น ต้องยกระดับผลิตภาพการผลิตและการใช้นวัตกรรมในการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันและการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยมีการใช้ดิจิตอลและการค้าที่เข้มข้นเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและขยายกิจกรรมการผลิตและบริการโดยมุ่งสู่ความเป็นเลิศในระดับโลกและในระดับภูมิภาค	■ จัดให้มี open data เพื่อตรวจสอบความโปร่งใสของการทำงาน	■ พัฒนาระบบสารสนเทศที่สามารถวางแผนการผลิตหรือการขนส่งอย่างมีประสิทธิภาพเป็นการช่วยการใช้พลังงานและของเสียอันนำไปสู่การลดปัญหาโลกร้อนและปรับตัวให้พร้อมกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	■ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการนำเทคโนโลยีข้อมูลขนาดใหญ่มาประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรค์นวัตกรรมและการรักษาความมั่นคงสารสนเทศ	■ สร้างความมั่นคงให้แก่เทคโนโลยีดิจิทัลขององค์การสุราฯ	■ ยกระดับทักษะด้านดิจิทัลให้แก่บุคลากรองค์การสุราฯ เพื่อเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง

กรอบการพิจารณา	ด้านสถาปัตยกรรมธุรกิจ (Business Architecture) ด้านสถาปัตยกรรมธุรกิจ (Business Architecture)	ด้านสถาปัตยกรรมข้อมูล (Information Architecture)	ด้านสถาปัตยกรรมซอฟต์แวร์ และระบบสารสนเทศ (Application Architecture)	ด้านสถาปัตยกรรมโครงสร้างพื้นฐานทางดิจิทัล (Digital Infrastructure Architecture)	ด้านความมั่นคงปลอดภัยทางสารสนเทศ (IT Security Architecture)	ด้านบุคลากรและการกำกับดูแลเทคโนโลยีสารสนเทศ (Human Capital and IT Governance Architecture)
ยุทธศาสตร์ที่ 6 ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีขนาดที่เหมาะสมกับบทบาทภารกิจ มีสมรรถนะสูง มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลกระจายบทบาทภารกิจไปสู่ท้องถิ่นอย่างเหมาะสม มีธรรมาภิบาล	▪ การวางระบบบริหารงานแบบบูรณาการ					
1.2 (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 (พ.ศ.2566 – 2570)						
หมุดหมายที่ 7 ไทยมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูง และสามารถแข่งขันได้ **หมุดหมายที่ 10** ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ **หมุดหมายที่ 12** ไทยมีกาลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนา แห่งอนาคต	▪ เพิ่มคุณค่าของผลิตภัณฑ์ เพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนประเทศไทย สู่การเป็นประเทศรายได้สูงที่มีการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์และเกษตรปลอดภัย แหล่งอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ และมีนวัตกรรมสูงที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ▪ ปรับปรุงบทบาท ภารกิจ และโครงสร้างของหน่วยงานภาครัฐให้มีขนาดที่เหมาะสม	▪ เชื่อมโยงข้อมูลระหว่างองค์การสุราฯ และกรมสรรพสามิต ▪ การเปิดเผยข้อมูลขององค์การสุราฯ เพื่อการเข้าถึงข้อมูลโดยสาธารณะ		▪ ยกระดับวุฒิภาวะด้านอุตสาหกรรมสู่ระดับ 4.0 เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมศักยภาพ ▪ กำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติไอทีสีเขียวเพื่อปรับเปลี่ยนสู่ไอทีมลภาวะต่ำและการนำไอทีมาช่วยลดมลภาวะ	▪ สร้างความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ โดยเฉพาะด้านความปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคล	▪ การพัฒนาระบบบริหารจัดการกำลังคนและระบบพัฒนาบุคลากรในการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ ▪ จัดกิจกรรมส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรมดิจิทัล

กรอบการพิจารณา	ด้านสถาปัตยกรรมธุรกิจ (Business Architecture) ด้านสถาปัตยกรรมธุรกิจ (Business Architecture)	ด้านสถาปัตยกรรมข้อมูล (Information Architecture)	ด้านสถาปัตยกรรมซอฟต์แวร์ และระบบสารสนเทศ (Application Architecture)	ด้านสถาปัตยกรรมโครงสร้างพื้นฐานทางดิจิทัล (Digital Infrastructure Architecture)	ด้านความมั่นคงปลอดภัยทางสารสนเทศ (IT Security Architecture)	ด้านบุคลากรและการกำกับดูแลเทคโนโลยีสารสนเทศ (Human Capital and IT Governance Architecture)
หมุดหมายที่ 13 ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน	▪ การวางระบบบริหารงานราชการแบบบูรณาการ ▪ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ					
1.3 แผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม						
ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลประสิทธิภาพสูงให้ครอบคลุมทั่วประเทศ **ยุทธศาสตร์ที่ 2** ขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล **ยุทธศาสตร์ที่ 3** สร้างสังคมคุณภาพด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล **ยุทธศาสตร์ที่ 4** ปรับเปลี่ยนภาครัฐสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัล **ยุทธศาสตร์ที่ 5** พัฒนากำลังคนให้พร้อมเข้าสู่ยุคเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล **ยุทธศาสตร์ที่ 6** สร้างความเชื่อมั่นในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล	▪ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันขององค์การสุราฯ ตลอดห่วงโซ่คุณค่า โดยพิจารณาผลักดันให้ผลิตภัณฑ์ที่มีความเป็นไปได้เข้าสู่ระบบการค้าดิจิทัลสู่สากล และให้เกิดการใช้เทคโนโลยีและข้อมูลเพื่อปฏิรูปการผลิตสินค้าและบริการ นอกจากนี้ ควรพิจารณานำเทคโนโลยีดิจิทัล เข้ามาสนับสนุนงานกิจกรรมเพื่อสังคม (Corporate Social Responsibility: CSR) ▪ ปรับเปลี่ยนการทำงานขององค์การสุราฯ ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล ให้มีประสิทธิภาพและธรรมาภิบาล โดยเน้นบูรณาการการลงทุนในทรัพยากร	▪ สามารถสร้างคุณค่าจากข้อมูลขององค์กร	▪ เน้นการเลือกใช้โปรแกรมประยุกต์แบบเว็บ (web application) แทนโปรแกรมประยุกต์แบบเคลื่อนที่ (mobile application) เพราะสนับสนุนการยกระดับโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลเข้าสู่คลาวด์เต็มรูปแบบ และช่วยลดต้นทุนการพัฒนาและดูแลรักษาระบบ	▪ ใช้สถาปัตยกรรมแบบรวมศูนย์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและลดค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐานและระบบสารสนเทศ	▪ สร้างความเชื่อมั่นในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและการทำธุรกรรมออนไลน์ ด้วยการสร้างความมั่นคงปลอดภัยของระบบสารสนเทศและการสื่อสาร การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล	▪ พัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลให้แก่บุคลากร ▪ พัฒนาผู้บริหารเทคโนโลยีสารสนเทศให้สามารถวางแผนการนำเทคโนโลยีดิจิทัลไปพัฒนาภารกิจ

กรอบการพิจารณา	ด้านสถาปัตยกรรมธุรกิจ (Business Architecture) ด้านสถาปัตยกรรมธุรกิจ (Business Architecture)	ด้านสถาปัตยกรรมข้อมูล (Information Architecture)	ด้านสถาปัตยกรรมซอฟต์แวร์ และระบบสารสนเทศ (Application Architecture)	ด้านสถาปัตยกรรมโครงสร้างพื้นฐานทางดิจิทัล (Digital Infrastructure Architecture)	ด้านความมั่นคงปลอดภัยทางสารสนเทศ (IT Security Architecture)	ด้านบุคลากรและการกำกับดูแลเทคโนโลยีสารสนเทศ (Human Capital and IT Governance Architecture)
	การเชื่อมโยงข้อมูล และการทำงานของหน่วยงานรัฐเข้าด้วยกัน					
1.4 (ร่าง) แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย พ.ศ.2566 – 2570						
ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาบริการที่สะดวกและเข้าถึงง่าย **ยุทธศาสตร์ที่ 2** สร้างมูลค่าเพิ่มและอำนวยความสะดวกแก่ภาคธุรกิจ **ยุทธศาสตร์ที่ 3** ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน และเปิดเผยข้อมูลเปิดภาครัฐ **ยุทธศาสตร์ที่ 4** ยกระดับการเปลี่ยนผ่านดิจิทัลภาครัฐ เพื่อการบริหารงานที่ยืดหยุ่น คล่องตัว และขยายสู่หน่วยงานภาครัฐระดับท้องถิ่น	▪ บูรณาการกระบวนการทางธุรกิจร่วมกับหน่วยงานอื่น เช่น กรมสรรพสามิต นำไปสู่การให้บริการภาครัฐแบบครบวงจร ณ จุดเดียว (One-stop Service) ที่สามารถตอบโจทย์ด้านการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนได้มากยิ่งขึ้น	▪ ดำเนินการเปิดเผยข้อมูลตามมาตรฐาน open data ▪ สร้างธรรมาภิบาลข้อมูลตามแนวทางธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ ▪ ดำเนินการเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานอื่นทั้งในระดับหน่วยงานย่อยไปจนถึงระดับกระทรวง ซึ่งการเกิดการบูรณาการภาครัฐดังกล่าวจะทำให้รัฐบาลตระหนักถึงความต้องการและความจำเป็นในการนำเทคโนโลยีมาปรับใช้กับการดำเนินงานต่าง ๆ ในแต่ละหน่วยงาน เพื่อลดความซ้ำซ้อนในด้านการเบิกจ่ายงบประมาณ ระยะเวลาการดำเนินการ หรือแม้แต่การดูแลรักษาระบบต่าง ๆ อีกทั้งยัง	▪ การบูรณาการระบบสารสนเทศระหว่างหน่วยงาน เพื่อยกระดับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและการให้บริการของรัฐ	▪ การดำเนินงานแบบอัจฉริยะ (Smart Operation) คือการนำเทคโนโลยีและอุปกรณ์ดิจิทัลที่เหมาะสมมาสนับสนุนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ เพื่อให้สามารถดำเนินงานอย่างถูกต้องแม่นยำ รวดเร็ว และตรงจุดมากขึ้น โดยมีการเชื่อมต่อระหว่างเครื่องมืออุปกรณ์ (Internet of Things) ต่าง ๆ อย่างทั่วถึง ทำให้เจ้าหน้าที่สามารถสื่อสารแลกเปลี่ยนข้อมูลกันได้เป็นปัจจุบันและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ยิ่งไปกว่านั้นอาจมีการเชื่อมต่อเครื่องมืออุปกรณ์ให้สื่อสารถึงกันแบบ	▪ รักษาสมดุลระหว่างความปลอดภัยในชีวิต ทรัพย์สิน ข้อมูลของประชาชน และการอำนวยความสะดวก (Rebalancing between Security & Facilitation) ตลอดจนกำหนดระดับการรักษาความปลอดภัยและระดับความเข้มงวดของการยืนยันพิสูจน์ตัวตนให้เหมาะสมกับความซับซ้อนของงานบริการประเภทของงานบริการ และกลุ่มผู้รับบริการต่าง ๆ	▪ การสนับสนุนให้เกิดการขับเคลื่อนไปสู่การเปลี่ยนแปลง (Driven Transformation) คือการวางแนวทางการขับเคลื่อนองค์การสุราฯ สู่การเป็นรัฐวิสาหกิจดิจิทัลในทุกระดับของบุคลากร โดยอาศัยกระบวนทัศน์การเปลี่ยนแปลงโดยมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ (Outcome-driven Transformation) ที่มีการปรับเปลี่ยนองค์กรแบบครบวงจร (End-to-End Transformation) ทั้งในด้านทรัพยากรมนุษย์ (People) ขั้นตอนการทำงาน (Process) เทคโนโลยี (Technology) และกฎระเบียบ (Regulation)

กรอบการพิจารณา	ด้านสถาปัตยกรรมธุรกิจ (Business Architecture) ด้านสถาปัตยกรรมธุรกิจ (Business Architecture)	ด้านสถาปัตยกรรมข้อมูล (Information Architecture)	ด้านสถาปัตยกรรมซอฟต์แวร์ และระบบสารสนเทศ (Application Architecture)	ด้านสถาปัตยกรรมโครงสร้างพื้นฐานทางดิจิทัล (Digital Infrastructure Architecture)	ด้านความมั่นคงปลอดภัยทางสารสนเทศ (IT Security Architecture)	ด้านบุคลากรและการกำกับดูแลเทคโนโลยีสารสนเทศ (Human Capital and IT Governance Architecture)
		เพิ่มประสิทธิภาพจากการใช้บริการทางเทคโนโลยีร่วมกัน (Share Services) และการประหยัดต่อขนาด (Economies of Scale) ในการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานกลาง ▪ สนับสนุนให้มีการใช้ประโยชน์จากข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) และนำเครื่องมือวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึก (Analytics) มาช่วยทำความเข้าใจข้อมูลอย่างลึกซึ้ง จะช่วยทำให้เจ้าหน้าที่สามารถคาดการณ์ล่วงหน้า เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจ และหน่วยงานภาครัฐไทยสามารถจัดทำบริการแบบเชิงรุกได้อย่างมีประสิทธิภาพ		อัตโนมัติโดยไม่ต้องอาศัยการควบคุมของเจ้าหน้าที่ตลอดเวลา		รวมทั้งมีการขับเคลื่อนโดยมีการบริหารจัดการโครงการและการกำกับดูแล (Project Management and Governance) ที่ชัดเจน ภายใต้การสนับสนุนของผู้นำระดับประเทศที่มีความมุ่งมั่น มีวิสัยทัศน์ และเล็งเห็นความสำคัญของการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาประเทศอย่างแท้จริง (Change Leadership) อันจะส่งผลให้องค์การสุราฯ ดำเนินงานตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการได้อย่างไร้รอยต่อ

กรอบการพิจารณา	ด้านสถาปัตยกรรมธุรกิจ (Business Architecture) ด้านสถาปัตยกรรมธุรกิจ (Business Architecture)	ด้านสถาปัตยกรรมข้อมูล (Information Architecture)	ด้านสถาปัตยกรรมซอฟต์แวร์ และระบบสารสนเทศ (Application Architecture)	ด้านสถาปัตยกรรมโครงสร้างพื้นฐานทางดิจิทัล (Digital Infrastructure Architecture)	ด้านความมั่นคงปลอดภัยทางสารสนเทศ (IT Security Architecture)	ด้านบุคลากรและการกำกับดูแลเทคโนโลยีสารสนเทศ (Human Capital and IT Governance Architecture)
1.5 แผนยุทธศาสตร์รัฐวิสาหกิจ						
ยุทธศาสตร์ที่ 1 กำหนดบทบาทรัฐวิสาหกิจให้ชัดเจนเพื่อเป็นพลังขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ **ยุทธศาสตร์ที่ 2** บริหารแผนการลงทุนให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของประเทศ **ยุทธศาสตร์ที่ 3** เสริมสร้างความแข็งแกร่งทางการเงินเพื่อความยั่งยืนในระยะยาว **ยุทธศาสตร์ที่ 4** สนับสนุนการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ประเทศไทย๔.๐และแผน DE **ยุทธศาสตร์ที่ 5** ส่งเสริมระบบธรรมาภิบาลให้มีความโปร่งใสและมีคุณธรรม	■ องค์การสุราฯ ต้องพัฒนากระบวนการทำงานโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อให้องค์กรเกิดความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ	■ องค์การสุราฯ ต้องพัฒนาระบบข้อมูลแบบเปิด (open data) เพื่อให้สาธารณะชนได้ใช้ร่วมกันและส่งเสริมการกำกับติดตามร่วมกับหน่วยงานอื่น	■ องค์การสุราฯ ต้องพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน เพื่อลดต้นทุนและเพิ่มศักยภาพในการทำธุรกิจ	■ องค์การสุราฯ ต้องจัดทำสถาปัตยกรรมองค์การสุราเพื่อยกระดับโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลโดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เปลี่ยนแปลง (Disruptive Technology) และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	■ องค์การสุราฯ ต้องเสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัยทางสารสนเทศเพื่อสนับสนุนความมั่นคงของระบบสารสนเทศที่ใช้ในการสร้างรายได้ให้แก่องค์การสุราฯ ได้อย่างมั่นคง	■ องค์การสุราฯ ต้องพัฒนาบุคลากรในทุกระดับให้มีความรู้และสมรรถนะสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีสมัยใหม่ (mega trend)

กรอบการพิจารณา	ด้านสถาปัตยกรรมธุรกิจ (Business Architecture) ด้านสถาปัตยกรรมธุรกิจ (Business Architecture)	ด้านสถาปัตยกรรมข้อมูล (Information Architecture)	ด้านสถาปัตยกรรมซอฟต์แวร์ และระบบสารสนเทศ (Application Architecture)	ด้านสถาปัตยกรรมโครงสร้างพื้นฐานทางดิจิทัล (Digital Infrastructure Architecture)	ด้านความมั่นคงปลอดภัยทางสารสนเทศ (IT Security Architecture)	ด้านบุคลากรและการกำกับดูแลเทคโนโลยีสารสนเทศ (Human Capital and IT Governance Architecture)
1.6 กฎหมายด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่เกี่ยวข้องกับกับการดำเนินธุรกิจขององค์กร						
1.6.1 พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์						
1.ฐานความผิดและบทลงโทษ 2.การเข้าถึงระบบคอมฯ 3.การเปิดเผยมาตรการป้องกันการเข้าถึง 4.การเข้าถึงข้อมูลคอมฯ 5.การดักข้อมูลคอมฯ 6.การรบกวนข้อมูล 7.การรบกวนระบบคอมฯ 8.สแปมเมล์ 9.การกระทำก่อผลกระทบต่อความมั่นคง 10.การใช้อุปกรณ์/ชุดคำสั่งในทางมิชอบ 11.การนำเข้า/เผยแพร่เนื้อหาอันไม่เหมาะสม					▪ สร้างมาตรการป้องกันระบบคอมพิวเตอร์ขององค์การสุราฯ มิให้ถูกใช้เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดตาม พรบ.ว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์	▪ พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อการปฏิบัติงานและดำรงชีวิตอย่างเหมาะสม
1.6.2 พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์						
มาตรา 4 ธุรกรรมทางแพ่งและพาณิชย์ที่ดำเนินการโดยใช้ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์			▪ พัฒนาระบบสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ขององค์การสุราฯ ให้สอดคล้องตามข้อกำหนดของกฎหมาย			▪ พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อการปฏิบัติงานและดำรงชีวิตที่สอดคล้องตามข้อกำหนด

กรอบการพิจารณา	ด้านสถาปัตยกรรมธุรกิจ (Business Architecture) ด้านสถาปัตยกรรมธุรกิจ (Business Architecture)	ด้านสถาปัตยกรรมข้อมูล (Information Architecture)	ด้านสถาปัตยกรรมซอฟต์แวร์ และระบบสารสนเทศ (Application Architecture)	ด้านสถาปัตยกรรมโครงสร้างพื้นฐานทางดิจิทัล (Digital Infrastructure Architecture)	ด้านความมั่นคงปลอดภัยทางสารสนเทศ (IT Security Architecture)	ด้านบุคลากรและการกำกับดูแลเทคโนโลยีสารสนเทศ (Human Capital and IT Governance Architecture)
1.6.3 นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2558 - 2564)						
1.ปกป้องป้องกันภัยคุกคามด้านไซเบอร์ 2.พัฒนาการบังคับใช้กฎหมาย 3.พัฒนาศักยภาพทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ					▪ องค์การสุราฯ มีแผนจัดทำและปรับปรุงนโยบายและมาตรการความมั่นคงสารสนเทศที่ผ่านการขอรับรองตามมาตรฐานสากล	▪ บุคลากรขององค์การสุราฯ มีความรู้ความเข้าใจในการรักษาความมั่นคงไซเบอร์และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
1.6.4 พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562						
มาตรา 5 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่การเก็บรวบรวมใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล **มาตรา 6** “ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล” หมายความว่า บุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตัดสินใจเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล					▪ องค์การสุราฯ ต้องดำเนินการจัดทำนโยบายด้านข้อมูลส่วนบุคคลของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายเพื่อสนับสนุนการทำบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของเจ้าของข้อมูล ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล และผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลอย่างสอดคล้องกับกฎหมาย	▪ บุคลากรขององค์การสุราฯ มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล
1.6.5 พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. 2562						
มาตรา57 เมื่อมีเหตุภัยคุกคามทางไซเบอร์เกิดขึ้นอย่างมีนัยสำคัญให้หน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทาง					▪ องค์การสุราฯ ต้องดำเนินการจัดทำนโยบายด้านความมั่นคงสารสนเทศและแผนความต่อเนื่องทางธุรกิจที่ครอบคลุมมาตรการ	▪ บุคลากรขององค์การสุราฯ มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

กรอบการพิจารณา	ด้านสถาปัตยกรรมธุรกิจ (Business Architecture) ด้านสถาปัตยกรรมธุรกิจ (Business Architecture)	ด้านสถาปัตยกรรมข้อมูล (Information Architecture)	ด้านสถาปัตยกรรมซอฟต์แวร์ และระบบสารสนเทศ (Application Architecture)	ด้านสถาปัตยกรรมโครงสร้างพื้นฐานทางดิจิทัล (Digital Infrastructure Architecture)	ด้านความมั่นคงปลอดภัยทางสารสนเทศ (IT Security Architecture)	ด้านบุคลากรและการกำกับดูแลเทคโนโลยีสารสนเทศ (Human Capital and IT Governance Architecture)
สารสนเทศรายงานต่อสำนักงาน **มาตรา58** ในกรณีที่เกิดหรือคาดว่าจะเกิดภัยคุกคามทางไซเบอร์ต่อระบบสารสนเทศให้หน่วยงานนั้นดำเนินการตรวจสอบข้อมูลที่เกี่ยวข้อง					ด้านความมั่นคงไซเบอร์สำหรับหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศ	
1.6.6 ประกาศคณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล เรื่อง ธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ (Data governance)						
1.การกำหนดสิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการข้อมูลของหน่วยงาน 2.การวางแผนการดำเนินงานเพื่อให้ระบบบริหารและกระบวนการจัดการข้อมูลมีประสิทธิภาพสามารถเชื่อมโยงแลกเปลี่ยน 3.การกำหนดมาตรการควบคุมและพัฒนาคุณภาพข้อมูล 4.การวัดผลการบริหารจัดการข้อมูล 5.การจำแนกหมวดหมู่ของข้อมูล		▪ กำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติธรรมาภิบาลข้อมูลให้เป็นไปตามกระบวนการการนิยามข้อมูล การกำหนดกฎเกณฑ์ข้อมูล และการวัดความสำเร็จของธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐกล่าวคือ กำหนดสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการบริหารจัดการข้อมูล โดยประกอบด้วย สภาพแวดล้อมของการกำกับดูแลข้อมูล กฎเกณฑ์หรือนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานกับข้อมูล บทบาท			▪ จัดให้มีการรักษาความมั่นคงข้อมูลตามแนวทางธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ ทั้งการรักษาความลับ บูรณภาพ สภาพพร้อมใช้ การจัดชั้นความลับ การควบคุมการเข้าถึง การใช้งานข้อมูลภายใต้กรอบของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	▪ กำหนดผู้รับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ต่าง ๆ ตามแนวทางธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐที่สอดคล้องกับบริบทขององค์การสุราฯ

กรอบการพิจารณา	ด้านสถาปัตยกรรมธุรกิจ (Business Architecture) ด้านสถาปัตยกรรมธุรกิจ (Business Architecture)	ด้านสถาปัตยกรรมข้อมูล (Information Architecture)	ด้านสถาปัตยกรรมซอฟต์แวร์ และระบบสารสนเทศ (Application Architecture)	ด้านสถาปัตยกรรมโครงสร้างพื้นฐานทางดิจิทัล (Digital Infrastructure Architecture)	ด้านความมั่นคงปลอดภัยทางสารสนเทศ (IT Security Architecture)	ด้านบุคลากรและการกำกับดูแลเทคโนโลยีสารสนเทศ (Human Capital and IT Governance Architecture)
6.การจัดทาคำอธิบายชุดข้อมูลดิจิทัลของภาครัฐ		และความรับผิดชอบในการกำกับดูแลข้อมูล กระบวนการกำกับดูแลข้อมูล และการวัดการดำเนินการและความสำเร็จของการกำกับดูแล เช่น บุคคลที่ได้รับบทบาทในการกำกับดูแลจะมีหน้าที่ในการกำหนดขอบเขต กฎเกณฑ์ และนโยบายข้อมูลที่ใช้ในกระบวนการกำกับดูแล เพื่อควบคุมและตรวจสอบการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลตั้งแต่การสร้าง การจัดเก็บ การประมวลผล การใช้ การเผยแพร่ จนถึงการทำลาย โดยกฎเกณฑ์และนโยบายข้อมูลต้องสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมองค์กรของแต่ละหน่วยงาน การวัดผลการดำเนินการช่วยให้เห็นระดับการดำเนินการของการกำกับดูแลข้อมูล				

กรอบการพิจารณา	ด้านสถาปัตยกรรมธุรกิจ (Business Architecture) ด้านสถาปัตยกรรมธุรกิจ (Business Architecture)	ด้านสถาปัตยกรรมข้อมูล (Information Architecture)	ด้านสถาปัตยกรรมซอฟต์แวร์ และระบบสารสนเทศ (Application Architecture)	ด้านสถาปัตยกรรมโครงสร้างพื้นฐานทางดิจิทัล (Digital Infrastructure Architecture)	ด้านความมั่นคงปลอดภัยทางสารสนเทศ (IT Security Architecture)	ด้านบุคลากรและการกำกับดูแลเทคโนโลยีสารสนเทศ (Human Capital and IT Governance Architecture)
		ซึ่งส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินการหรือคุณภาพของข้อมูล				
1.7 แนวโน้มนวัตกรรมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารหรือการเปลี่ยนแปลงที่อาจมีผลกระทบต่อการบริหารขององค์กร และอัตราการสร้างนวัตกรรม รวมถึงภัยคุกคามบนโลกไซเบอร์ (Cyber Threats)						
1. Virtual Reality / Augmented Reality **2.** Advanced Geographic Information System **3.** Big Data **4.** Open Any Data **5.** Smart Machines / Artificial Intelligence **6.** Cloud Computing **7.** Cyber Security **8.** Internet of Things(IoT) **9.** Block Chain / Distributed Ledger Technology		■ พัฒนาระบบจัดเก็บข้อมูลหรือฐานข้อมูลโดยประยุกต์ใช้และ/หรือรองรับการใช้งานนวัตกรรมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	■ พัฒนาซอฟต์แวร์ และระบบสารสนเทศ โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ในการประยุกต์ใช้นวัตกรรมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	■ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางดิจิทัล (Digital Infrastructure Architecture) โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ในการประยุกต์ใช้นวัตกรรมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	■ คำนึงถึงความเสี่ยงจากภัยคุกคามบนโลกไซเบอร์ (Cyber Threats) ที่อาจมีต่อการนำนวัตกรรมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาประยุกต์ใช้	■ พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจในแนวโน้มนวัตกรรมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารหรือการเปลี่ยนแปลงที่อาจมีผลกระทบต่อการบริการขององค์กร และอัตราการสร้างนวัตกรรม รวมถึงภัยคุกคามบนโลกไซเบอร์ (Cyber Threats)

กรอบการพิจารณา	ด้านสถาปัตยกรรมธุรกิจ (Business Architecture) ด้านสถาปัตยกรรมธุรกิจ (Business Architecture)	ด้านสถาปัตยกรรมข้อมูล (Information Architecture)	ด้านสถาปัตยกรรมซอฟต์แวร์ และระบบสารสนเทศ (Application Architecture)	ด้านสถาปัตยกรรมโครงสร้างพื้นฐานทางดิจิทัล (Digital Infrastructure Architecture)	ด้านความมั่นคงปลอดภัยทางสารสนเทศ (IT Security Architecture)	ด้านบุคลากรและการกำกับดูแลเทคโนโลยีสารสนเทศ (Human Capital and IT Governance Architecture)
1.8 มาตรฐาน/เกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร						
1.8.1 กรอบแนวทางการเชื่อมโยงรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ หรือ “Thailand e-Government Interoperability Framework” (TH e-GIF)		■ พัฒนาสถาปัตยกรรมข้อมูลที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับกรอบแนวทางการเชื่อมโยงรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ	■ พัฒนาระบบสารสนเทศให้สอดคล้องกับกรอบแนวทางการเชื่อมโยงรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ			■ พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจในกรอบแนวทางการเชื่อมโยงรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ หรือ “Thailand e-Government Interoperability Framework” (TH e-GIF)
1.8.2 มาตรฐานเว็บไซต์ภาครัฐ		■ ทบทวนการเปิดเผยข้อมูลเว็บไซต์ขององค์การสุราฯ ให้มีความสอดคล้องกับมาตรฐานเว็บไซต์ภาครัฐ	■ ทบทวนรูปแบบการนำเสนอเนื้อหาในเว็บไซต์ขององค์การสุราฯ ให้มั่นใจถึงความสอดคล้องกับมาตรฐานเว็บไซต์ภาครัฐ		■ ทบทวนความมั่นคงปลอดภัยสำหรับเว็บไซต์ขององค์การสุราฯ ให้สอดคล้องกับมาตรฐานเว็บไซต์ภาครัฐ	■ พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานเว็บไซต์ภาครัฐ (Government Website Standard)
1.8.3 มาตรฐาน Application ภาครัฐสำหรับอุปกรณ์เคลื่อนที่	■ ทบทวนกระบวนงานที่ต้องจัดให้มี Application ภาครัฐสำหรับอุปกรณ์เคลื่อนที่เท่าที่จำเป็นเพราะ mobile application มีต้นทุนและข้อจำกัดค่อนข้างมากเมื่อเปรียบเทียบกับ web application และไม่รองรับการนำเทคโนโลยีคลาวด์มาใช้ในอนาคต		■ ทบทวนซอฟต์แวร์และระบบสารสนเทศขององค์การสุราฯ ที่อยู่ในรูปแบบ Application สำหรับอุปกรณ์เคลื่อนที่ ให้มั่นใจถึงความสอดคล้องกับมาตรฐาน Application ภาครัฐสำหรับอุปกรณ์เคลื่อนที่		■ ทบทวนความมั่นคงปลอดภัยของซอฟต์แวร์และระบบสารสนเทศขององค์การสุราฯ ที่เป็น Application สำหรับอุปกรณ์เคลื่อนที่ ให้มั่นใจถึงความสอดคล้องกับมาตรฐาน Application ภาครัฐสำหรับอุปกรณ์เคลื่อนที่	■ พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจในมาตรฐาน Application ภาครัฐสำหรับอุปกรณ์เคลื่อนที่

กรอบการพิจารณา	ด้านสถาปัตยกรรมธุรกิจ (Business Architecture) ด้านสถาปัตยกรรมธุรกิจ (Business Architecture)	ด้านสถาปัตยกรรมข้อมูล (Information Architecture)	ด้านสถาปัตยกรรมซอฟต์แวร์ และระบบสารสนเทศ (Application Architecture)	ด้านสถาปัตยกรรมโครงสร้างพื้นฐานทางดิจิทัล (Digital Infrastructure Architecture)	ด้านความมั่นคงปลอดภัยทางสารสนเทศ (IT Security Architecture)	ด้านบุคลากรและการกำกับดูแลเทคโนโลยีสารสนเทศ (Human Capital and IT Governance Architecture)
2. การสำรวจและวิเคราะห์ปัจจัยภายใน						
2.1 แผนวิสาหกิจองค์การสุราฯ						
ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเพิ่มรายได้และตอบสนองต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทางธุรกิจ **ยุทธศาสตร์ที่ 2** การลดรายจ่ายและเพิ่มประสิทธิภาพจากการดำเนินงาน **ยุทธศาสตร์ที่ 3** สร้างความเข้มแข็งบุคลากรและมุ่งสู่องค์กรสมัยใหม่ที่มีสมรรถนะสูงและมีธรรมาภิบาล **ยุทธศาสตร์ที่ 4** สร้างความยั่งยืนของอุตสาหกรรมแอลกอฮอล์ **ยุทธศาสตร์ที่ 5** การสร้างคุณค่าให้กับสังคมและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	▪ สร้างสรรค์นวัตกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์ และการบริหารจัดการด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล	▪ ทบทวนสถาปัตยกรรมข้อมูลในระบบงานและกระบวนงานต่าง ๆ ให้เอื้อต่อการปฏิบัติงาน การบริหารจัดการ การตรวจสอบได้ และการปฏิรูปสู่องค์การดิจิทัล	▪ ทบทวนสถาปัตยกรรมซอฟต์แวร์และระบบสารสนเทศ ให้เอื้อต่อการปฏิบัติงาน การบริหารจัดการ และการปฏิรูปสู่องค์การดิจิทัล	▪ ทบทวนสถาปัตยกรรมโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารโดยนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาเพิ่มศักยภาพในการสนับสนุนการทำงานของระบบธุรกิจของ ▪ องค์การสุราฯ ในทุกๆ ด้าน	▪ สร้างมาตรการด้านความมั่นคงปลอดภัยให้แก่ทุกระบบสารสนเทศและโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีสารสนเทศขององค์การสุราฯ ให้เป็นองค์กรดิจิทัลได้อย่างยั่งยืน	▪ พัฒนาบุคลากรอย่างเป็นระบบ เพื่อสามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงานและสนับสนุนการสร้างความร่วมมือกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
2.2 ผลการดำเนินงานและขีดความสามารถในการให้บริการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่ผ่านมาขององค์การสุราฯ						
ผลการดำเนินงานและขีดความสามารถในการให้บริการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่ผ่านมาขององค์การสุราฯ	▪ ควรจัดให้มีกระบวนการ Computer Audit สอดแทรกอยู่ในขั้นตอนการดำเนินงานโดยปกติ	▪ พัฒนาระบบ Sensor และระบบเครือข่ายสื่อสารข้อมูลเพื่อรองรับ Industry 4.0 & Smart Office ซึ่งจะช่วยให้	▪ ควรพัฒนาระบบสารสนเทศเชิงบูรณาการในระดับปฏิบัติการให้สามารถรองรับกระบวนงานภายใน	▪ ควรเพิ่มอุปกรณ์ด้านคอมพิวเตอร์ และระบบเครือข่ายการสื่อสาร	▪ ควรพัฒนาระบบรักษาความมั่นคงปลอดภัยทางสารสนเทศรองรับการโจมตีทางไซเบอร์ในรูปแบบ	▪ ควรวิเคราะห์ วางแผนพัฒนา และประเมินผลการพัฒนาผู้บริหารและบุคลากรให้พร้อมสำหรับการปรับตัวสู่

กรอบการพิจารณา	ด้านสถาปัตยกรรมธุรกิจ (Business Architecture) ด้านสถาปัตยกรรมธุรกิจ (Business Architecture)	ด้านสถาปัตยกรรมข้อมูล (Information Architecture)	ด้านสถาปัตยกรรมซอฟต์แวร์ และระบบสารสนเทศ (Application Architecture)	ด้านสถาปัตยกรรมโครงสร้างพื้นฐานทางดิจิทัล (Digital Infrastructure Architecture)	ด้านความมั่นคงปลอดภัยทางสารสนเทศ (IT Security Architecture)	ด้านบุคลากรและการกำกับดูแลเทคโนโลยีสารสนเทศ (Human Capital and IT Governance Architecture)
		สามารถนำข้อมูลแบบ Realtime มาเพิ่มศักยภาพในการตัดสินใจรวมทั้งสามารถนำมาสู่การวิเคราะห์และใช้งานร่วมกันเพื่อสร้างคุณค่าทางการบริหารจัดการ ▪ ควรพัฒนาระบบสารสนเทศสนับสนุนการตัดสินใจสำหรับผู้บริหาร และเปิดเผยข้อมูล (Open Data) ตามแนวทางรัฐบาลดิจิทัล	อย่างครอบคลุม ควบคู่กับการปรับเปลี่ยนกระบวนงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ประสิทธิผล	▪ ควรพัฒนาศูนย์ข้อมูลและระบบการบริหารงานให้ต่อเนื่องภายใต้เหตุวิกฤต	ต่าง ๆ	ยุคแห่งการขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม และดิจิทัล ▪ ควรพัฒนาระบบสารสนเทศสนับสนุนการเรียนรู้ด้วยตนเอง
2.3 ระบบสารสนเทศที่เกี่ยวข้องและสนับสนุนการดำเนินธุรกิจตามภารกิจหลักขององค์การสุราฯ						
ระบบสารสนเทศที่เกี่ยวข้องและสนับสนุนการดำเนินธุรกิจตามภารกิจหลักขององค์การสุราฯ		▪ ระบบ ERP ที่พัฒนาขึ้นมาใหม่นี้ ควรมีช่องทาง เช่น API เพื่อให้สามารถเชื่อมต่อข้อมูลจาก Sensor/IoT เข้ามาใช้ประกอบการดำเนินงาน รวมทั้งให้สามารถเชื่อมต่อเพื่อนำข้อมูลจาก ระบบ ERP	▪ ระบบ ERP ที่พัฒนาขึ้นมาใหม่นี้ ควรมีลักษณะที่เป็น Workflow Management เพื่อให้สะดวกต่อการปรับเปลี่ยนกระบวนงาน รวมทั้งเพิ่ม-ลดแบบฟอร์มต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในกระบวนงานตามลักษณะงานที่			

กรอบการพิจารณา	ด้านสถาปัตยกรรมธุรกิจ (Business Architecture) ด้านสถาปัตยกรรมธุรกิจ (Business Architecture)	ด้านสถาปัตยกรรมข้อมูล (Information Architecture)	ด้านสถาปัตยกรรมซอฟต์แวร์ และระบบสารสนเทศ (Application Architecture)	ด้านสถาปัตยกรรมโครงสร้างพื้นฐานทางดิจิทัล (Digital Infrastructure Architecture)	ด้านความมั่นคงปลอดภัยทางสารสนเทศ (IT Security Architecture)	ด้านบุคลากรและการกำกับดูแลเทคโนโลยีสารสนเทศ (Human Capital and IT Governance Architecture)
		ออกไปใช้ประโยชน์ แบบ Realtime หรือ Near-Realtime	เปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในงานด้านการขายและจัดจำหน่าย และงานบริหารความสัมพันธ์กับลูกค้า			
2.4 โครงสร้างและกระบวนการการกำกับดูแลและการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศขององค์การสุราฯ						
โครงสร้างและกระบวนการการกำกับดูแลและการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศขององค์การสุราฯ						▪ ควรทบทวนและพัฒนากรอบการดำเนินงานด้านการกำกับดูแลและการบริหารจัดการ IT ระดับองค์กร เช่น การนำ COBIT 5 มาประยุกต์ใช้ เพื่อช่วยให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ในเรื่องการกำกับดูแลและการบริหารจัดการ IT ซึ่งจะช่วยให้สามารถสร้างคุณค่าที่เกิดประโยชน์สูงสุดจาก IT โดยการรักษาความสมดุล ระหว่างประโยชน์ที่จะได้รับ กับระดับความเสี่ยงและการใช้ทรัพยากรที่ทำให้เกิดประโยชน์สูงสุด

กรอบการพิจารณา	ด้านสถาปัตยกรรมธุรกิจ (Business Architecture) ด้านสถาปัตยกรรมธุรกิจ (Business Architecture)	ด้านสถาปัตยกรรมข้อมูล (Information Architecture)	ด้านสถาปัตยกรรมซอฟต์แวร์ และระบบสารสนเทศ (Application Architecture)	ด้านสถาปัตยกรรมโครงสร้างพื้นฐานทางดิจิทัล (Digital Infrastructure Architecture)	ด้านความมั่นคงปลอดภัยทางสารสนเทศ (IT Security Architecture)	ด้านบุคลากรและการกำกับดูแลเทคโนโลยีสารสนเทศ (Human Capital and IT Governance Architecture)
2.5 ทักษะความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรที่เกี่ยวข้องในองค์การสุราฯ						
ทักษะความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรที่เกี่ยวข้องในองค์การสุราฯ						▪ หลังจากผ่านการอบรม โดยรวมพบว่าพนักงานเปิดใจและยอมรับในการปรับเปลี่ยนสู่องค์กรดิจิทัล และมีความตื่นตัวที่จะพัฒนาทักษะ และพร้อมที่จะมีส่วนร่วม จึงควรพิจารณาให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทั้งในกลุ่มที่ยังมีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาเพื่อยกระดับสู่มาตรฐาน เบื้องต้นและในกลุ่มที่มีทักษะค่อนข้างดีควรได้รับการพัฒนาในหลักสูตรเข้มข้นเพื่อให้ได้ มาตรฐานสากล ▪ ผลักดันและส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรขององค์การสุรา เพื่อให้เป็นต้นแบบหน่วยงานที่มีแนว ทางการพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลของข้าราชการและบุคลากร

กรอบการพิจารณา	ด้านสถาปัตยกรรมธุรกิจ (Business Architecture) ด้านสถาปัตยกรรมธุรกิจ (Business Architecture)	ด้านสถาปัตยกรรมข้อมูล (Information Architecture)	ด้านสถาปัตยกรรมซอฟต์แวร์ และระบบสารสนเทศ (Application Architecture)	ด้านสถาปัตยกรรมโครงสร้างพื้นฐานทางดิจิทัล (Digital Infrastructure Architecture)	ด้านความมั่นคงปลอดภัยทางสารสนเทศ (IT Security Architecture)	ด้านบุคลากรและการกำกับดูแลเทคโนโลยีสารสนเทศ (Human Capital and IT Governance Architecture)
						ภาครัฐเพื่อการปรับเปลี่ยนเป็นรัฐบาลดิจิทัล ตามมติการประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 26 กันยายน พ.ศ.2560 ซึ่งเสนอโดยสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (สำนักงาน ก.พ.) ▪ สนับสนุนและส่งเสริมให้บุคลากรขององค์การสุรา ที่สอบผ่านวุฒิบัตรมาตรฐานสมรรถนะ ความสามารถด้านการใช้ดิจิทัลออนไลน์ ICDL Workforce Basics ผ่านเกณฑ์ 80% และมี คุณสมบัติและประวัติการทำงานที่ดี ให้อยู่ในกลุ่มบุคลากรผู้มีผลสัมฤทธิ์สูง ตามแนวทางของ สำนักงานก.พ. ที่ใช้คัดเลือกข้าราชการเพื่อเข้าสู่ระบบข้าราชการผู้มีผลสัมฤทธิ์สูงของกรมการจัดหางาน

ตารางแสดงความสอดคล้องปัจจัยต่างๆและยุทธศาสตร์การพัฒนาดิจิทัล องค์การสุรา กรมสรรพสามิต (บทที่ 4)

ปัจจัย	ยุทธศาสตร์การพัฒนาดิจิทัล			
	ยุทธศาสตร์ที่ 1	ยุทธศาสตร์ที่ 2	ยุทธศาสตร์ที่ 3	ยุทธศาสตร์ที่ 4
ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579)	√	√	√	√
(ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570)	√	√	√	√
แผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม	√	√	√	√
(ร่าง) แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย พ.ศ.2566 – 2570	√	√	√	√
แผนยุทธศาสตร์รัฐวิสาหกิจ	√	√	√	√
พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์		√	√	√
พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์		√		√
นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ.2558-2564)		√	√	√
พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562		√	√	√
พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ.2562		√	√	√
แนวโน้มนวัตกรรมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	√	√	√	√
กรอบแนวทางการเชื่อมโยงรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ หรือ “Thailand e-Government Interoperability Framework” (TH e-GIF)		√		√
มาตรฐานเว็บไซต์ภาครัฐ		√	√	√
มาตรฐาน Application ภาครัฐสำหรับอุปกรณ์เคลื่อนที่		√	√	√
ประกาศคณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล เรื่อง ธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ (Data governance)		√	√	√
แผนวิสาหกิจประจำปี 2566 – 2570 องค์การสุรา กรมสรรพสามิต	√	√	√	√
ผลการดำเนินงานและขีดความสามารถในการให้บริการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่ผ่านมาขององค์การสุราฯ	√	√	√	√
ระบบสารสนเทศที่เกี่ยวข้องและสนับสนุนการดำเนินธุรกิจตามภารกิจหลักขององค์การสุราฯ		√		
โครงสร้างและกระบวนการการกำกับดูแลและการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศขององค์การสุราฯ				√
ทักษะความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรที่เกี่ยวข้องในองค์การสุราฯ				√

บทที่ 3 : การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค และออกแบบสถาปัตยกรรมองค์กร

1. การศึกษา วิเคราะห์ สถาปัตยกรรมองค์กร ณ ปัจจุบัน (As-Is Enterprise Architecture)

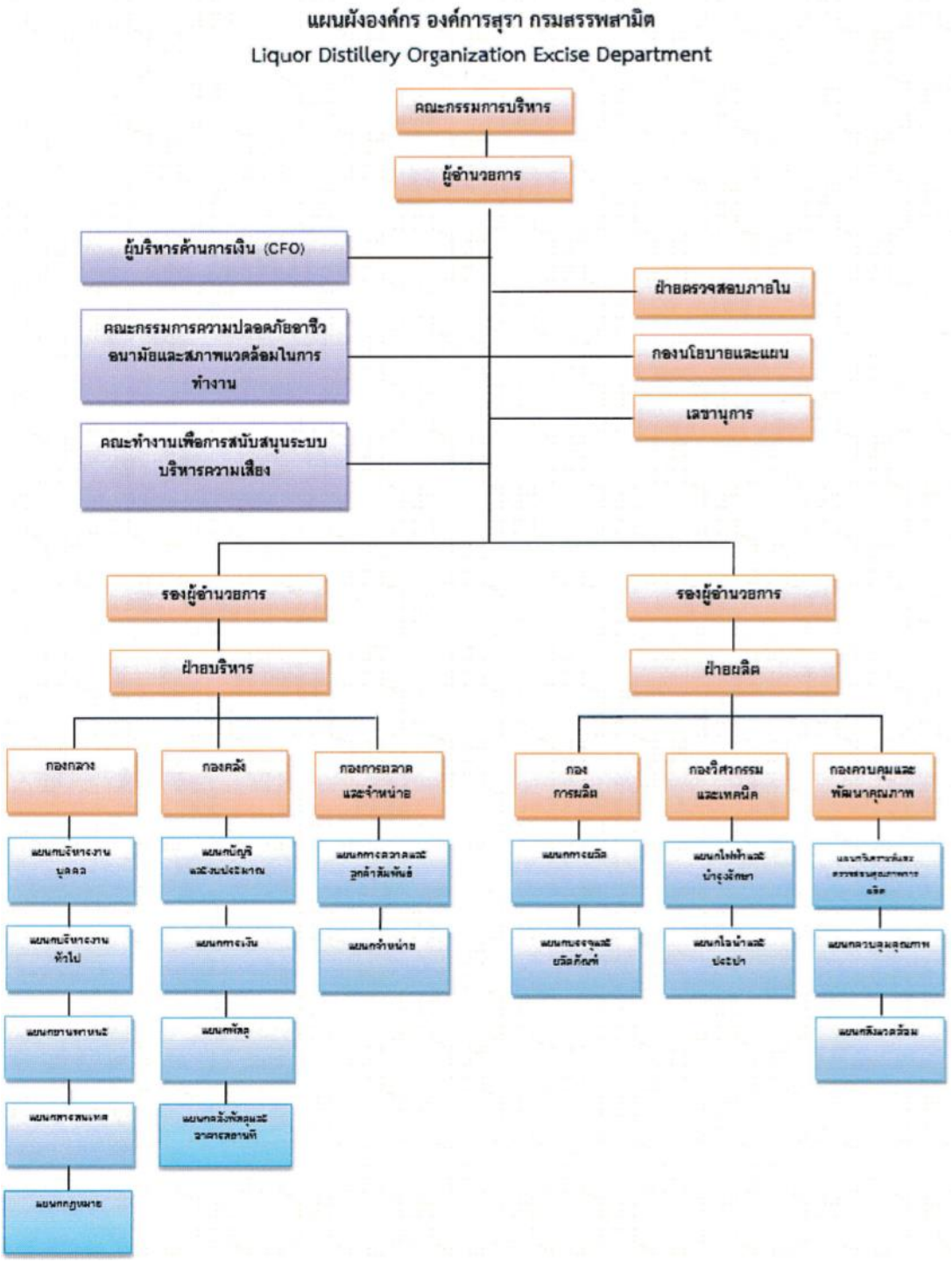

รูปที่ 3-1 ผังโครงสร้างองค์กร องค์การสุรา กรมสรรพสามิต

จากรูปที่ 3-1 ที่แสดงให้เห็นถึงโครงสร้างองค์กรขององค์การสุรา กรมสรรพสามิต สามารถนำมาสู่การวิเคราะห์ด้านสถาปัตยกรรมทางธุรกิจ (As-is Business Architecture) ณ ปัจจุบัน ในลักษณะ Value-chain โดยจำแนกเป็น 7 กลุ่มงาน ตามรูปที่ 3-2

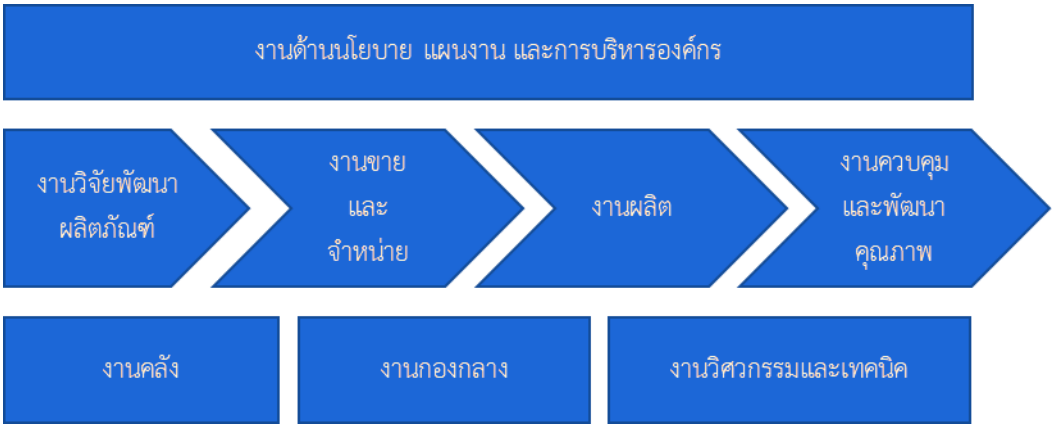

รูปที่ 3-2 แผนภาพแสดงสถาปัตยกรรมทางธุรกิจณ ปัจจุบัน (As-is Business Architecture)

2. การออกแบบสถาปัตยกรรมองค์กรที่ต้องการในอนาคต (To-be Enterprise Architecture)

จากการศึกษาวิเคราะห์แผนวิสาหกิจ ปี 2566-2570 ของ องค์การสุรา กรมสรรพสามิต สามารถนำมาสู่การออกแบบสถาปัตยกรรมทางธุรกิจในอนาคต (To-be Business Architecture) โดยจำแนกเป็น 4 กลุ่มงานตามรูปที่ 3-3

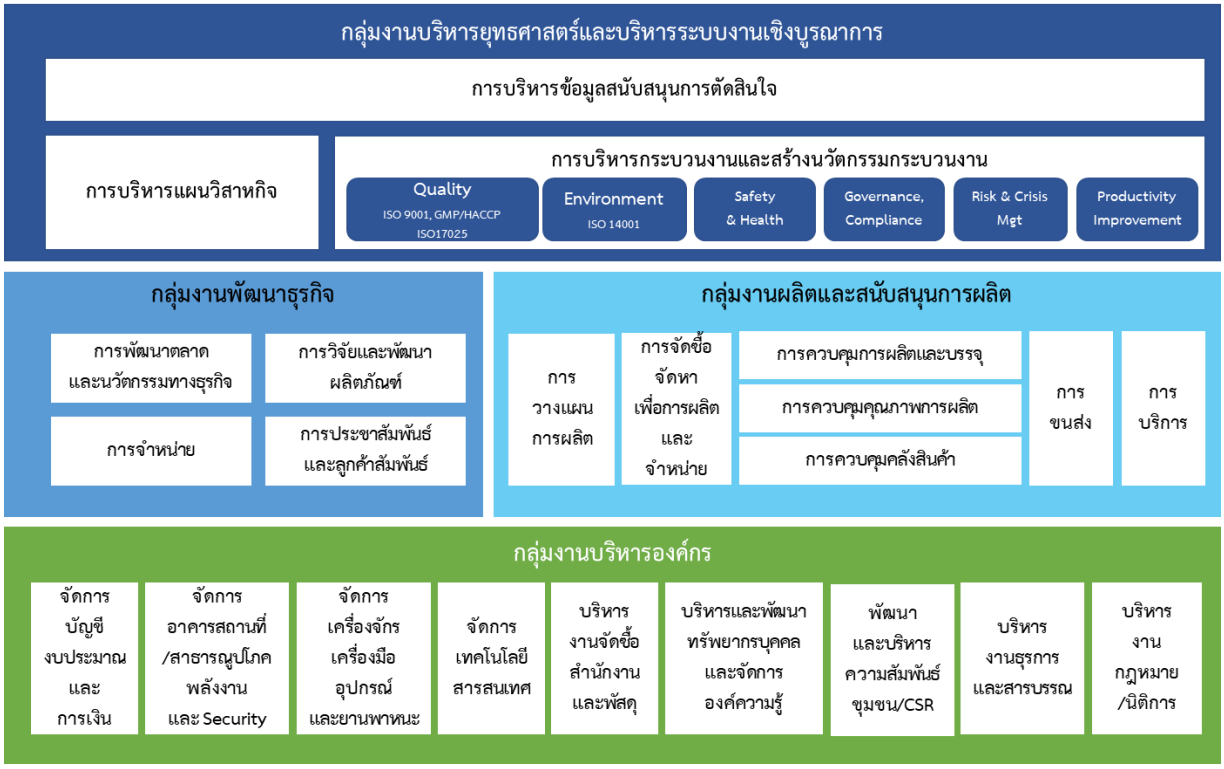

รูปที่ 3-3 แผนภาพแสดงสถาปัตยกรรมทางธุรกิจในอนาคต (To-be Business Architecture)

กลุ่มที่ 1 กระบวนงานด้านการบริหารยุทธศาสตร์และบริหารระบบงานเชิงบูรณาการ ประกอบด้วย

- กระบวนงานด้านการบริหารข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจ
- กระบวนงานด้านการบริหารแผนวิสาหกิจ
- กระบวนงานด้านการบริหารกระบวนงานและการสร้างนวัตกรรมกระบวนงาน

กลุ่มที่ 2 กระบวนงานด้านการพัฒนาธุรกิจ ประกอบด้วย

- กระบวนงานด้านการพัฒนาตลาดและนวัตกรรมทางธุรกิจ
- กระบวนงานด้านการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์
- กระบวนงานด้านการจำหน่าย
- กระบวนงานด้านการประชาสัมพันธ์และลูกค้าสัมพันธ์

กลุ่มที่ 3 กระบวนงานด้านการผลิตและสนับสนุนการผลิต ประกอบด้วย

- กระบวนงานด้านการวางแผนการผลิต
- กระบวนงานด้านการจัดซื้อจัดหาเพื่อการผลิตและจำหน่าย
- กระบวนงานด้านการควบคุมการผลิตและบรรจุ
- กระบวนงานด้านการควบคุมคุณภาพการผลิต
- กระบวนงานด้านการควบคุมสินค้าคงคลัง
- กระบวนงานด้านการขนส่ง
- กระบวนงานด้านการบริการ

กลุ่มที่ 4 กระบวนงานด้านการผลิตและสนับสนุนการผลิต ประกอบด้วย

- กระบวนงานด้านการจัดการบัญชี งบประมาณ และการเงิน
- กระบวนงานด้านการจัดการอาคารสถานที่/สาธารณูปโภค พลังงาน และการรักษาความปลอดภัย
- กระบวนงานด้านการจัดการเครื่องจักร เครื่องมือ อุปกรณ์และยานพาหนะ
- กระบวนงานด้านการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ
- กระบวนงานด้านการบริหารงานจัดซื้อ สำนักงาน และพัสดุ
- กระบวนงานด้านการบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคลและการจัดการองค์ความรู้
- กระบวนงานด้านการพัฒนาและบริหารความสัมพันธ์ชุมชน/CSR
- กระบวนงานด้านการบริหารงานธุรการและสารบรรณ
- กระบวนงานด้านการบริหารงานกฎหมาย/นิติการ

3. การศึกษาขอบเขตความต้องการและความคาดหวังการใช้งานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

ในการจัดทำแผนแม่บทด้านดิจิทัล องค์การสุรา กรมสรรพสามิต ปีงบประมาณ 2566 - 2570 ได้จัดให้มีการศึกษาขอบเขตความต้องการและความคาดหวังการใช้งานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมทั้งปัญหา อุปสรรคในการทำงานร่วมกับองค์การสุราฯ ตามกลุ่มงานและกระบวนงานที่แจกแจงไว้ในสถาปัตยกรรมทางธุรกิจในอนาคต (To-be Business Architecture) โดยจำแนกเป็นด้านต่าง ๆ ดังนี้

- ความต้องการด้านซอฟต์แวร์พื้นฐาน/ความต้องการด้านซอฟต์แวร์ประยุกต์เฉพาะด้านและความต้องการระบบสารสนเทศสนับสนุนการตัดสินใจของผู้บริหาร
- ความต้องการด้านข้อมูล สารสนเทศ ที่มุ่งเน้นการบูรณาการทั้งภายในและภายนอกองค์กร
- ความต้องการด้านโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลที่สอดคล้องและรองรับกับแนวโน้มเทคโนโลยีในอนาคต (Technology Trends)
- ความต้องการด้านความมั่นคงปลอดภัยสารสนเทศที่เป็นไปตามมาตรฐานสากล

4. การวิเคราะห์ จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาสและอุปสรรค ปัจจัยภายใน ภายนอก (SWOT Analysis)

จากผลการศึกษา สำรวจ วิเคราะห์รวบรวมข้อมูล ปัจจัยสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกที่เกี่ยวข้อง ตามเนื้อหาในบทที่ 2 ประกอบกับการศึกษา วิเคราะห์ สถาปัตยกรรมองค์กร ณ ปัจจุบัน (As-Is Enterprise Architecture) ตลอดจนการออกแบบสถาปัตยกรรมองค์กรที่ต้องการในอนาคต (To-be Enterprise Architecture) และการศึกษาขอบเขตความต้องการและความคาดหวังการใช้งานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ตามสาระสำคัญในหัวข้อที่ 1 ถึง 3 ข้างต้น สามารถนำมาวิเคราะห์ประเด็นที่เป็น จุดแข็ง จุดอ่อน (วิเคราะห์จากช่องว่างระหว่างสถาปัตยกรรมองค์กรปัจจุบันและในอนาคต) โอกาสและอุปสรรค (SWOT Analysis) โดยจำแนกเป็นด้านต่าง ๆ ดังนี้

ประเด็นพิจารณา	จุดแข็ง (Strength: S)	จุดอ่อน (Weakness: W)
Strategy	● ยุทธศาสตร์ตามแผนวิสาหกิจมุ่งเน้นการเสริมสร้างความแข็งแกร่งขององค์กรในระยะยาว ด้วยแผนการปฏิรูปการดำเนินธุรกิจ (BUSINESS TRANSFORMED) ซึ่งนอกจากจะสอดคล้องกับแนวทาง การยกเครื่ององค์กรให้เท่าทันยุคดิจิทัล (Digital Transformation) แล้ว ยังสนับสนุนการมุ่งสร้างนวัตกรรมทางธุรกิจ/นวัตกรรมทางผลิตภัณฑ์ที่สนับสนุน การพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ตลอดจนการสร้างนวัตกรรมทางกระบวนการอย่างต่อเนื่อง	● รายละเอียดของแผนวิสาหกิจที่ควรจะทบทวนให้มีความชัดเจนและเชื่อมโยงกันมากยิ่งขึ้น ทั้งในด้านตัวชี้วัด เป้าหมาย แผนงาน/โครงการ รวมทั้งการจัดรูปแบบของการสื่อสารและการติดตามประเมินผลเพื่อให้สามารถขับเคลื่อนแผนฯ ให้บรรลุผลสัมฤทธิ์อย่างมีประสิทธิผล ประสิทธิภาพ
Innovation	● มีการริเริ่มสร้างนวัตกรรมทางธุรกิจ/นวัตกรรมทางผลิตภัณฑ์ที่สนับสนุนการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ตลอดจนการสร้างนวัตกรรมทางกระบวนการ โดย เมื่อวันที่ 5 ตุลาคม 2561 องค์การสุรา กรมสรรพสามิต ได้รับมอบรางวัลองค์กรนวัตกรรมยอดเยี่ยม กลุ่ม Innovative organization ในงาน Innovation Thailand Expo 2018 (ITE) จาก สนช. ● เริ่มมีการประเมินความสามารถทางนวัตกรรม ตาม “กรอบการสร้างความเป็นเลิศด้านนวัตกรรม” หรือ Total Innovation Management Framework (TIM Framework) ● เริ่มมีกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอก มีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์นวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง	● กรอบความคิด (Mindset) แรงจูงใจ (Motivation) ของบุคลากรและวัฒนธรรมองค์กร เพื่อพัฒนาองค์กรด้วยดิจิทัลและนวัตกรรม

ประเด็นพิจารณา	จุดแข็ง (Strength: S)	จุดอ่อน (Weakness: W)
System	• มีการพัฒนาระบบบริหารจัดการคุณภาพ ISO 9000, ISO 17025, GMP/HACCP และ ISO 14000	• ระบบการบริหารจัดการ ISO 9000, ISO 17025, GMP/HACCP และ ISO 14000 ยังเป็นการดำเนินงานแบบแยกส่วน ยังไม่ได้จัดการเชิงบูรณาการ เพื่อหลอมรวมให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนงานเดียวกัน • กระบวนงานภายในบางส่วน ยังไม่ได้รับการออกแบบและพัฒนาให้รองรับการขยายธุรกิจผลิตภัณฑ์ ช่องทางการตลาดใหม่ๆ ตามแผนวิสาหกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้วยการผนวกนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้เพิ่มประสิทธิภาพ อาทิเช่น การจัดการ Logistics ของผลิตภัณฑ์ใหม่สำหรับกลุ่มผู้บริโภค ที่สั่งซื้อสินค้าทาง e-Commerce ให้สามารถรองรับการสั่งซื้อในปริมาณมาก รวมทั้งการจัดการและใช้ประโยชน์จากข้อมูลลูกค้ากลุ่มผู้บริโภค
Data & Information	-	• ยังไม่สามารถบูรณาการข้อมูลจากระบบสารสนเทศในระดับปฏิบัติการ เพื่อนำมาจัดทำเป็นรายงานประจำเชิงวิเคราะห์ แบบพลิกแพลงมุมมองหลายมิติ เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจสำหรับผู้บริหาร • ยังมีขีดความสามารถที่จำกัดในการใช้ประโยชน์จาก Big Data Analytics และ Social Network ในการรับรู้ความต้องการ ความคาดหวัง รวมทั้งการสื่อสารไปยังลูกค้าและกลุ่มเป้าหมายแบบ Personalized โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มผู้บริโภคที่เป็นกลุ่มเป้าหมายใหม่ของการขยายผลิตภัณฑ์ตามแผนวิสาหกิจ • ยังไม่พบแนวทางและมาตรการเปิดเผยข้อมูล (Open Data) ตามแนวทางรัฐบาลดิจิทัล • ยังไม่พบแนวทางและมาตรกากำกับดูแลข้อมูล (Data Governance Framework) เพื่อกำหนดสิทธิ หน้าที่และความรับผิดชอบของ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการบริหารจัดการข้อมูล ตามแนวทางรัฐบาลดิจิทัล
Digital & Technology	• ผู้บริหารมีนโยบายที่มุ่งนำเทคโนโลยีที่ทันสมัย มาเป็นตัวจักรสำคัญในการขับเคลื่อนการทำงานขององค์กรในทุก ๆ ด้าน ตั้งแต่ปรับปรุง เครื่องจักรเดิมให้มีความทันสมัย เพื่อลดต้นทุนการผลิตสินค้า จัดซื้อเครื่องจักรที่เป็นเทคโนโลยีใหม่เพื่อผลิตสินค้า คุณภาพสูง พัฒนาซอฟต์แวร์ระบบงานการทำงานขององค์กรทั้งระบบเพื่อให้เพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน และรองรับการขยายตัว มีการนำการตลาดยุค 4.0 Digital Marketing, Website, Facebook, E-commerce on Mobile • กำลังอยู่ในระหว่างการพัฒนาระบบ ERP ซึ่งควรกำหนดให้มีช่องทาง เช่น API เพื่อให้สามารถเชื่อมต่อข้อมูลจาก Sensor/IoT เข้ามาใช้ประกอบการดำเนินงาน	• ยังอยู่ในช่วงของการริเริ่มเพื่อพัฒนาระบบ Sensor และระบบเครือข่ายสื่อสารข้อมูล รองรับ Industry 4.0& Smart Office เพื่อให้สามารถนำข้อมูลแบบ Realtime มาเพิ่มศักยภาพในการตัดสินใจ รวมทั้งสามารถนำมาสู่การวิเคราะห์และใช้งานร่วมกันเพื่อสร้างคุณค่าทางการบริหารจัดการ • อุปกรณ์ด้านคอมพิวเตอร์ และระบบเครือข่ายการสื่อสาร ยังไม่เพียงพอและครอบคลุมกับการปฏิบัติงาน • ระบบรักษาความมั่นคงปลอดภัยทางสารสนเทศยังจำเป็นต้องมีการพัฒนาเพิ่มเติมให้สามารถรองรับการโจมตีทางไซเบอร์ในรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งยัง

ประเด็นพิจารณา	จุดแข็ง (Strength: S)	จุดอ่อน (Weakness: W)
	รวมทั้งให้สามารถเชื่อมต่อ เพื่อนำข้อมูลจาก ระบบ ERP ออกไปใช้ประโยชน์ แบบ Realtime หรือ Near-Realtime มีลักษณะที่เป็น Workflow Management เพื่อให้สะดวกต่อการปรับเปลี่ยนกระบวนงาน รวมทั้งเพิ่ม-ลดแบบฟอร์มต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในกระบวนงานตามลักษณะงานที่เปลี่ยนแปลงไป	จำเป็นต้องยกระดับการจัดการข้อมูลและระบบการบริหารงานให้ต่อเนื่องภายใต้เหตุวิกฤต ● ยังไม่พบการกำหนดกรอบการดำเนินงานด้านการกำกับดูแลและการบริหารจัดการ IT ระดับองค์กรให้สอดคล้องกับแนวทางสากล เช่น COBIT 5 เพื่อช่วยให้สามารถสร้างคุณค่าที่เกิดประโยชน์สูงสุดจาก IT โดยการรักษาความสมดุล ระหว่างประโยชน์ที่จะได้รับ กับระดับความเสี่ยงและการใช้ทรัพยากรที่ทำให้เกิดประโยชน์สูงสุด ● ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตรายใหญ่บางรายยังให้บริการไม่ครอบคลุมพื้นที่ขององค์การสุราฯ
Structure & Staff	● มีโครงการ ปรับเปลี่ยนพัฒนาบุคลากรสู่องค์กรดิจิทัล เตรียมความพร้อมสู่ไทยแลนด์ 4.0 (Digital Transformation Programmer - Digital Awareness Development) เพื่อส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้เปิดรับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี ตื่นตัวในการเรียนรู้การใช้งานเทคโนโลยีในการปฏิบัติงาน หรือใช้ชีวิตประจำวัน (Digital Literacy) ● บุคลากรมีระดับทักษะการใช้สมาร์ทโฟน / แท็บเล็ต ทั้งในการทำงานและในชีวิตประจำวัน อยู่ในระดับสูงกว่าร้อยละ 70 ● บุคลากรแผนกสารสนเทศมี service mind และขยันอดทน	● บุคลากรที่ผ่านการประเมินทักษะ ● ด้าน Computer and Online Basics อยู่ที่ร้อยละ 61 ส่วนผู้ผ่านการประเมิน ด้าน Application Basics อยู่ที่ระดับ ร้อยละ 55 ● บุคลากรมีไม่เพียงพอ ขาดทักษะ soft skills (ทักษะการสื่อสารกับผู้ใช้สร้างความร่วมมือ) และต้องปฏิบัติหน้าที่นอกเหนือจากหน้าที่หลัก
Politic	● นโยบายรัฐ สนับสนุนการพัฒนาทางด้านดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งการพัฒนาทางนวัตกรรม	● ข้อจำกัดและความต่อเนื่องของงบประมาณ รวมทั้งข้อจำกัดของกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง ที่ส่งผลต่อการจัดหาเทคโนโลยีดิจิทัลให้สอดคล้องกับความต้องการภายในระยะเวลาที่เหมาะสม และสามารถใช้งานได้อย่างมีคุณภาพ ต่อเนื่อง
Economic	● แนวโน้มการเติบโตของอุตสาหกรรมอาหาร อุตสาหกรรมยาและเวชภัณฑ์ รวมทั้งอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ใช้กับร่างกาย อุตสาหกรรมเครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ / ห้องแล็บ จากนโยบายการพัฒนาประเทศไทย 4.0 ที่ให้ความสำคัญกับการเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันทางเศรษฐกิจ ควบคู่กับการลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม	● การเผชิญการแข่งขันจากคู่แข่งในธุรกิจเดียวกันและสินค้านำเข้าที่เข้ามาตีตลาด
Social	● แนวโน้มการใช้ดิจิทัลที่มากขึ้นของประชาชนในกลุ่มช่วงวัยต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเลือกและซื้อสินค้าจากช่องทาง Online หรือ e-Commerce สอดคล้องกับทิศทางของ LDO ในการขยายผลิตภัณฑ์ไปในกลุ่มผู้บริโภค	

ประเด็นพิจารณา	จุดแข็ง (Strength: S)	จุดอ่อน (Weakness: W)
	• การเติบโตของธุรกิจ Logistic และe-Payment ที่สร้างความสะดวกให้กับผู้จำหน่ายและผู้บริโภคมากยิ่งขึ้น	
Technology	• ราคาและมูลค่าการลงทุนที่ลดลง พร้อมทางเลือกที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น • ความหลากหลายของรูปแบบทางธุรกิจ เช่น Sharing Economy, Software as a Service (SaaS) ที่เอื้อให้หน่วยงาน ต่าง ๆ สามารถเลือกใช้งานได้หลากหลาย ตามรูปแบบและระดับความจำเป็นในการใช้งานที่แตกต่างกัน	• การติดตามเพื่อให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาที่รวดเร็วของเทคโนโลยี รวมทั้งรูปแบบการลงทุนในแบบต่าง ๆ • การโจมตีทางไซเบอร์ที่มีความรุนแรงและรูปแบบที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น

5. การวิเคราะห์โดยใช้หลักการ TOWS Matrix

เมื่อนำผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคดังกล่าว มาวิเคราะห์ด้วยเครื่องมือ TOWS Matrix เพื่อสังเคราะห์และกำหนดแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมดิจิทัล และนวัตกรรม องค์การสุรา กรมสรรพสามิต โดยจำแนกเป็น

- สถานการณ์ที่ 1 (จุดแข็ง-โอกาส) สถานการณ์นี้เป็นสถานการณ์ที่พึงปรารถนาที่สุดควรกำหนดกลยุทธ์ในเชิงรุก (Aggressive –Strategy) เพื่อดึงเอาจุดแข็งที่มีอยู่มาเสริมสร้างและปรับใช้และฉกฉวยโอกาสต่าง ๆ ที่เปิดมาหาประโยชน์อย่างเต็มที่
- สถานการณ์ที่ 2 (จุดอ่อน-โอกาส) สถานการณ์ที่สะท้อนให้เห็นถึงโอกาสที่เป็นข้อได้เปรียบอยู่หลายประการแต่ติดขัดตรงที่มีปัญหาอุปสรรคจากปัจจัยภายนอกอยู่เช่นกันดังนั้น ทางออก คือ กลยุทธ์การพลิกตัว (Turnaround-oriented Strategy) เพื่อขจัดหรือแก้ไขจุดอ่อนภายในต่าง ๆให้พร้อมที่จะฉกฉวยโอกาสต่าง ๆ ที่เปิดให้
- สถานการณ์ที่ 3 (จุดแข็ง-อุปสรรค) สถานการณ์นี้เกิดขึ้นจากการที่สภาพแวดล้อมไม่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินงาน แต่ตัวองค์กรมีข้อได้เปรียบที่เป็นจุดแข็งหลายประการดังนั้นแทนที่จะรอจนกระทั่งสภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไปก็สามารถที่จะเลือกกลยุทธ์เพื่อใช้ประโยชน์จากจุดแข็งที่มีสร้างโอกาสในระยะยาวด้านอื่น ๆ
- สถานการณ์ที่ 4 (จุดอ่อน-อุปสรรค) สถานการณ์นี้เป็นสถานการณ์ที่เลวร้ายที่สุดเนื่องจากองค์กรกำลังเผชิญอยู่กับอุปสรรคจากภายนอกและมีปัญหาจุดอ่อนภายในหลายประการดังนั้น ทางเลือกที่ดีที่สุด คือ กลยุทธ์การตั้งรับหรือป้องกันตัว (Defensive Strategy) เพื่อพยายามลดหรือหลบหลีกภัยอุปสรรคต่างๆที่คาดว่าจะเกิดขึ้นตลอดจนหามาตรการที่จะทำให้องค์กรเกิดความสูญเสียที่น้อยที่สุด

ทั้งนี้ สามารถนำผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis) ข้างต้น มาวิเคราะห์ด้วยเครื่องมือ TOWS Matrix เพื่อการจัดทำกลยุทธ์การบริหารองค์กรและจัดทำกลยุทธ์ทางการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมดิจิทัล และนวัตกรรม องค์การสุรา กรมสรรพสามิตได้ ดังนี้

	จุดแข็ง (Strength: S)	**จุดอ่อน (Weakness: W)**
	S1) ยุทธศาสตร์ตามแผนวิสาหกิจมุ่งเน้นการเสริมสร้างความแข็งแกร่งขององค์กรในระยะยาว ด้วยแผนการปฏิรูปการดำเนินธุรกิจ (BUSINESS TRANSFORMED) สอดคล้องกับแนวทางการยกเครื่ององค์กรให้ทันยุคดิจิทัล (Digital Transformation) สนับสนุนการมุ่งสร้างนวัตกรรม[1] S2) การริเริ่มสร้างนวัตกรรมทางธุรกิจ/นวัตกรรมทางผลิตภัณฑ์ที่สนับสนุนการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศตลอดจนการสร้างนวัตกรรมทางกระบวนการ[2] S3) เริ่มมีการประเมินความสามารถทางนวัตกรรม ตาม“กรอบการสร้างความเป็นเลิศด้านนวัตกรรม” และมีกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ภาคส่วนต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์นวัตกรรม[3] S4) มีการพัฒนาระบบบริหารจัดการคุณภาพ ISO 9000, ISO 17025, GMP/HACCP และ ISO 14000[4] S5) ผู้บริหารมีนโยบายที่มุ่งนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาเป็นตัวจักรสำคัญในการขับเคลื่อนการทำงานขององค์กรในทุก ๆ ด้าน ตั้งแต่ปรับปรุง เครื่องจักรเดิมให้มีความทันสมัย เพื่อลดต้นทุนการผลิตสินค้า จัดซื้อเครื่องจักรที่เป็นเทคโนโลยีใหม่เพื่อผลิตสินค้าคุณภาพสูง พัฒนาซอฟต์แวร์ระบบงานการทำงานขององค์กรทั้งระบบเพื่อให้เพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน และรองรับการขยายตัว มีการนำการตลาดยุค 4.0 Digital Marketing, Website, Facebook, E-commerce on Mobile[5] S6) กำลังอยู่ในระหว่างการพัฒนาระบบ ERP ซึ่งควรกำหนดให้มีช่องทาง เพื่อให้สามารถเชื่อมต่อข้อมูลจาก Sensor/IoT เข้ามาใช้ประกอบการดำเนินงาน รวมทั้งให้สามารถเชื่อมต่อ เพื่อนำข้อมูลจากระบบ ERP ออกไปใช้ประโยชน์ แบบ Realtime หรือ Near-Realtime มีลักษณะที่เป็น Workflow Management เพื่อให้สะดวกต่อการปรับเปลี่ยนกระบวนงาน รวมทั้ง	W1) รายละเอียดของแผนวิสาหกิจที่ควรจะทบทวนให้ชัดเจนและเชื่อมโยงกันมากยิ่งขึ้น ทั้งในด้านตัวชี้วัด เป้าหมาย แผนงาน/โครงการ รวมทั้งการจัดรูปแบบของการสื่อสารและการติดตามประเมินผล เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนแผนฯ ให้บรรลุผลสัมฤทธิ์อย่างมีประสิทธิผลประสิทธิภาพ W2) กรอบความคิด (Mindset) แรงจูงใจ (Motivation) ของบุคลากรและวัฒนธรรมองค์กร เพื่อพัฒนาองค์กรด้วยดิจิทัลและนวัตกรรม W3) ระบบการบริหารจัดการ ISO 9000, ISO 17025, GMP/HACCP และ ISO 14000 ยังเป็นการดำเนินงานแบบแยกส่วนยังไม่ได้จัดการเชิงบูรณาการเพื่อหลอมรวมให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนงานเดียวกัน W4) กระบวนงานภายในบางส่วน ยังไม่ได้รับการออกแบบและพัฒนาให้รองรับการขยายธุรกิจ ผลิตภัณฑ์ ช่องทางการตลาดใหม่ ๆ ตามแผนวิสาหกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ด้วยการผนวกนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้เพิ่มประสิทธิภาพ อาทิเช่น การจัดการ Logistics ของผลิตภัณฑ์ใหม่สำหรับกลุ่มผู้บริโภค ที่สั่งซื้อสินค้าทาง e-Commerce ให้สามารถรองรับการสั่งซื้อในปริมาณมาก รวมทั้งการจัดการและใช้ประโยชน์จากข้อมูลลูกค้ากลุ่มผู้บริโภค W5) ยังไม่สามารถบูรณาการข้อมูลจากระบบสารสนเทศในระดับปฏิบัติการ เพื่อนำมาจัดทำเป็นรายงานประจำเชิงวิเคราะห์ แบบพลิกแพลงมุมมองหลายมิติ เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจสำหรับผู้บริหาร W6) ยังมีขีดความสามารถที่จำกัดในการใช้ประโยชน์จากBig Data Analytics และ Social Network ในการรับรู้ความต้องการ ความคาดหวัง รวมทั้งการสื่อสารไปยังลูกค้าและกลุ่มเป้าหมายแบบ Personalized โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มผู้บริโภคที่เป็นกลุ่มเป้าหมายใหม่ของการขยายผลิตภัณฑ์ตามแผนวิสาหกิจ W7) ยังไม่พบแนวทางและมาตรการเปิดเผยข้อมูล (Open Data) ตามแนวทางรัฐบาลดิจิทัล

	เพิ่ม-ลดแบบฟอร์มต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในกระบวนงาน[6] S7) มีโครงการ ปรับเปลี่ยนพัฒนาบุคลากรสู่องค์กรดิจิทัล เตรียมความพร้อมสู่ไทยแลนด์ 4.0 (Digital Transformation Programme - Digital Awareness Development) เพื่อส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้เปิดรับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี ตื่นตัวในการเรียนรู้การใช้งานเทคโนโลยีในการปฏิบัติงาน หรือใช้ชีวิตประจำวัน (Digital Literacy)[7] S8) บุคลากรมีระดับทักษะการใช้สมาร์ทโฟน/แท็บเล็ต ทั้งในการทำงานและในชีวิตประจำวัน อยู่ในระดับสูงกว่าร้อยละ 70[8]	W8) ยังไม่พบแนวทางและมาตรกากำกับดูแลข้อมูล (Data Governance Framework) เพื่อกำหนดสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการบริหารจัดการข้อมูลตามแนวทางรัฐบาลดิจิทัล W9) ยังอยู่ในช่วงของการริเริ่มเพื่อพัฒนาระบบ Sensor และระบบเครือข่ายสื่อสารข้อมูลรองรับ Industry 4.0& Smart Office เพื่อให้สามารถนำข้อมูลแบบ Realtime มาเพิ่มศักยภาพในการตัดสินใจ รวมทั้งสามารถนำมาสู่การวิเคราะห์และใช้งานร่วมกันเพื่อสร้างคุณค่าทางการบริหารจัดการ W10) อุปกรณ์ด้านคอมพิวเตอร์ และระบบเครือข่ายการสื่อสาร ยังไม่เพียงพอและครอบคลุมกับการปฏิบัติงาน W11) ระบบรักษาความมั่นคงปลอดภัยทางสารสนเทศ ยังจำเป็นต้องมีการพัฒนาเพิ่มเติมให้สามารถรองรับการโจมตีทางไซเบอร์ในรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งยังจำเป็นต้องยกระดับการจัดการข้อมูลและระบบการบริหารงานให้ต่อเนื่องภายใต้เหตุวิกฤต W12) ยังไม่พบการกำหนดกรอบการดำเนินงานด้านการกำกับดูแลและการบริหารจัดการ IT ระดับองค์กรให้สอดคล้องกับแนวทางสากล W13) บุคลากรที่ผ่านการประเมินทักษะด้าน Computer and Online Basics อยู่ที่ร้อยละ 61 ส่วนผู้ผ่านการประเมิน ด้าน Application Basics อยู่ที่ระดับร้อยละ 55 W14) ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตรายใหญ่บางรายยังให้บริการไม่ครอบคลุมพื้นที่ขององค์การสุราฯ W15) บุคลากรมีไม่เพียงพอ ขาดทักษะ soft skills (ทักษะการสื่อสารกับผู้ใช้สร้างความร่วมมือ) และต้องปฏิบัติหน้าที่นอกเหนือจากหน้าที่หลัก
<u>**โอกาส (Opportunity: O)**</u> O1) นโยบายรัฐ สนับสนุนการพัฒนาทางด้านดิจิทัล เพื่อเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งการพัฒนาทางนวัตกรรม[9] O2) แนวโน้มการเติบโตของอุตสาหกรรมอาหาร อุตสาหกรรมยาและเวชภัณฑ์ รวมทั้งอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ใช้กับ		

ร่างกาย อุตสาหกรรมเครื่องมือเครื่องจักร อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ / ห้องแล็บจากนโยบายการพัฒนาประเทศไทย 4.0 ที่ให้ความสำคัญกับการเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันทางเศรษฐกิจควบคู่กับการลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม[9] O3) แนวโน้มการใช้ดิจิทัลที่มากขึ้นของประชาชนในกลุ่มช่วงวัย ต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเลือกและซื้อสินค้าจากช่องทาง Online หรือ e-Commerce สอดคล้องกับทิศทางของ LDO ในการขยายผลิตภัณฑ์ไปในกลุ่มผู้บริโภค[10] O4) การเติบโตของธุรกิจ Logistic และ e-Payment ที่สร้างความสะดวกให้กับผู้จำหน่ายและผู้บริโภคมากยิ่งขึ้น[11] O5) ราคาของเทคโนโลยีไอทีที่ถูกลงพร้อมทางเลือกที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น[12] O6) ความหลากหลายของรูปแบบทางธุรกิจ เช่น Sharing Economy, Software as a Service (SaaS) ที่เอื้อให้หน่วยงาน ต่าง ๆ สามารถเลือกใช้งานได้หลากหลาย ตามรูปแบบและระดับความจำเป็นในการใช้งานที่แตกต่างกัน[13]	**กลยุทธ์ที่ควรดำเนินการสำหรับประเด็นที่เป็นจุดแข็งและโอกาส**	**กลยุทธ์ที่ควรดำเนินการสำหรับประเด็นที่เป็นจุดอ่อนและโอกาส**
<u>อุปสรรค (Threat: T)</u> T1) ข้อจำกัดและความต่อเนื่องของงบประมาณ รวมทั้งข้อจำกัดของกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง ที่ส่งผลต่อการจัดหาเทคโนโลยีดิจิทัลให้สอดคล้องกับความต้องการ ภายในระยะเวลาที่เหมาะสม และสามารถใช้งานได้อย่างมีคุณภาพ ต่อเนื่อง[14] T2) การเปลี่ยนแปลงและพัฒนาที่รวดเร็วของเทคโนโลยี รวมทั้งรูปแบบการลงทุนในแบบต่าง ๆ[15] T3) การโจมตีทางไซเบอร์ที่มีความรุนแรงและรูปแบบที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น[16]	**กลยุทธ์ที่ควรดำเนินการสำหรับประเด็นที่เป็นจุดแข็งและมีอุปสรรค**	**กลยุทธ์ที่ควรดำเนินการสำหรับประเด็นที่เป็นจุดอ่อนและมีอุปสรรค**

หมายเหตุ รายการหลักฐาน:

1. แผนวิสาหกิจองค์การสุรา กรมสรรพสามิต
2. การตลาดเชิงรุก
3. มีการประกวดนวัตกรรมปี 63,64
4. มาตรฐานระดับสากล
5. นโยบายผู้บริหาร
6. สรุปการตรวจรับ
7. โครงการสมรรถนะดิจิทัล
8. ผลการประเมินสมรรถนะดิจิทัล
9. ปัจจัยภายนอกด้านเทคโนโลยีดิจิทัลในบทที่ 1

10. ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2019, ผลกระทบจากธุรกิจ e-commerce ต่อผู้ประกอบการท้องถิ่น, https://www.bot.or.th/Thai/MonetaryPolicy/EconomicConditions/AAA/ECommerce_paper.pdf
11. ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2019, มุ่งสู่เศรษฐกิจไร้เงินสด: พฤติกรรมผู้บริโภคและโอกาสของธุรกิจไทยช่วงโควิด 19, https://www.bot.or.th/Thai/ResearchAndPublications/DocLib_/Article_21Jul2020.pdf
12. Business Insider, 2015, Every type of tech product has gotten cheaper over the last two decades, https://www.businessinsider.com/historical-price-trends-for-tech-products-2015-10
13. ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2562, Sharing Economy: นัยต่อเศรษฐกิจไทย, https://www.bot.or.th/Thai/MonetaryPolicy/EconomicConditions/AAA/SharingEconomy_V8.pdf
14. ภาพรวมงบประมาณไอทีย้อนหลังปี 2560 – 2564 ขององค์การสุราฯ
15. Gartner, 2021, Gartner Top Strategic Technology Trends for 2021, https://www.gartner.com/smarterwithgartner/gartner-top-strategic-technology-trends-for-2021/
16. ThaiCERT, 2021, สถิติภัยคุกคาม, https://www.thaicert.or.th/statistics/statistics.html

(1) จาก TOWS Matrix พบว่า กลยุทธ์ที่ควรดำเนินการสำหรับประเด็นที่เป็นจุดแข็งและโอกาส ได้แก่
- การส่งเสริมให้ผู้บริหารและบุคลากร ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรมเชิงธุรกิจ นวัตกรรมด้านผลิตภัณฑ์ และนวัตกรรมกระบวนงาน

(2) จาก TOWS Matrix พบว่า กลยุทธ์ที่ควรดำเนินการสำหรับประเด็นที่เป็นจุดอ่อนและโอกาส ได้แก่
- การสร้างบรรยากาศ และกลไกการบริหารให้เหมาะสมสำหรับการเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม
- การพัฒนาระบบสารสนเทศเชิงบูรณาการในระดับปฏิบัติการ ให้สามารถรองรับกระบวนงานภายในอย่างครอบคลุม และสามารถส่งต่อข้อมูลแบบ Realtime เพื่อเพิ่มศักยภาพในการตัดสินใจ รวมทั้งสามารถนำมาสู่การวิเคราะห์และสร้างคุณค่าทางการบริหารจัดการ

- การพัฒนาระบบสารสนเทศสนับสนุนการตัดสินใจสำหรับผู้บริหาร และเปิดเผยข้อมูล (Open Data) ตามแนวทางรัฐบาลดิจิทัล
- การพัฒนาศูนย์ข้อมูลและระบบเครือข่ายสื่อสารข้อมูล เพื่อรองรับ Industry 4.0 & Smart Office และการบริหารงานให้ต่อเนื่องภายใต้เหตุวิกฤต

(3) จาก TOWS Matrix พบว่า กลยุทธ์ที่ควรดำเนินการสำหรับประเด็นที่เป็นจุดแข็งและมีอุปสรรค ได้แก่

- การวิเคราะห์ วางแผน พัฒนา และประเมินผลการพัฒนาผู้บริหารและบุคลากร ให้พร้อมสำหรับการปรับตัวสู่ยุคแห่งการขับเคลื่อน LDO ด้วยนวัตกรรม และดิจิทัล
- การพัฒนาระบบสารสนเทศสนับสนุนการเรียนรู้ด้วยตนเอง

(4) จาก TOWS Matrix พบว่า กลยุทธ์ที่ควรดำเนินการสำหรับประเด็นที่เป็นจุดอ่อนและมีอุปสรรค ได้แก่

- การพัฒนาระบบรักษาความมั่นคงปลอดภัยทางสารสนเทศ รองรับการโจมตีทางไซเบอร์ในรูปแบบต่าง ๆ
- การจัดหาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ทดแทนและเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน

บทที่ 4 : วิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์การพัฒนาดิจิทัล องค์การสุรา กรมสรรพสามิต

กรอบทิศทางการพัฒนาดิจิทัล องค์การสุรา กรมสรรพสามิต

จากการศึกษา วิเคราะห์ ข้างต้น สามารถนำมากำหนดเป็นกรอบแนวทางการพัฒนาดิจิทัล ขององค์การสุราฯ ให้สามารถตอบสนองการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ขององค์การสุราฯ นโยบายภาครัฐ ความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งภายในและภายนอกองค์กร ดังนี้

วิสัยทัศน์
มุ่งสร้างสรรค์ พัฒนานวัตกรรม และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์ กระบวนงาน และการบริการสู่ความเป็นเลิศ

เป้าประสงค์หลัก	
1.	มีนวัตกรรมเชิงธุรกิจ ผลิตภัณฑ์ และกระบวนงาน ที่สามารถสร้างคุณค่าใหม่ทางด้านเศรษฐกิจและสังคม
2.	มีระบบสารสนเทศเชิงบูรณาการ (Integrated Application) รองรับกระบวนงานภายในอย่างครอบคลุมเพื่อให้เป็น Industry 4.0 &Smart Office สามารถนำข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน ผ่านระบบ IoT มาเพิ่มศักยภาพในการตัดสินใจ และสร้างให้เกิดคุณค่าทางการบริหารจัดการในมิติต่าง ๆ ด้วย Data Analytics
3.	มีโครงสร้างพื้นฐานทางดิจิทัลที่มีเสถียรภาพ มั่นคง ปลอดภัยครอบคลุม มีประสิทธิภาพและคุ้มค่าการลงทุน
4.	ผู้บริหารและบุคลากรมีทักษะและกรอบความคิด พร้อมสำหรับการปรับตัวสู่ยุคแห่งการขับเคลื่อน LDO ด้วยนวัตกรรมและดิจิทัล

ยุทธศาสตร์และกลยุทธ์การพัฒนาดิจิทัล องค์การสุรา กรมสรรพสามิต

จากผลการศึกษา วิเคราะห์ข้างต้น นำมาสู่การกำหนดเป็นยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัดและเป้าหมาย รวมทั้งกลยุทธ์และแผนงานโครงการได้ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1	สร้างสรรค์ พัฒนา นวัตกรรมเชิงธุรกิจ นวัตกรรมด้านผลิตภัณฑ์ และนวัตกรรมกระบวนงาน					
ตัวชี้วัด					**เป้าหมาย**	
จำนวนนวัตกรรมที่มีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ที่บรรลุผลสัมฤทธิ์ ตามเป้าหมายเป้าหมาย					อย่างน้อย 1 นวัตกรรมภายใน 5 ปี	
กลยุทธ์	**โครงการ**	**ปีงบประมาณ/งบประมาณ (ล้านบาท) จำแนกตามปีที่ควรดำเนินการ**				
		2566	**2567**	**2568**	**2569**	**2570**
นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรค์พัฒนานวัตกรรมขององค์การสุราฯ	1. โครงการข้อมูลอัจฉริยะ (Smart Data: Open Data และ Big Data)	-	-	7	-	-
	2. โครงการพัฒนาระบบบำรุงรักษาตามเงื่อนไขโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Computerized Condition-Based Maintenances System)	-	1.2	-	-	-

ยุทธศาสตร์ที่ 2	พัฒนาระบบสารสนเทศเชิงบูรณาการ (Unified information system) มุ่งสู่การเป็น Industry 4.0 & Smart Office					
ตัวชี้วัด					**เป้าหมาย**	
จำนวนระบบสารสนเทศ ที่สามารถพัฒนาแล้วเสร็จตามเป้าหมาย					อย่างน้อย ร้อยละ 80	
จำนวนระบบข้อมูล Realtime ที่สามารถพัฒนาเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ได้ ตามเป้าหมาย					อย่างน้อย ร้อยละ 80	
ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้งานระบบสารสนเทศจากการสำรวจประจำปี					อย่างน้อย ร้อยละ 80	
กลยุทธ์	**โครงการ**	**ปีงบประมาณ/งบประมาณ (ล้านบาท) จำแนกตามปีที่ควรดำเนินการ**				
		2566	**2567**	**2568**	**2569**	**2570**
พัฒนาระบบสารสนเทศเชิงบูรณาการในระดับปฏิบัติการ ให้สามารถรองรับกระบวนงานภายในอย่างครอบคลุม และสามารถส่งต่อข้อมูลแบบ Realtime เพื่อเพิ่มศักยภาพในการตัดสินใจ รวมทั้งสามารถนำมาสู่การวิเคราะห์และสร้างคุณค่าทางการบริหารจัดการ	1. โครงการต่อยอดระบบสารสนเทศเพื่อการวางแผนทรัพยากร (ERP) ด้านบริหารสัญญาและตรวจสอบย้อนกลับ	-	4	-	-	-
	2.โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานร่วมกับหน่วยงานภาครัฐด้วยดิจิทัล	✓	4.5	4.5	-	-
	3. โครงการจัดทำระบบเว็บไซต์ (Intranet) ภายในองค์การสุราฯ	-	-	-	2.5	-

กลยุทธ์	โครงการ	ปีงบประมาณ/งบประมาณ (ล้านบาท) จำแนกตามปีที่ควรดำเนินการ				
		2566	2567	2568	2569	2570
พัฒนาระบบกำกับดูแลด้านดิจิทัลให้พร้อมสำหรับการปรับตัวสู่ยุคแห่งการขับเคลื่อน LDO ด้วยนวัตกรรม และดิจิทัล	4. โครงการปรับปรุงสถาปัตยกรรมองค์กร (Enterprise Architecture)	2.4	-	-	-	-
	5. โครงการจัดหาระบบควบคุมเอกสาร (ISO Document Control System)	3.5	-	-	-	-
	6. โครงการธรรมาภิบาลข้อมูล (Data Governance) และยกระดับการควบคุมกำกับการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	-	-	1.575	1.095	-
	7. โครงการตรวจสอบการดำเนินธุรกรรมด้วยคอมพิวเตอร์	-	0.5	-	-	-

ยุทธศาสตร์ที่ 3	ยกระดับโครงสร้างพื้นฐานทางดิจิทัลของ LDO เพื่อรองรับ Industry 4.0 & Smart Office

ตัวชี้วัด	เป้าหมาย
จำนวนโครงสร้างพื้นฐานทางดิจิทัล ที่สามารถพัฒนาแล้วเสร็จตามเป้าหมาย	อย่างน้อย ร้อยละ 80
ระดับความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐานทางดิจิทัล	อย่างน้อย ร้อยละ 80

กลยุทธ์	โครงการ	ปีงบประมาณ/งบประมาณ (ล้านบาท) จำแนกตามปีที่ควรดำเนินการ				
		2566	2567	2568	2569	2570
พัฒนาศูนย์ข้อมูลและระบบเครือข่ายสื่อสารข้อมูล เพื่อรองรับ Industry 4.0 & Smart Office	1. โครงการพัฒนาระบบตัดสินใจใช้แหล่งพลังงานที่เหมาะสมในกระบวนการผลิตด้วยอินเทอร์เน็ตประสานสรรพสิ่ง	-	-	-	0.8	-
	2. โครงการอินเทอร์เน็ตประสานสรรพสิ่งสำหรับการบริหารโลจิสติกส์ขององค์การสุราฯ	-	-	-	-	0.5
พัฒนาระบบรักษาความมั่นคงปลอดภัยทางสารสนเทศรองรับ การโจมตีทางไซเบอร์ในรูปแบบต่าง ๆ และการบริหารงานให้ต่อเนื่องภายใต้เหตุวิกฤต	3. โครงการจัดหาระบบความมั่นคงปลอดภัย และเฝ้าระวังภัยระบบสารสนเทศ	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3
	4. โครงการระบบบริหารจัดการความมั่นคงปลอดภัยสารสนเทศ (Information Security Management System: ISMS) ตามมาตรฐาน ISO/IEC 27001:2013 องค์การสุรา กรมสรรพสามิต	0.3	0.3	1.5	0.3	0.3

กลยุทธ์	โครงการ	ปีงบประมาณ/งบประมาณ (ล้านบาท) จำแนกตามปีที่ควรดำเนินการ				
		2566	2567	2568	2569	2570
ใช้เทคโนโลยีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	5. โครงการจัดหาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ทดแทนและเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน (โครงการต่อเนื่องจากปี 2565)	0.374	0.374	-	-	-

ยุทธศาสตร์ที่ 4	พัฒนาผู้บริหารและบุคลากรให้พร้อมสำหรับการปรับตัวสู่ยุคแห่งการขับเคลื่อน LDO ด้วยดิจิทัล

ตัวชี้วัด	เป้าหมาย
จำนวนผู้บริหารและบุคลากรที่มีระดับสมรรถนะสอดคล้องกรอบที่กำหนด	อย่างน้อย ร้อยละ 80
จำนวนผู้บริหารและบุคลากรที่ได้รับการพัฒนา เพื่อพร้อมสำหรับการปรับตัวสู่ยุคแห่งการขับเคลื่อน LDO ด้วยนวัตกรรม และดิจิทัล ตามแผนงานที่กำหนด	อย่างน้อย ร้อยละ 80

กลยุทธ์	โครงการ	ปีงบประมาณ/งบประมาณ (ล้านบาท) จำแนกตามปีที่ควรดำเนินการ				
		2566	2567	2568	2569	2570
วิเคราะห์ วางแผน พัฒนา และประเมินผลการพัฒนาผู้บริหารและบุคลากร ให้พร้อมสำหรับการปรับตัวสู่ยุคแห่งการขับเคลื่อน LDO ด้วยนวัตกรรม และดิจิทัล	1. โครงการจัดทำและประเมินสมรรถนะด้านดิจิทัล	✓	-	-	-	-
พัฒนาระบบสารสนเทศสนับสนุนการเรียนรู้ด้วยตนเอง	2. โครงการจัดทำระบบการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning)	-	-	-	3	-

บทที่ 5: การติดตาม ทบทวน และประเมินผล

1.การพัฒนาผู้บริหาร บุคลากร และการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัลในองค์การสุรา กรมสรรพสามิต

ความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) และกรอบความคิด (Mindset) ของผู้บริหารและบุคลากร จัดเป็นปัจจัยสู่ความสำเร็จที่สำคัญของการขับเคลื่อนแผนแม่บทด้านดิจิทัล องค์การสุรา กรมสรรพสามิตให้บรรลุผลสัมฤทธิ์อย่างมีประสิทธิผล ประสิทธิภาพ จึงควรมีการจัดทำกรอบทิศทางและแผนงานพัฒนาบุคลากรขึ้นมาควบคู่กัน เพื่อกำหนดกรอบทิศทางการพัฒนาที่จำเป็น ทั้งในด้านความรู้ ความสามารถในการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมให้เกิดคุณค่า รวมทั้งการพัฒนาความรู้ ทักษะ และกรอบความคิดด้านอื่น ๆ ที่จะช่วยเสริมสร้างวัฒนธรรมดิจิทัลและนวัตกรรม (Digital& Innovative Culture) ดังต่อไปนี้ให้เกิดขึ้นกับผู้บริหารและบุคลากรทุกระดับ

- การสร้างและส่งมอบคุณค่า (Value Creation) หมายถึง การตระหนักถึงประโยชน์หรือคุณค่าที่ภาคส่วนต่าง ๆ พึงได้รับอย่างยั่งยืน จากการนำดิจิทัลและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้
- การทำงานร่วมกัน (Collaboration) เป็นการลดกำแพงระหว่างหน่วยงานและทำงานร่วมกันแบบข้ามสายงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นที่เป็นปัจจัยสู่ความสำเร็จต่อการส่งมอบคุณค่า
- การแบ่งปัน (Sharing) จัดเป็นวัฒนธรรมดิจิทัลและนวัตกรรมที่สำคัญอีกอย่างหนึ่ง โดยบุคลากรในองค์กรต้องพร้อมที่จะแบ่งปันข้อมูล แบ่งปันทรัพยากรระหว่างกัน
- มีความคล่องตัว (Agility) คือ การสร้างให้มีความพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา
- ใช้ข้อมูลขับเคลื่อน (Data Driven) การตัดสินใจบนพื้นฐานข้อมูลมากกว่าความรู้สึก โดยผู้บริหาร และบุคลากรทุกระดับรู้จักใช้ข้อมูล จัดการคุณภาพข้อมูล วิเคราะห์และนำข้อมูลมาใช้ให้เกิดคุณค่า
- เรียนรู้จากความผิดพลาด (Fail Forward with Growth Mindset) คือ ความกล้าในการคิด ริเริ่มในเรื่องที่ใหม่และแตกต่างอย่างมีคุณค่า โดยไม่กลัวความล้มเหลว สามารถเรียนรู้และเติบโตจากความผิดพลาดที่เกิดขึ้น
- ตั้งคำถาม เพื่อการพัฒนาให้ดีขึ้นจากปัจจุบันอย่างสร้างสรรค์ (Curiosity with creative Why & What-if) คือการหมั่นตั้งข้อสงสัย ในรูปแบบธุรกิจ ผลิตภัณฑ์ และกระบวนงานต่าง ๆ เพื่อสะท้อนและวิเคราะห์ปัญหา (ถ้ามี) ในปัจจุบัน พร้อมนำเสนออย่างสร้างสรรค์ เพื่อปรับปรุง พัฒนาให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง
- ความรู้สึกเร่งรีบหรือความเร่งด่วนในการทำงาน เพื่อให้องค์กรอยู่รอด (Sense of Urgency) เป็นทักษะหรือความสามารถในการรับรู้ได้ว่าจะต้องทำบางสิ่งบางอย่างที่จำเป็น โดยไม่สามารถรอให้เวลาผ่านไปเฉยๆ ได้ เพื่อให้อยู่รอดหรือเอาชนะคู่แข่งหรือการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ได้ ในภาวะที่สิ่งแวดล้อมหรือตลาดนั้นมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว
- โปร่งใส (Transparency) วัฒนธรรมมดิจิทัลและนวัตกรรม ต้องมีความโปร่งใส พร้อมให้มีการตรวจสอบได้
- มีจิตวิญญาณของการเป็นเจ้าของกิจการ (Entrepreneurial Spirit) ให้ความสำคัญกับการมองหาปัญหา สร้างนวัตกรรมขึ้นมาแก้ไขปัญหา มีความกล้าในการเผชิญหน้ากับความเปลี่ยนแปลง เลือกที่จะยอมรับความเสี่ยง วิเคราะห์และการบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นได้ อีกทั้งยังสามารถมองเห็นถึงคุณค่าและมูลค่าที่สามารถหาสร้างขึ้นมาได้จากนวัตกรรมนั้น ๆ

2. การทบทวนและจัดทำเป็นแผนปฏิบัติการ/โครงการประจำปี การจัดสรรทรัพยากร และการติดตามประเมินผล

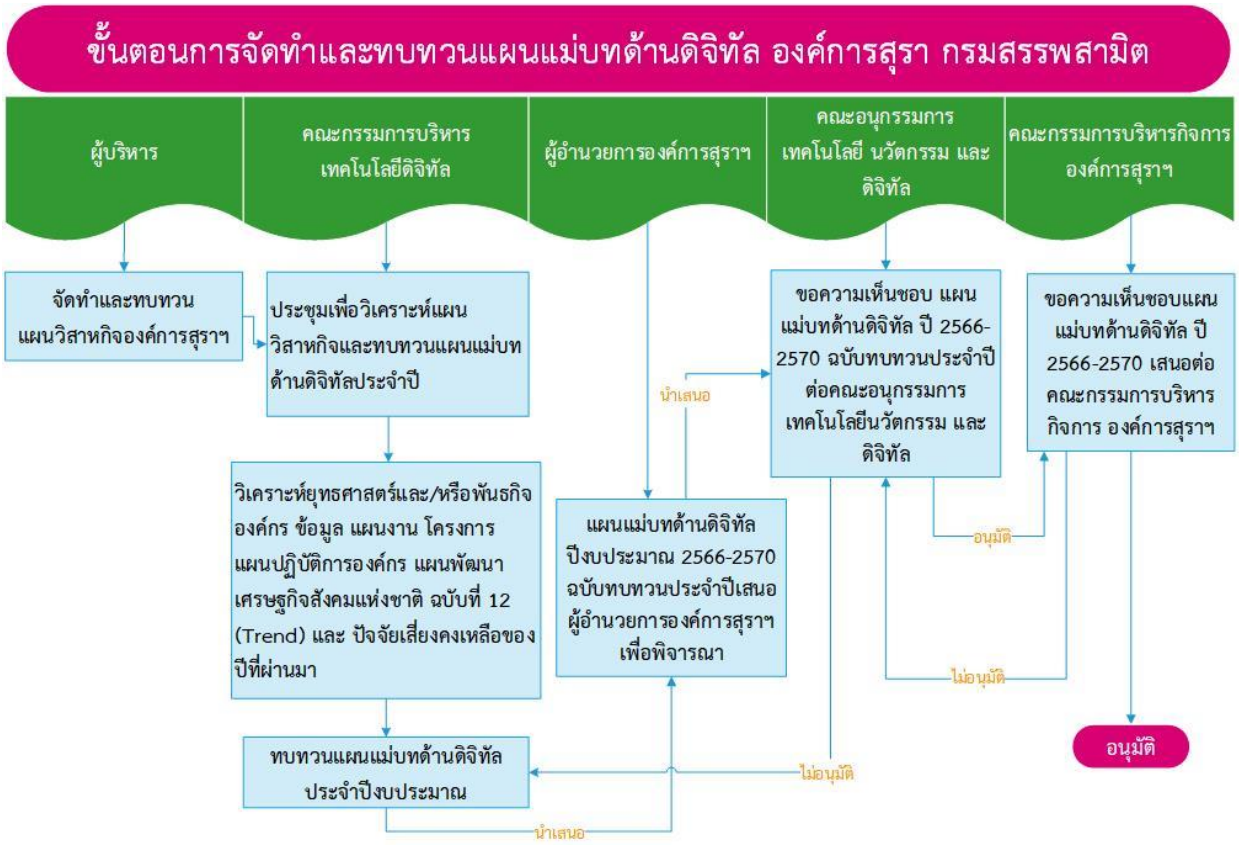

รูปที่ 5-1 การทบทวนและจัดทำเป็นแผนปฏิบัติการ/โครงการประจำปี การจัดสรรทรัพยากร และการติดตามประเมินผล

เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีดิจิทัลเป็นไปด้วยความรวดเร็ว จึงต้องมีการกำหนดกลไกบริหารแผนแม่บทด้านดิจิทัล องค์การสุรา กรมสรรพสามิตให้มีความทันสมัย ต่อเนื่องและบรรลุผลสัมฤทธิ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นต่อไปนี้

- คณะกรรมการบริหารเทคโนโลยีดิจิทัล องค์การสุรา กรมสรรพสามิต ควรจัดลำดับและทบทวนความสำคัญของกลยุทธ์ และโครงการสำคัญของแผนแม่บทด้านดิจิทัล องค์การสุรา กรมสรรพสามิต ให้สอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป โดยยังคงหลักการของการพัฒนาเชิงบูรณาการไว้ พร้อมให้มีการจัดทำเป็นแผนปฏิบัติการ/โครงการในการทบทวนแผนวิสาหกิจประจำปี พร้อมมอบหมายหน่วยงานที่รับผิดชอบในการดำเนินงาน เนื่องด้วยโครงการตามข้อเสนอโครงการสำคัญในบทที่ 4 ไม่ได้เป็นโครงการที่อยู่ในความรับผิดชอบของแผนกสารสนเทศเท่านั้น เพื่อขับเคลื่อนโครงการต่าง ๆ ไปสู่การปฏิบัติ ทั้งนี้ นอกเหนือจากโครงการตามข้อเสนอโครงการสำคัญในบทที่ 4 แล้ว ยังสามารถพิจารณาทบทวนโครงการสำคัญขึ้นมาประกอบเพิ่มเติมได้ เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทและนโยบายที่เปลี่ยนแปลงไป
- แผนกสารสนเทศ มีบทบาทในการวางแผน บูรณาการ ประสานงาน โครงการพัฒนาต่าง ๆ ให้มีทิศทางที่สอดคล้องเชื่อมโยงสู่การส่งมอบคุณค่าร่วมกัน
- คณะกรรมการบริหารเทคโนโลยีดิจิทัล องค์การสุรา กรมสรรพสามิต ควรพิจารณาแหล่งงบประมาณ หรือทรัพยากรเพื่อการขับเคลื่อนโครงการฯ ซึ่งควรจะเปิดช่องทางให้มีแหล่งงบประมาณในรูปแบบต่าง ๆ ที่หลากหลาย โดยนอกจากจะต้องให้ความสำคัญกับความโปร่งใส เป็นธรรม เท่าเทียม และเป็นไปตามกฎระเบียบแล้ว ยังควรให้

ความสำคัญกับความต่อเนื่อง ยั่งยืนของงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงาน ทั้งในช่วงระหว่างการพัฒนาและช่วงหลังจากการพัฒนา ซึ่งโดยมากยังต้องมีการปฏิบัติงานหรือให้บริการต่อเนื่อง

- เนื่องจากโครงการต่าง ๆ ที่เป็นข้อเสนอในแผนแม่บทด้านดิจิทัล องค์การสุรา กรมสรรพสามิตนั้น ไม่ได้เป็นโครงการที่อยู่ในความรับผิดชอบของแผนกสารสนเทศเท่านั้น หน่วยงานต่าง ๆ ภายในองค์การสุรา กรมสรรพสามิต นอกจากมีบทบาทในการร่วมจัดทำแผนปฏิบัติการ/โครงการในการทบทวนแผนวิสาหกิจประจำปีแล้ว ยังมีบทบาทสำคัญในการนำโครงการฯ ที่รับผิดชอบไปสู่การวางแผนงบประมาณของหน่วยงาน รวมทั้งมีบทบาทในการรับผิดชอบเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ โดยประสานความร่วมมือกับภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- คณะกรรมการบริหารเทคโนโลยีดิจิทัล องค์การสุรา กรมสรรพสามิต จัดให้มีการติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงานและประเมินผลการดำเนินงานของโครงการต่าง ๆ ตามแผนฯ รวมทั้งจัดให้มีการประเมินผลตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ต่าง ๆ ในแผนแม่บทด้านดิจิทัล องค์การสุรา กรมสรรพสามิต โดยมีแผนกสารสนเทศ รับผิดชอบในการติดตามผลการดำเนินงาน เพื่อรายงานความก้าวหน้าและแจ้งเตือนปัญหาอุปสรรคที่มีแนวโน้มจะเกิดขึ้น รวมทั้งประเมินผลสัมฤทธิ์ของตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน ทั้งรายไตรมาสและรายปี ให้กับคณะกรรมการบริหารเทคโนโลยีดิจิทัล องค์การสุรา กรมสรรพสามิต เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการบริหารงานแผนแม่บทด้านดิจิทัล องค์การสุรา กรมสรรพสามิตให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ อย่างมีประสิทธิผลประสิทธิภาพต่อไป

ภาคผนวก ก) การจัดลำดับความสำคัญโครงการ

ลำดับ	รายการ	ระดับความสำคัญ	ปีงบประมาณ/งบประมาณ (ล้านบาท) จำแนกตามปีที่ควรดำเนินการ					หน่วยงานที่รับผิดชอบ
			2566	2567	2568	2569	2570	
ยุทธศาสตร์ที่ 1: สร้างสรรค์ พัฒนา นวัตกรรมเชิงธุรกิจ นวัตกรรมด้านผลิตภัณฑ์ และนวัตกรรมกระบวนงาน								
1	โครงการข้อมูลอัจฉริยะ (Smart Data : Open Data และ Big Data)	จำเป็น	-	-	7	-	-	แผนกสารสนเทศ
2	โครงการพัฒนาระบบบำรุงรักษาตามเงื่อนไขโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Computerized Condition - Based Maintenances System)	ควรดำเนินการ	-	1.2	-	-	-	กองวิศวกรรมและเทคนิค
ยุทธศาสตร์ที่ 2: พัฒนาระบบสารสนเทศเชิงบูรณาการ (Integrated Application) มุ่งสู่การเป็น Industry 4.0 & Smart Office								
1	โครงการธรรมาภิบาลข้อมูล (Data Governance) และยกระดับการควบคุมกำกับการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	จำเป็นมาก	-	-	1.575	1.095	-	แผนกสารสนเทศ
2	โครงการจัดทำระบบเว็บไซต์ (Intranet) ภายในองค์การสุราฯ	จำเป็นมาก	-	-	-	2.5	-	แผนกสารสนเทศ
3	โครงการปรับปรุงสถาปัตยกรรมองค์กร (Enterprise Architecture)	จำเป็นมาก	2.4	-	-	-	-	แผนกสารสนเทศ
4	โครงการจัดหาระบบควบคุมเอกสาร (ISO Document Control System)	จำเป็น	3.5	-	-	-	-	กองควบคุมคุณภาพ
5	โครงการต่อยอดระบบสารสนเทศเพื่อการวางแผนทรัพยากร (ERP) ด้านบริหารสัญญาและตรวจสอบย้อนกลับ	จำเป็น	-	4	-	-	-	แผนกสารสนเทศ
6	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานร่วมกับหน่วยงานภาครัฐด้วยดิจิทัล	จำเป็น	✓	4.5	4.5	-	-	แผนกสารสนเทศ
7	โครงการตรวจสอบการดำเนินธุรกรรมด้วยคอมพิวเตอร์	ควรดำเนินการ	-	0.5	-	-	-	ฝ่ายตรวจสอบภายใน
ยุทธศาสตร์ที่ 3: ยกระดับโครงสร้างพื้นฐานทางดิจิทัลของ LDO เพื่อรองรับ Industry4.0 & Smart Office								
1	โครงการระบบบริหารจัดการความมั่นคงปลอดภัยสารสนเทศ (Information Security Management System: ISMS) ตามมาตรฐาน ISO/IEC 27001:2013 องค์การสุรากรมสรรพสามิต	จำเป็นมาก	0.3	0.3	1.5	0.3	0.3	แผนกสารสนเทศ

ลำดับ	รายการ	ระดับความสำคัญ	ปีงบประมาณ/งบประมาณ (ล้านบาท) จำแนกตามปีที่ควรดำเนินการ					หน่วยงานที่รับผิดชอบ
			2566	2567	2568	2569	2570	
2	โครงการจัดหาระบบความมั่นคงปลอดภัยและเฝ้าระวังภัยระบบสารสนเทศ	จำเป็นมาก	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3	แผนกสารสนเทศ
3	โครงการจัดหาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ทดแทนและเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน (โครงการต่อเนื่องจากปี 2565)	จำเป็น	0.374	0.374	-	-	-	แผนกสารสนเทศ
4	โครงการอินเทอร์เน็ตประสานสรรพสิ่งสำหรับการบริหารโลจิสติกส์ขององค์การสุราฯ	จำเป็น	-	-	-	-	0.5	แผนกยานพาหนะ
5	โครงการพัฒนาระบบตัดสินใจใช้แหล่งพลังงานที่เหมาะสมในกระบวนการผลิตด้วยอินเทอร์เน็ตประสานสรรพสิ่ง	ควรดำเนินการ	-	-	-	0.8	-	แผนกไอน้ำและประปา
ยุทธศาสตร์ที่ 4: พัฒนาผู้บริหาร บุคลากร วัฒนธรรม และระบบบริหารจัดการ ให้พร้อมสำหรับการปรับตัวสู่ยุคแห่งการขับเคลื่อน LDO ด้วยดิจิทัลและนวัตกรรม								
1	โครงการจัดทำและประเมินสมรรถนะด้านดิจิทัล	จำเป็น	✓	-	-	-	-	แผนกบริหารงานบุคคล
2	โครงการจัดทำระบบการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning)	ควรดำเนินการ	-	-	-	3	-	แผนกบริหารงานบุคคล

นิยามระดับความสำคัญ

- จำเป็นมาก : คะแนนรวมตามเกณฑ์พิจารณางบลงทุนตั้งแต่ 75 คะแนนขึ้นไป
- จำเป็น : คะแนนรวมตามเกณฑ์พิจารณางบลงทุนอยู่ระหว่าง 60 ถึง 74 คะแนน
- ควรดำเนินการ : คะแนนรวมตามเกณฑ์พิจารณางบลงทุนอยู่ระหว่าง 50 ถึง 59 คะแนน

ภาคผนวก ข) ตารางสรุปแผนงาน/โครงการ ตามยุทธศาสตร์

การขับเคลื่อนแผนงาน/โครงการ ตามยุทธศาสตร์ในแผนแม่บทด้านดิจิทัล องค์การสุรา กรมสรรพสามิต ปีงบประมาณ 2566 - 2570 ใช้งบประมาณทั้งสิ้น ประมาณ 35.718 ล้านบาท

สรุปงบประมาณ (ล้านบาท) จำแนกตามปีที่ควรดำเนินการ

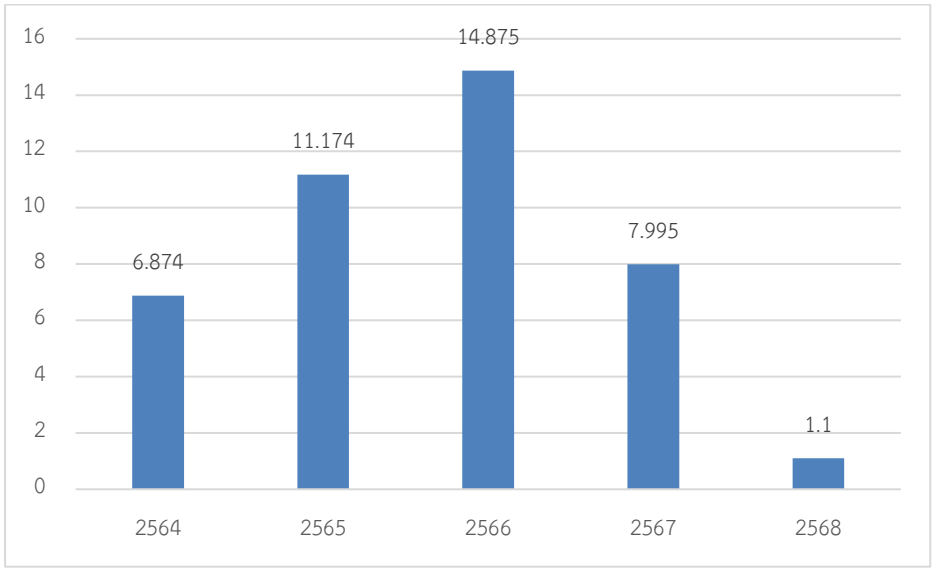

สรุปงบประมาณ (ล้านบาท) จำแนกยุทธศาสตร์

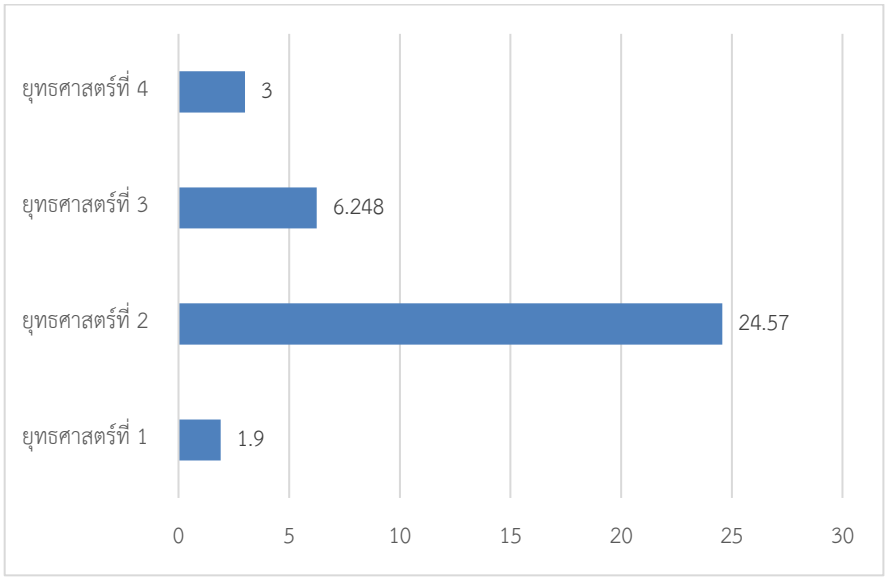

	2566	2567	2568	2569	2570	รวม (ล้านบาท)
ยุทธศาสตร์ที่ 1	0	1.2	7	0	0	1.9
ยุทธศาสตร์ที่ 2	5.9	9	6.075	3.595	0	24.57
ยุทธศาสตร์ที่ 3	0.974	0.974	1.8	1.4	1.1	6.248
ยุทธศาสตร์ที่ 4	0	0	0	3	0	3
รวม (ล้านบาท)	**6.874**	**11.174**	**14.875**	**7.995**	**1.1**	**35.718**

ลำดับ	รายการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ปีงบประมาณ/งบประมาณ (ล้านบาท) จำแนกตามปีที่ควรดำเนินการ					ตัวชี้วัด	หมายเหตุ
			2566	2567	2568	2569	2570		
ยุทธศาสตร์ที่ 1: สร้างสรรค์ พัฒนา นวัตกรรมเชิงธุรกิจ นวัตกรรมด้านผลิตภัณฑ์ และนวัตกรรมกระบวนงาน									
1	โครงการข้อมูลอัจฉริยะ (Smart Data : Open Data และ Big Data)	แผนกสารสนเทศ	-	-	7	-	-	1. มีการการเปิดเผยข้อมูลเปิดภาครัฐตามมาตรฐานการเปิดเผยข้อมูลเปิดภาครัฐอย่างน้อย 3 ชุดข้อมูลขององค์การสุรา 2. มีระบบเก็บข้อมูล Big Data และระบบประมวลผล Big Data ที่ถูกใช้งานจริง	
2	โครงการพัฒนาระบบบำรุงรักษาตามเงื่อนไขโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Computerized Condition-Based Maintenances System)	กองวิศวกรรมและเทคนิค	-	1.2	-	-	-	1. มีการกำหนดกระบวนการ ขั้นตอนของการบำรุงรักษาเครื่องจักรตามเงื่อนไขที่กำหนด 2. ระบบบำรุงรักษาเครื่องจักรตามเงื่อนไขที่กำหนดถูกนำมาใช้งานจริง	
ยุทธศาสตร์ที่ 2: พัฒนาระบบสารสนเทศเชิงบูรณาการ (Integrated Application) มุ่งสู่การเป็น Industry 4.0 & Smart Office									
1	โครงการต่อยอดระบบสารสนเทศเพื่อการวางแผนทรัพยากร (ERP) ด้านบริหารสัญญาและตรวจสอบย้อนกลับ	แผนกสารสนเทศ	-	4	-	-	-	1. ระบบสารสนเทศด้านห้องปฏิบัติการและควบคุมคุณภาพเพื่อการทวนสอบย้อนกลับสามารถทวนสอบย้อนกลับจากสินค้าสำเร็จรูปไปยังสายการผลิตได้จริงอย่างถูกต้องไม่ต่ำกว่า 3 ประเภทผลิตภัณฑ์ 2. ระบบสารสนเทศเพื่อการวางแผนทรัพยากรถูกนำมาใช้งานจริงในการสนับสนุนด้านการจัดการโลจิสติกส์และการจัดการสัญญา 3. มีคู่มือ/แนวทาง/นโยบาย/ระเบียบปฏิบัติ/ข้อกำหนดในการสร้างระบบบริหารคุณภาพ 4. มีคู่มือ/แนวทาง/นโยบาย/ระเบียบปฏิบัติ/ข้อกำหนดในการด้านการบริหารจัดการการใช้ทรัพยากรอย่าง	
2	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานร่วมกับหน่วยงานภาครัฐด้วยดิจิทัล	แผนกสารสนเทศ	✓	4.5	4.5	-	-	1. มีระบบเชื่อมต่อใบขนย้ายแอลกอฮอล์ระหว่างองค์การสุราและกรมสรรพสามิตถูกนำมาใช้งานจริงและมีผลประเมินความพึงพอใจเฉลี่ยจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในระดับดี 2. มีคู่มือ/แนวทาง/นโยบาย/ระเบียบปฏิบัติ/ข้อกำหนดในการบูรณาการเชื่อมโยงข้อมูลและการดำเนินงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่ครอบคลุมเกณฑ์ประเมินของระบบประเมินผลวิสาหกิจภาครัฐ 3. มีแผนงานที่เกี่ยวกับการบูรณาการเชื่อมโยงข้อมูลและการดำเนินงานร่วมกันที่ครอบคลุมเกณฑ์ประเมินของระบบประเมินผลวิสาหกิจภาครัฐ	

ลำดับ	รายการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ปีงบประมาณ/งบประมาณ (ล้านบาท) จำแนกตามปีที่ควรดำเนินการ					ตัวชี้วัด	หมายเหตุ
			2566	2567	2568	2569	2570		
3	โครงการจัดทำระบบเว็บไซต์ (Intranet) ภายในองค์การสุราฯ	แผนกสารสนเทศ	-	-	-	2.5	-	1. ความสำเร็จของการดำเนินงานตามแผน 2. ลดปริมาณการใช้กระดาษภายในองค์การสุราฯในการประชาสัมพันธ์ข่าวสาร 3. ลดเวลาในการดำเนินการในการหาข้อมูลที่สำคัญภายในองค์การสุราฯ	
4	โครงการปรับปรุงสถาปัตยกรรมองค์กร (Enterprise Architecture)	แผนกสารสนเทศ	2.4		-	-	-	1. มีสถาปัตยกรรมองค์กรที่แสดงให้เห็นภาพในปัจจุบัน (As is) และภาพในอนาคต (To be) มีหลักเกณฑ์การกำกับดูแลสถาปัตยกรรมองค์กร 2. มีแผนระยะยาวและแผนปฏิบัติการประจำปีบัญชีที่ได้มาจากสถาปัตยกรรมองค์กรในอนาคต	
5	โครงการจัดหาระบบควบคุมเอกสาร (ISO Document Control System)	กองควบคุมคุณภาพ	3.5	-	-	-	-	1. ระบบควบคุมเอกสารมาตรฐานแบบไร้กระดาษถูกนำมาใช้จริงกับระบบมาตรฐานไม่น้อยกว่า 2 ระบบมาตรฐาน	
6	โครงการธรรมาภิบาลข้อมูล (Data Governance) และยกระดับการควบคุมกำกับการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	แผนกสารสนเทศ	-	-	1.575	1.095	-	1. มีมาตรฐานการกำกับดูแลการบริหารเทคโนโลยีดิจิทัลที่เทียบเคียงมาตรฐาน COBIT อย่างน้อย 3 เทคโนโลยีในองค์การสุรา 2. มีการกำกับดูแลข้อมูลตามแนวทางธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐอย่างน้อย 3 ประเภทข้อมูลขององค์การสุรา 3. มีกรอบ/แนวทางการกำกับดูแลด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีดิจิทัล ในปีบัญชี 2562 ของรัฐวิสาหกิจที่ครอบคลุมถึงการกำกับดูแลด้านการบริหารจัดการทรัพยากรเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเหมาะสมการกำกับดูแลด้านการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพและ มีความโปร่งใส และการกำกับดูแลการบริหารความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (คู่มือ/แนวทาง/นโยบาย/ระเบียบปฏิบัติ/ข้อกำหนด) 4. มีคู่มือ/แนวทาง/นโยบาย/ระเบียบปฏิบัติ/ข้อกำหนดในการกำกับดูแลข้อมูลและการบริหารจัดการข้อมูลขนาดใหญ่ขององค์กร 5. มีเอกสารและข้อมูลการจัดเก็บการเปลี่ยนแปลงของการตั้งค่าระบบของทุกอุปกรณ์ระบบและระบบงานที่ครอบคลุมเกณฑ์ประเมินของระบบประเมินผลวิสาหกิจภาครัฐ	

ลำดับ	รายการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ปีงบประมาณ/งบประมาณ (ล้านบาท) จำแนกตามปีที่ควรดำเนินการ					ตัวชี้วัด	หมายเหตุ
			2566	2567	2568	2569	2570		
7	โครงการตรวจสอบการดำเนินธุรกรรมด้วยคอมพิวเตอร์	ฝ่ายตรวจสอบภายใน	-	0.5	-	-	-	1. มีการกำหนดกระบวนการ ขั้นตอนของการตรวจสอบการดำเนินธุรกรรมด้วยคอมพิวเตอร์ 2. การแก้ไขระบบ ERP ในส่วนการตรวจสอบการดำเนินธุรกรรมด้วยคอมพิวเตอร์ถูกนำมาใช้งานจริง	
ยุทธศาสตร์ที่ 3: ยกระดับโครงสร้างพื้นฐานทางดิจิทัลของ LDO เพื่อรองรับ Industry**4.0 & Smart Office**									
1	โครงการพัฒนาระบบตัดสินใจใช้แหล่งพลังงานที่เหมาะสมในกระบวนการผลิตด้วยอินเทอร์เน็ตประสานสรรพสิ่ง	แผนกไอน้ำและประปา	-	-	-	0.8	-	1. ระบบตัดสินใจใช้แหล่งพลังงานที่เหมาะสมในกระบวนการผลิตบำรุงรักษาเครื่องจักรตามเงื่อนไขที่กำหนดถูกนำมาใช้งานจริง 2. เวลาที่ใช้ในการตัดสินใจในการเลือกใช้แหล่งพลังงานลดลง 3. ค่าเสียโอกาสที่เกิดจากการเลือกใช้แหล่งพลังงานที่มีราคาสูงกว่า	
2	โครงการอินเทอร์เน็ตประสานสรรพสิ่งสำหรับการบริหารโลจิสติกส์ขององค์การสุราฯ	แผนกยานพาหนะ	-	-	-	-	0.5	1. สามารถวางแผนเส้นทางการขนส่งสินค้าได้ 2. ลูกค้ามีความพึงพอใจในกานส่งมอบสินค้าในระดับดีถึงดีมาก (มากกว่า 4 คะแนนจากคะแนนเต็ม 5) 3. สามารถออกรายงานประกอบกิจกรรมการขนส่งได้	
3	โครงการจัดหาระบบความมั่นคงปลอดภัย และเฝ้าระวังภัยระบบสารสนเทศ	แผนกสารสนเทศ	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3	1. การตรวจพบการโจมตีความมั่นคงอย่างสม่ำเสมอ 2. อุบัติการณ์ความมั่นเกิดขึ้นไม่เกินระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้	
4	โครงการระบบบริหารจัดการความมั่นคงปลอดภัยสารสนเทศ (Information Security Management System: ISMS) ตามมาตรฐาน ISO/IEC 27001:2013 องค์การสุรา กรมสรรพสามิต	แผนกสารสนเทศ	0.3	0.3	1.5	0.3	0.3	1. ศูนย์ข้อมูลขององค์การสุราได้รับใบรับรองตามมาตรฐาน ISO/IEC27001 2. มีคู่มือ/แนวทาง/นโยบาย/ระเบียบปฏิบัติ/ข้อกำหนดในการบริหารจัดการความมั่งคงปลอดภัยสารสนเทศที่ครอบคลุมเกณฑ์ประเมินของระบบประเมินผลวิสาหกิจภาครัฐ 3. มีคู่มือ/แนวทาง/นโยบาย/ระเบียบปฏิบัติ/ข้อกำหนดในบริหารจัดการความเสี่ยงด้านความมั่นคงปลอดภัยสารสนเทศที่ครอบคลุมเกณฑ์ประเมินของระบบประเมินผลวิสาหกิจภาครัฐ 4. มีคู่มือ/แนวทาง/นโยบาย/ระเบียบปฏิบัติ/ข้อกำหนดในการตรวจสอบการบริหารจัดการความมั่งคงปลอดภัยสารสนเทศขององค์กรที่ครอบคลุมเกณฑ์ประเมินของระบบประเมินผลวิสาหกิจภาครัฐ	

ลำดับ	รายการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	ปีงบประมาณ/งบประมาณ (ล้านบาท) จำแนกตามปีที่ควรดำเนินการ					ตัวชี้วัด	หมายเหตุ
			2566	2567	2568	2569	2570		
								5. มีคู่มือ/แนวทาง/นโยบาย/ระเบียบปฏิบัติ/ข้อกำหนดในการบริหารจัดการความมั่นคงปลอดภัยในการติดต่อสื่อสารและเครือข่ายขององค์กรที่ครอบคลุมเกณฑ์ประเมินของระบบประเมินผลวิสาหกิจภาครัฐ 6. มีคู่มือ/แนวทาง/นโยบาย/ระเบียบปฏิบัติ/ข้อกำหนดในการบริหารจัดการความมั่นคงปลอดภัยทรัพย์สินด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและข้อมูลสารสนเทศที่ครอบคลุมเกณฑ์ประเมินของระบบประเมินผลวิสาหกิจภาครัฐ 7. มีแผน BCP ขององค์กรที่ครอบคลุมเกณฑ์ประเมินของระบบประเมินผลวิสาหกิจภาครัฐ	
5	โครงการจัดหาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ทดแทนและเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน (โครงการต่อเนื่องจากปี 2565)	แผนกสารสนเทศ	0.374	0.374	-	-	-	1. บุคลากรภายในองค์การสุราฯ มีเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีประสิทธิภาพในการใช้งานและเพียงพอต่อความต้องการ	
ยุทธศาสตร์ที่ 4: พัฒนาผู้บริหาร บุคลากร วัฒนธรรม และระบบบริหารจัดการ ให้พร้อมสำหรับการปรับตัวสู่ยุคแห่งการขับเคลื่อน LDO ด้วยดิจิทัลและนวัตกรรม									
1	โครงการจัดทำและประเมินสมรรถนะด้านดิจิทัล	แผนกบริหารงานบุคคล	✓	-	-	-	-	1. ความสำเร็จในการปรับปรุงระบบการประเมินสมรรถนะ ไม่น้อยกว่า 80%	
2	โครงการจัดทำระบบการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning)	แผนกบริหารงานบุคคล	-	-	-	3	-	1. จำนวนผู้บริหารและบุคลากรที่เรียนรู้ด้วยตนเอง ตามแผนงานที่กำหนด อย่างน้อยร้อยละ 80 2. จำนวนผู้บริหารและบุคลากรที่มีผลการทดสอบหลังการเรียน (Post-test) ผ่านเกณฑ์ อย่างน้อยร้อยละ 80 3. ผลสำรวจระดับความพึงพอใจ โดยผู้ใช้งานมีความพึงพอใจ อย่างน้อยร้อยละ 80	